

**АКЦІОНЕРНЕ
ТОВАРИСТВО
«ОТП БАНК»**

Комбінована фінансова звітність
та звіт незалежного аудитора
за рік, який закінчився
31 грудня 2018 року

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

ЗМІСТ

	Стор.
ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КЕРІВНИЦТВА ЩОДО ПІДГОТОВКИ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ КОМБІНОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ	1
ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА	2-6
ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА З НАДАННЯ ВПЕВНЕНOSTІ СТОСОВНО ДОДАТКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АУДИТУ КОМБІНОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ	6-9
КОМБІНОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ:	
Комбінований звіт про прибутки і збитки та інші сукупні доходи	10
Комбінований звіт про фінансовий стан	11
Комбінований звіт про зміни у капіталі	12
Комбінований звіт про рух грошових коштів	13-14
Примітки до фінансової звітності	
1. Загальна інформація та структура Банківської групи	15
2. Операційне середовище та безперервність діяльності	17
3. Основні принципи облікової політики	18
4. Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки активів, за якими нараховуються проценти	47
5. Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків, інші резерви	48
6. Комісійні доходи і витрати	50
7. Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	50
8. Чистий прибуток/(збиток) від операцій з похідними фінансовими інструментами	51
9. Операційні витрати	51
10. Податок на прибуток	52
11. Грошові кошти та рахунки у Національному банку України	53
12. Кошти в банках	54
13. Кредити клієнтам	55
14. Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	59
15. Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	59
16. Основні засоби та нематеріальні активи	60
17. Інвестиційна нерухомість	61
18. Інші активи	62
19. Кошти банків та інших фінансових установ	63
20. Рахунки клієнтів	64
21. Субординований борг	64
22. Інші зобов'язання	65
23. Акціонерний капітал, емісійний дохід та інший додатковий капітал	66
24. Умовні та контрактні зобов'язання	68
25. Операційні сегменти	69
26. Операції з пов'язаними сторонами	73
27. Справедлива вартість фінансових інструментів	75
28. Управління капіталом	77
29. Політика управління ризиками	79
30. Події після звітної дати	104

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Заява про відповідальність керівництва щодо підготовки та затвердження комбінованої фінансової звітності за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року

Керівництво несе відповідальність за підготовку комбінованої фінансової звітності, яка достовірно в усіх суттєвих аспектах відображає фінансовий стан Акціонерного товариства «ОТП Банк» та інших компаній, що разом утворюють Банківську групу «ОТП Група» (надалі – «Банківська група») станом на кінець дня 31 грудня 2018 року, а також результати її діяльності, рух грошових коштів та зміни у капіталі за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року, а також за розкриття основних принципів облікової політики та іншої пояснювальної інформації, відповідно до основи бухгалтерського обліку, викладеної у Примітці 3.

При підготовці комбінованої фінансової звітності керівництво несе відповідальність за:

- належний вибір та застосування облікової політики;
- представлення інформації, у т.ч. даних про облікову політику, у формі, що забезпечує прийнятність, достовірність, співставність та зрозумілість такої інформації;
- розкриття додаткової інформації у випадках, коли виконання вимог основи бухгалтерського обліку, викладеної у Примітці 3, є недостатнім для розуміння користувачами звітності того впливу, який ті чи інші угоди, а також інші події чи умови здійснюють на фінансовий стан та фінансові результати діяльності Банківської групи;
- ствердження про дотримання вимог основи бухгалтерського обліку, викладеної у Примітці 3, за умови, що будь-які суттєві відхилення розкриті та роз'яснені в комбінованій фінансовій звітності; та
- оцінку здатності Банківської групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі.

Керівництво також несе відповідальність за:

- створення, впровадження та підтримання в Банківській групі ефективної та надійної системи внутрішнього контролю;
- ведення обліку у формі, яка б дозволяла розкрити та пояснити угоди Банківської групи, а також надати на будь-яку дату інформацію з достатньою точністю про фінансовий стан Банківської групи і забезпечити відповідність комбінованої фінансової звітності Банківської групи вимогам основи бухгалтерського обліку, викладеної у Примітці 3;
- ведення облікової документації у відповідності до законодавства та вимог Національного банку України;
- застосування обґрунтовано доступних заходів щодо збереження активів Банківської групи;
- запобігання і виявлення випадків шахрайства та інших порушень.

Комбінована фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року, була затверджена керівництвом Банківської групи 30 травня 2019 року.

Від імені керівництва Банківської групи:

Голова Правління
Тамаш Хак-Ковач

30 травня 2019 року

Головний бухгалтер
Наталія Дюба

30 травня 2019 року

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Акціонерам АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК»:

Звіт щодо аудиту комбінованої фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит комбінованої фінансової звітності АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» («Банк»), та інших компаній, що разом утворюють Банківську групу «ОТП Банк» (надалі – «Банківська група»), що складається із комбінованого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2018 року, та комбінованого звіту про сукупний дохід, комбінованого звіту про зміни у власному капіталі та комбінованого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до комбінованої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, комбінована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах комбінований фінансовий стан Банківської групи на 31 грудня 2018 року, та її комбіновані фінансові результати і комбіновані грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до принципів облікової політики, викладених в Примітці 3.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит комбінованої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банківської групи згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту комбінованої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Пояснювальний розділ – основа бухгалтерського обліку та обмеження у розповсюдженні та використанні

Ми звертаємо вашу увагу на Примітку 3 до цієї комбінованої фінансової звітності, в якій пояснюється основа бухгалтерського обліку. Ця комбінована фінансова звітність була підготовлена у зв'язку із виконанням вимог Національного банку України («НБУ») відповідно до Положення НБУ № 254 від 20 червня 2012 року «Про порядок регулювання діяльності банківських груп». У зв'язку із цим ця комбінована фінансова звітність може виявитися непридатною для використання в інших цілях.

Цей звіт призначений виключно для інформації та використання керівництвом Банківської групи для подання його до Національного банку України, у зв'язку з виконанням вимог Положення НБУ № 254 від 20 червня 2012 року «Про порядок регулювання діяльності банківських груп». Цей звіт не призначений для використання будь-якими іншими третіми сторонами, і ми не приймаємо на себе зобов'язань або відповідальності перед будь-якою стороною, окрім Банку стосовно цього звіту. У випадку прийняття рішень будь-якою третьою стороною на основі змісту цього звіту відповідальність за такі рішення лежить повністю на таких третіх сторонах. Наша думка не містить застережень стосовно даного питання.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, які, на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту комбінованої фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядались у контексті нашого аудиту комбінованої фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо цієї комбінованої фінансової звітності. Ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

Ключове питання аудиту

Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків за кредитами та заборгованістю клієнтів

Починаючи з 1 січня 2018 року, Банківська група застосувала МСФЗ 9, який суттєво змінює методологію та процес оцінки очікуваних кредитних збитків за кредитами та заборгованістю клієнтів.

Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків відображають оцінку менеджменту очікуваних кредитних збитків на період 12 місяців за активами на Етапі 1 або очікуваних кредитних збитків на весь строк дії інструменту за активами на Етапі 2 та Етапі 3 на звітну дату. Вони розраховуються на колективній основі для кредитів зі спільними характеристиками ризику і на індивідуальній основі для істотних кредитів. Розрахунок очікуваних кредитних збитків на колективній та індивідуальній основі вимагає застосування суджень. Очікувані кредитні збитки на колективній основі розраховуються за допомогою статистичних моделей, які апроксимують вплив поточних та майбутніх економічних і кредитних умов на великі портфелі кредитів. Вхідні дані для цих моделей є предметом судження керівництва і моделі переглядаються керівництвом. Для розрахунку очікуваних кредитних збитків на індивідуальній основі необхідне застосування суджень при оцінці сценаріїв очікуваних майбутніх грошових потоків, пов'язаних з цим кредитом. Також, предметом судження є оцінка того, чи відбулося суттєве збільшення кредитного ризику за активом з моменту його первісного визнання.

Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків є ключовим питанням аудиту через суттєвість залишків, що станом на 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року склали 27,762,231 тисячі гривень та 20,682,690 тисяч гривень, відповідно, і суб'єктивний характер розрахунку, як зазначено в примітках 3 та 29.

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Наші аудиторські процедури включали:

- Отримання розуміння процесів та контрольних процедур Банківської групи щодо оцінки суттєвого збільшення кредитного ризику та ризику настання дефолту, а також оцінки очікуваних кредитних збитків за кредитами та заборгованістю клієнтів.
- Щодо очікуваних кредитних збитків на колективній основі доречність політики моделювання та методології, що використовується для суттєвих кредитних портфелів була незалежно оцінена, із залученням внутрішніх фахівців з актуарних розрахунків та кредитних ризиків, на відповідність стандартам бухгалтерського обліку та ринковим практикам. Розрахунки моделей були перевірені шляхом повторного розрахунку. Ми також незалежно оцінили доречність суджень керівництва щодо використовуваних методик розрахунку, сегментації, ідентифікації суттєвого збільшення кредитного ризику, періоду статистики для розрахунку показників ймовірності дефолту та показників відшкодування, включаючи макроекономічні коригування, та вартості застави. Ми перевірили повноту і правильність історичних даних, використаних у колективних моделях, та перевірили прогностичні дані до зовнішніх макроекономічних прогнозів.
- Щодо індивідуальних резервів доречність методології резервування була незалежно оцінена для вибірки кредитів по всьому портфелю, відібраних на основі ризику. Незалежна оцінка рівня сформованих резервів була проведена на основі детальної інформації щодо кредиту та контрагента з кредитної справи. За вибіркою контрагентів розрахунки дисконтованих грошових потоків були перераховані.
- Ми перевірили повноту і правильність відповідних приміток до комбінованої фінансової звітності.

Інші питання

Аудит комбінованої фінансової звітності Банківської групи за рік, який закінчився 31 грудня 2017 року, проводив інший аудитор, який висловив думку стосовно цієї звітності 23 травня 2018 року.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за комбіновану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання комбінованої фінансової звітності відповідно до принципів, викладених у Примітці 3, та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання комбінованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні комбінованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банківської групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Банківську групу чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банківської групи.

Відповідальність аудитора за аудит комбінованої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що комбінована фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї комбінованої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- Ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення комбінованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю.
- Отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю.
- Оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом.
- Доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банківської групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у комбінованій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Банківську групу припинити свою діяльність на безперервній основі.
- Оцінюємо загальне подання, структуру та зміст комбінованої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує комбінована фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

- Отримуємо прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або господарської діяльності Банківської Групи для висловлення думки щодо комбінованої фінансової звітності. Ми несемо відповідальність за керування, нагляд та виконання аудиту Банківської Групи. Ми несемо відповідальність за висловлення нами аудиторської думки.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту комбінованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в нашому звіті аудитора крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або коли за край виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

28 вересня 2018 року на засіданні Наглядової Ради нас призначили аудиторами АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК». Ми виконували аудиторське завдання з 28 вересня 2018 року по дату цього звіту.

Ми підтверджуємо, що звіт незалежного аудитора узгоджено з додатковим звітом для Наглядової Ради.

Ми підтверджуємо, що ми не надавали послуг, що заборонені МСА чи статтею 6, пунктом 4 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», та що ключовий партнер з аудиту та аудиторська фірма були незалежними по відношенню до Банківської групи при проведенні аудиту.

Основні відомості про аудиторську фірму

Повне найменування: ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕЛОЙТ ЕНД ТУШ ЮКРЕЙНІАН СЕРВІСІЗ КОМПАНІ».

Місцезнаходження та фактичне місце розташування аудиторської фірми: Україна, 01033, м. Київ, вул. Жиланська, 48,50а.

«Приватне акціонерне товариство «Делойт енд Туш Юкрейніан Сервісез Компані» внесене до розділів «Суб'єкти аудиторської діяльності», «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності» та «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності, що становлять суспільний інтерес» Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності АПУ за № 1973».

ПРАТ "Делойт енд Туш Юск"

Наталія Самойлова
Партнер проекту

30 травня 2019 року

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про прибутки і збитки та інші сукупні доходи за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року (у тисячах українських гривень)

	Примітки	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Процентні доходи	4, 26	4,796,274	3,556,075
Процентні витрати	4, 26	(1,553,043)	(1,327,762)
Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки за активами, за якими нараховуються проценти		3,243,231	2,228,313
Комісійні доходи	6, 26	1,502,929	1,170,543
Комісійні витрати	6, 26	(342,063)	(214,711)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	7, 26	146,742	296,474
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з похідними фінансовими інструментами	8, 26	164,224	(66,268)
Чистий прибуток/(збиток) від інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		5,234	(10,581)
Чистий збиток від модифікації фінансових активів		(20,320)	-
Формування резерву на покриття очікуваних збитків за активами, за якими нараховуються проценти	5, 26	(375,447)	(381,131)
Розформування/(формування) резерву на покриття очікуваних збитків за іншими операціями	5, 26	4,344	(26,769)
Інші доходи	26	98,712	120,356
Чистий непроцентний прибуток		1,184,355	887,913
Операційний прибуток		4,427,586	3,116,226
Операційні витрати	9, 26	(1,721,705)	(1,570,345)
Прибуток до оподаткування		2,705,881	1,545,881
Витрати з податку на прибуток	10	(478,705)	(288,627)
Чистий прибуток за рік		2,227,176	1,257,254
що належить: Акціонеру Банківської групи		2,227,176	1,257,254
Інші сукупні доходи: Статті, які в подальшому можуть бути рекласифіковані до складу прибутків або збитків: Зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		65,464	56,288
Вплив зміни справедливої вартості на відстрочений податок на прибуток	10	-	(8,586)
Інші сукупні доходи		65,464	47,702
Всього сукупних прибутків за рік		2,292,640	1,304,956
що належить: Акціонеру Банківської групи		2,292,640	1,304,956
		2,292,640	1,304,956

Затверджено до випуску керівництвом Банківської групи та підписано від її імені:

Голова Правління
Тамаш Хак-Ковач

30 травня 2019 року

Головний бухгалтер
Наталя Дюба

30 травня 2019 року

Примітки, надані на сторінках 15-104, є невід'ємною частиною цієї комбінованої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про фінансовий стан
станом на кінець дня 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та рахунки у Національному банку України	11	2,320,458	2,182,720
Кошти в банках	12, 26	2,509,984	3,714,347
Кредити клієнтам	13, 26	27,762,231	21,085,627
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	14	1,112,963	694,060
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	15	3,677,428	4,458,228
Основні засоби та нематеріальні активи	16	506,109	423,358
Поточні активи з податку на прибуток		129,692	186,160
Відстрочені активи з податку на прибуток	10	177,315	467,237
Інвестиційна нерухомість	17	39,381	39,038
Інші активи	18, 26	451,244	376,889
ВСЬОГО АКТИВІВ		38,686,805	33,627,664
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків та інших фінансових установ	19, 26	4,802,234	3,307,314
Рахунки клієнтів	20, 26	26,750,669	25,667,453
Субординований борг	21	483,579	-
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток	10	53,565	45,125
Інші зобов'язання	22, 26	856,321	786,685
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		32,946,368	29,806,577
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	23	6,240,528	6,240,528
Емісійний дохід	23	405,075	405,075
Інший додатковий капітал	23	1,236,294	1,236,294
Резерв переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		68,994	2,219
Накопичений дефіцит		(2,210,454)	(4,063,029)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		5,740,437	3,821,087
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		38,686,805	33,627,664

Затверджено до випуску керівництвом Банківської групи та підписано від її імені:

Голова Правління:
Тамаш Хак-Ковач

30 травня 2019 року

Головний бухгалтер
Наталя Дюба

30 травня 2019 року

Примітки, надані на сторінках 15-104, є невід'ємною частиною цієї комбінованої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про зміни у капіталі за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року (у тисячах українських гривень)

Примітки	Акціонерний капітал	Емісійний дохід	Інший додатковий капітал	Резерв переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Накопичений дефіцит	Всього капіталу
31 грудня 2016 року	6,240,528	405,075	1,236,294	(45,483)	(5,320,283)	2,516,131
Прибутки від переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	-	47,702	-	47,702
Всього сукупних прибутків	-	-	-	1,257,254	-	1,257,254
31 грудня 2017 року	6,240,528	405,075	1,236,294	2,219	(4,063,029)	3,821,087
Вплив від переходу до МСФЗ 9 (резерви під очікувані збитки за кредитами та фінансовими зобов'язаннями)	-	-	-	-	(431,072)	(431,072)
Вплив від переходу до МСФЗ 9 (резерви під очікувані збитки за інвестиціями, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід)	-	-	-	28,105	(28,105)	-
Вплив від переходу до МСФЗ 9 (відстрочені активи з податку на прибуток)	-	-	-	-	84,576	84,576
1 січня 2018 року	6,240,528	405,075	1,236,294	30,324	(4,437,630)	3,474,591
Прибутки від переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	-	38,670	-	38,670
Всього сукупних прибутків	-	-	-	2,227,176	-	2,227,176
31 грудня 2018 року	6,240,528	405,075	1,236,294	68,994	(2,210,454)	5,740,437

Затверджено до випуску керівництвом Банківської групи та підписано від її імені:

Голова Правління
Тамаш Хак-Ковач

Головний бухгалтер
Наталія Дюба

30 травня 2019 року

30 травня 2019 року

Примітки, надані на сторінках 15-104, є невід'ємною частиною цієї комбінованої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про рух грошових коштів
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Рух грошових коштів від операційної діяльності			
Проценти отримані		4,730,818	3,996,997
Проценти сплачені		(1,526,909)	(1,328,853)
Комісійні доходи отримані		1,502,042	1,170,326
Комісійні витрати сплачені		(342,063)	(214,711)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою		219,057	162,586
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з похідними фінансовими інструментами		166,613	(64,898)
Інші доходи отримані		35,636	75,760
Операційні витрати сплачені		(1,487,146)	(1,293,666)
		3,298,048	2,503,541
Рух грошових коштів від операційної діяльності до змін операційних активів та зобов'язань			
(Збільшення)/зменшення операційних активів:			
Кредити клієнтам		(7,465,042)	(3,531,059)
Інші активи		(30,003)	(21,135)
(Зменшення)/збільшення операційних зобов'язань:			
Кошти банків		4,139	(71)
Рахунки клієнтів		1,205,671	4,055,884
Інші зобов'язання		40,390	(136,570)
		(2,946,797)	2,870,590
Надходження грошових коштів від операційної діяльності до оподаткування			
Податок на прибуток сплачений		(38,686)	-
		(2,985,483)	2,870,590
Рух грошових коштів від інвестиційної діяльності			
Придбання основних засобів, нематеріальних активів та інвестиційної нерухомості		(175,775)	(173,665)
Надходження від реалізації основних засобів та нематеріальних активів		4,891	212,355
Придбання інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(23,182,763)	(23,143,799)
Надходження від реалізації та погашення інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		22,805,069	24,045,802
Придбання інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю		(98,270,000)	(85,714,000)
Надходження від погашення інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю		99,050,003	83,864,004
		231,425	(909,303)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про рух грошових коштів
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року (продовження)
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Рух грошових коштів від фінансової діяльності			
Надходження від позик, отриманих від банків та інших фінансових установ		1,685,356	871,597
Погашення позик, отриманих від банків та інших фінансових установ		(235,505)	(1,375,234)
Надходження від субординованого боргу		443,487	-
Чисте вибуття грошових коштів від фінансової діяльності		1,893,338	(503,637)
Вплив змін курсів іноземних валют на грошові кошти та їх еквіваленти		(206,305)	444,182
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		(1,067,025)	1,901,832
ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ, на початок року	11	5,895,267	3,993,435
ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ, на кінець року	11	4,828,242	5,895,267

Затверджено до випуску керівництвом Банківської групи та підписано від її імені:

Голова Правління
Тамаш Хак-Ковач

30 травня 2019 року

Головний бухгалтер
Наталія Дюба

30 травня 2019 року

Примітки, надані на сторінках 15-104, є невід'ємною частиною цієї комбінованої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

1. Загальна інформація та структура Банківської групи

Дана комбінована фінансова звітність відображає комбінований фінансовий стан та результати діяльності фінансових установ, що знаходяться під спільним контролем OTP Group, та ведуть свою діяльність в Україні: АТ «ОТП Банк» (надалі – «Банк») та інші фінансові компанії в Україні, під спільним контролем кінцевого акціонера: ТОВ «ОТП Лізинг» та ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал», – що разом утворюють Банківську групу «ОТП Група» (надалі – «Банківська група»).

Ця Банківська група була визнана згідно з рішенням Комісії Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 13 серпня 2013 року № 673. Відповідальною особою Банківської групи виступає АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк».

Структура Банківської групи «ОТП Група»:

Станом на 31 грудня 2018 року	Станом на 31 грудня 2017 року	Країна здійснення операційної діяльності	Частка власності/ акцій, які беруть участь у голосуванні, (%)	Вид діяльності
АТ «ОТП Банк»	АТ «ОТП Банк»	Україна	-	Банківська діяльність
ТОВ «ОТП Лізинг»	ТОВ «ОТП Лізинг»	Україна	-	Фінансова оренда
ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал»	ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал»	Україна	9.9%	Інвестиційна діяльність

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк» (надалі – «Банк») є банком зі 100% іноземним капіталом. 1 червня 2006 року було підписано угоду про продаж 100% акцій Банку угорському Відкритому акціонерному товариству «Центральна Ощадна каса і Комерційний Банк» (надалі – «OTP Bank Plc.»). Дозвіл Антимонопольного Комітету України було отримано 15 серпня 2006 року. Згідно з рішенням Комісії Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 2 жовтня 2006 року № 266 OTP Bank Plc. також отримав дозвіл Національного банку України на придбання 100% акціонерного капіталу Банку.

7 листопада 2006 року до державного реєстру банків здійснено запис про реєстрацію редакції статуту Закритого акціонерного товариства «ОТП Банк» у зв'язку зі зміною назви Банку з Акціонерний комерційний банк «Райффайзенбанк Україна» на Закрите акціонерне товариство «ОТП Банк». Дана подія відбулась після завершення процедури придбання OTP Bank Plc. Акціонерного комерційного банку «Райффайзенбанк Україна», що був заснований на підставі Договору про створення та діяльність Акціонерного комерційного банку «Райффайзенбанк Україна» від 13 листопада 1997 року та рішення Установчих зборів Банку від 28 листопада 1997 року.

На виконання вимог Закону України «Про акціонерні товариства» № 514-VI від 17 вересня 2008 року та у відповідності з рішенням Загальних зборів акціонерів від 23 квітня 2009 року (Протокол №53) Закрите акціонерне товариство «ОТП Банк» змінило своє найменування на ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк». Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних паперів» № 2210-VIII від 07 березня 2018 року та згідно з рішенням Загальних зборів акціонерів від 5 квітня 2018 року (Протокол №77) ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк» змінило своє найменування на АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк».

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)**

1. Загальна інформація та структура Банківської групи (продовження)

Юридична адреса та місцезнаходження Банку: Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилянська, 43.
Країна реєстрації – Україна.

Банк у своїй діяльності керується Законами України «Про банки та банківську діяльність», «Про акціонерні товариства», «Про цінні папери та фондову біржу», «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, іншим чинним законодавством України, а також нормативно-правовими актами Національного банку України та інших органів виконавчої влади.

Учасники (акціонери) Банку. Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року єдиним акціонером Банку виступає OTP Bank Plc. – юридична особа за законодавством Угорщини, розташована за адресою: Угорщина, 1051, м. Будапешт, вул. Надор, 16.

Материнський банк OTP Bank Plc. є універсальним банком з повним спектром послуг для корпоративних і приватних клієнтів. В Угорщині OTP Group є провідною фінансовою групою на угорському банківському ринку, яка надає послуги в сфері страхування, нерухомості, факторингу, лізингу та управління інвестиційними та пенсійними фондами.

OTP Bank Plc. був заснований в 1949 році як державний ощадний банк. Наприкінці 1990 року банк було реорганізовано в публічну компанію з обмеженою відповідальністю та перейменовано у Національний Ощадний і Комерційний банк. Після приватизації, що розпочалася в 1995 році, частка держави в капіталі банку зменшилась до однієї привілейованої («золотої») акції. Наразі більшою частиною акцій банку володіють вітчизняні та іноземні інвестори – приватні та інституційні.

Організаційна структура Банку. Банк здійснює свою діяльність за допомогою регіональної мережі, що складається із 86 безбалансових операційних відділень (2017: 85 відділень) (на базі чотирьох з них працюють регіональні дирекції, зареєстровані Національним банком України), та регіональної дирекції Київського регіону, створеної в організаційній структурі Головного офісу Банку. Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року кількість працівників Банку становить 3,437 осіб (2017: 3,417 осіб).

Ліцензії та дозволи Банку. На підставі ліцензії Національного банку України №191 від 5 жовтня 2011 року Банк надає повний спектр банківських послуг.

Відповідно до чинного законодавства і на підставі відповідних ліцензій Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Банк може здійснювати депозитарну діяльність зберігача цінних паперів та професійну діяльність на фондовому ринку з торгівлі цінними паперами: брокерську діяльність, дилерську діяльність та андерайтинг. Банк не здійснює діяльність у сфері матеріального виробництва, торгівлі, страхування, крім виконання функцій страхового посередника. Банк є повним учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

ТОВ «ОТП Лізинг» було утворене як товариство з обмеженою відповідальністю згідно із законодавством України у червні 2008 року. Основна діяльність компанії полягає в операціях з фінансової оренди. Компанія здійснює діяльність на підставі ліцензії, виданої Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України 31 липня 2008 року.

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років єдиним акціонером ТОВ «ОТП Лізинг» є Приватна компанія з обмеженою відповідальністю «ОТП Холдинг Лімітед» (надалі – ТОВ «ОТП Холдинг Лімітед»), Кіпр.

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років кінцевою контролюючою стороною виступає материнська компанія Групи компаній «ОТП» – OTP Bank Plc., юридична особа, зареєстрована згідно із законодавством Угорщини і розташована за адресою: вул. Надор, 16, Будапешт, H-1051, Угорщина/Nádor u. 16, Budapest, H-1051, Hungary.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)**

1. Загальна інформація та структура Банківської групи (продовження)

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років кількість працівників Компанії становила 94 особи і 89 осіб, відповідно.

Юридична адреса ТОВ «ОТП Лізинг»: вул. Жилянська, буд. 43, м. Київ, 01033, Україна.

ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал» – Компанія під спільним контролем з Банком, статут було зареєстровано 26 липня 2007 року. Основна діяльність Компанії полягає в управлінні інвестиційними фондами. Компанія має ліцензію Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України на здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів серії АД №075876. Строк дії ліцензії – з 29 вересня 2012 року, необмежений.

Часткою 90.1% ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал» володіє ТОВ «ОТП Фанд менеджмент Пте.Лтд» (OTP Alapkezelő Zrt), юридична особа, яка зареєстрована відповідно до законодавства Угорщини та входить до групи компаній OTP Bank Plc., а часткою у 9.9% володіє Банк.

Кінцевою контролюючою стороною Банківської групи є OTP Bank Plc..

Результати роботи Банківської групи в 2018 році викладені в примітках до цієї комбінованої фінансової звітності.

2. Операційне середовище та безперервність діяльності

У 2018 році українська економіка продовжувала відновлюватись від економічної та політичної кризи попередніх років і продемонструвала стійке зростання реального ВВП у розмірі близько 3.4% (2017: 2.5%), помірний рівень інфляції у розмірі 9.8% (2017: 13.7%) і незначну девальвацію національної валюти на приблизно 2.4% щодо долару США та 8.2% щодо євро у порівнянні із середніми показниками за попередній рік.

Також Україна продовжувала обмежувати свої політичні та економічні зв'язки з Росією, через анексію Криму, автономної республіки у складі України, а також заморожений збройний конфлікт із сепаратистами у деяких районах Луганської та Донецької областей. В таких умовах, українська економіка продемонструвала подальшу переорієнтацію на ринок Європейського Союзу («ЄС»), реалізуючи весь потенціал Поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі із ЄС, у такий спосіб ефективно реагуючи на взаємні торгові обмеження, запроваджені між Україною та Росією. Як результат, питома вага експортних та імпорتنих операцій з Росією суттєво знизилась від 18.2% і 23.3% у 2014 році до приблизно 7.7% і 14.2% у 2018 році, відповідно.

Щодо валютного регулювання, у 2018 році було прийнято нове валютне законодавство, яке набуде чинності із 7 лютого 2019 року. Воно забезпечує можливість НБУ реалізовувати більш ліберальну політику валютного регулювання та пом'якшення цілої низки валютних обмежень, наприклад: вимоги реєструвати в НБУ кредити від нерезидентів, 180-денного строку на здійснення платежів за зовнішніми економічними операціями, необхідної 50% частки обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті тощо.

Подальше економічне зростання залежить, великою мірою, від успіху українського уряду в реалізації запланованих реформ, співробітництві з Міжнародним валютним фондом («МВФ») та безпроблемному проведенні парламентських виборів, які мають відбутися у жовтні 2019 року.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики

Мета складання комбінованої фінансової звітності та основа бухгалтерського обліку.

Цю комбіновану фінансову звітність було підготовлено у зв'язку із виконанням вимог Національного банку України відповідно до Положення НБУ № 254 від 20 червня 2012 року «Про порядок регулювання діяльності банківських груп». Цю комбіновану фінансову звітність підготовлено із використанням основи комбінування як визначено Положенням НБУ № 134 від 9 квітня 2012 року «Про порядок ідентифікації та визнання банківських груп».

Згідно з Положенням НБУ № 134 від 9 квітня 2012 року «Про порядок ідентифікації та визнання банківських груп», ця комбінована фінансова звітність формується шляхом комбінації фінансових звітів компаній, які провадять свою діяльність в Україні та є фінансовими компаніями, а також мають спільного кінцевого акціонера разом із Банком. Станом на 31 грудня 2018 року у Банківську групу «ОТП Група» входять: АТ «ОТП Банк», ТОВ «ОТП Лізинг» та ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал».

Цю комбіновану фінансову звітність підготовлено у відповідності до до Міжнародних стандартів фінансової звітності (надалі – «МСФЗ»), прийнятих Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (надалі – «РМСБО»), та тлумачень, випущених Комітетом з тлумачень Міжнародної фінансової звітності (надалі – «КТМФЗ»).

Дана комбінована фінансова звітність була підготовлена за методом історичної собівартості, за винятком оцінки за справедливою вартістю певних фінансових інструментів.

Банківська група веде свій бухгалтерський облік наступним чином:

- Банк керується нормативними вимогами щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в банківських установах України з урахуванням основних положень МСФЗ;
- підприємства, що комбінуються, керуються Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку України щодо форми подання форм звітності з урахуванням положень МСФЗ щодо порядку обліку.

Ця комбінована фінансова звітність була підготовлена на основі бухгалтерських записів, які ведуться згідно з вищезазначеними правилами, та містить коригування та рекласифікації, необхідні для приведення її у відповідність із положеннями МСФЗ. Ці коригування та рекласифікації включають певні коригування оцінки та зміни класифікації з метою відображення економічної сутності відповідних операцій, включаючи зміну класифікації певних активів та зобов'язань, доходів та витрат у відповідних статтях комбінованої фінансової звітності.

Щодо року, який закінчився 31 грудня 2018 року, застосовувались такі самі облікові політики, подання та методи розрахунку, що й до підготовки фінансової звітності Банківської групи за рік, який закінчився 31 грудня 2017 року, за виключенням облікової політики та впливу від прийняття до застосування таких нових стандартів і тлумачень та поправок до них:

МСФЗ 9	«Фінансові інструменти»
МСФЗ 15	«Доходи від реалізації за договорами з клієнтами» (та відповідні роз'яснення)
Поправки до МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість»	Передача об'єктів інвестиційної нерухомості
Поправки до МСФЗ	Щорічні вдосконалення МСФЗ за період 2014-2016 років
Тлумачення КТ МСФЗ 22	«Операції в іноземних валютах та виплата авансу»

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Вплив від первісного застосування МСФЗ 9 «Фінансові інструменти». У поточному році Банківська група прийняла до застосування МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» (переглянутий у липні 2014 року) та відповідні подальші поправки до інших МСФЗ, які набувають чинності для річного періоду, який починається на або після 1 січня 2018 року. Перехідні положення МСФЗ 9 дозволяють Банківській групі не перераховувати порівняльні показники. Відповідна інформація не була перерахована, оскільки був застосований модифікований ретроспективний підхід після переходу, який дозволяє визнавати різниці, які мають обліковуватись у складі нерозподіленого прибутку на початок періоду. Окрім того, Банківська група прийняла до застосування подальші поправки до МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації», які були застосовані до розкриття інформації за 2018 рік.

МСФЗ 9 запровадив нові вимоги до:

1. класифікації і оцінки фінансових активів та фінансових зобов'язань;
2. зменшення корисності фінансових активів; та
3. загального обліку хеджування.

Детальна інформація щодо цих нових вимог, а також їхнього впливу на фінансову звітність Банківської групи описана нище.

Чисті процентні доходи. Процентні доходи і витрати для усіх фінансових інструментів, за виключенням класифікованих як утримувані для торгівлі або які оцінюються чи визначені як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, визнаються у статті «Чисті процентні доходи» як процентні доходи та процентні витрати у звіті про прибутки або збитки із використанням методу ефективної процентної ставки.

Проценти за фінансовими інструментами, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, включаються до складу руху справедливої вартості протягом періоду, див. статті «Чистий прибуток/(збиток) від торгових активів та інших фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, та торгових зобов'язань» і «Чистий прибуток/(збиток) від інших фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку».

Ефективна процентна ставка являє собою ставку, яка точно дисконтує очікувані потоки грошових коштів від фінансового інструмента протягом очікуваного строку використання фінансового інструмента або, коли доцільно, коротшого періоду, до чистої балансової вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з урахуванням всіх договірних умов за інструментом.

Розрахунок ефективної процентної ставки включає усі комісії та суми, сплачені або отримані між сторонами договору, які супроводжують і безпосередньо стосуються конкретної кредитної угоди, витрати на здійснення операції та інші премії або дисконти. Для фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, витрати на здійснення операції визнаються у складі прибутку або збитку на момент первісного визнання.

Процентні доходи/процентні витрати розраховуються із застосуванням ефективної процентної ставки до валової балансової вартості фінансових активів, не знецінених у результаті дії кредитного ризику (тобто за амортизованою вартістю фінансового активу до коригування із використанням будь-якого резерву на покриття очікуваних кредитних збитків), або амортизованої вартості фінансових зобов'язань. Для фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику, процентні доходи розраховуються із застосуванням ефективної процентної ставки до амортизованої вартості фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику (тобто валової балансової вартості, за вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків). Для придбаних або створених фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику, ефективна процентна ставка відображає очікувані кредитні збитки під час визначення майбутніх потоків грошових коштів, які передбачається отримати від фінансового активу.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Комісійні доходи/витрати. Комісійні доходи і витрати включають комісії, які не є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки (див. вгорі). Комісії, включені до цієї частини звіту про прибутки або збитки Банківської групи, включають, окрім іншого, комісії, які нараховуються за обслуговування кредиту, плату за відсутність використання, яка стосується кредитних зобов'язань, коли мало ймовірно, що вони приведуть до виникнення конкретної кредитної угоди, та комісії за синдикування кредиту.

Комісійні витрати стосовно послуг обліковуються тоді, коли відповідні послуги будуть отримані.

Чистий прибуток/(збиток) від торгових активів та інших фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, та торгових зобов'язань. Чистий прибуток/(збиток) від торгових активів та інших фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, та торгових зобов'язань включає усі прибутки та збитки від змін у справедливій вартості фінансових активів та фінансових зобов'язань, утримуваних для торгівлі.

Фінансові активи. Усі фінансові активи визнаються і припиняють визнаватися на дату торгівлі, коли операція придбання або продажу фінансового активу здійснюється за договором, умови якого вимагають доставку фінансового активу протягом часового періоду, визначеного відповідним ринком, і первісно оцінюються за справедливою вартістю, плюс витрати на здійснення операції, за виключенням фінансових активів, які класифіковані як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку. Витрати на здійснення операції, які безпосередньо стосуються придбання фінансових активів, які класифіковані як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, визнаються негайно у складі прибутку або збитку.

Вимагається, щоб усі визнані фінансові активи, які входять у сферу застосування МСФЗ 9, у подальшому оцінювались за амортизованою вартістю або справедливою вартістю на основі бізнес-моделі Банківської групи для управління фінансовими активами та характеристиками потоків грошових коштів за договорами від фінансових активів.

Зокрема:

- Боргові інструменти, які утримуються у рамках бізнес-моделі, метою якої є збирання потоків грошових коштів за договорами і яка має потоки грошових коштів за договорами, які є виплатами тільки основної суми та процентів (SPPI), у подальшому оцінюються за амортизованою вартістю.
- Боргові інструменти, які утримуються у рамках бізнес-моделі, метою якої є як збирання потоків грошових коштів за договорами, так і продаж боргових інструментів і яка має потоки грошових коштів за договорами, які є виплатами тільки основної суми та процентів (SPPI), у подальшому оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів.
- Усі інші боргові інструменти (тобто боргові інструменти, які управляються на основі справедливої вартості або утримуються для продажу) та інвестиції у капітал оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку.

Боргові інструменти за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів. Банківська група визначає класифікацію та оцінку фінансових активів на основі характеристик потоків грошових коштів за договорами від активів і бізнес-моделі Банківської групи для управління активами.

Для активу, який має класифікуватись та оцінюватись за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, його договірні умови повинні спричиняти потоки грошових коштів, які є виплатами тільки основної суми та процентів від непогашеної суми основного боргу.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)**

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Для цілей тестування стосовно виплат тільки основної суми та процентів основна сума являє собою справедливу вартість фінансового активу на момент первісного визнання. Ця основна сума може змінюватись протягом строку дії фінансового активу (наприклад, якщо відбуваються погашення основної суми). Проценти включають компенсацію за вартість грошей у часі, за кредитний ризик, пов'язаний із непогашеною основною сумою, протягом конкретного періоду часу і за інші основні кредитні ризики та витрати, а також маржу прибутку. Оцінка виплат тільки основної суми та процентів здійснюється у валюті, у якій деноміновано цей фінансовий актив.

Потоки грошових коштів за договорами, які є виплатами тільки основної суми та процентів, відповідають основній кредитній угоді. Договірні умови, які вводять схильність до ризиків або волатильність до потоків грошових коштів за договорами і які не пов'язані із основною кредитною угодою, такі як схильність до змін у цінах на капітал або цін на товари, не викликають потоків грошових коштів за договорами, які є виплатами тільки основної суми та процентів. Створений або придбаний актив може бути основною кредитною угодою незалежно від того, чи є він кредитом за своєю правовою формою.

Оцінка бізнес-моделей для управління фінансовими активами виконується на дату первісного застосування МСФЗ 9 для визначення класифікації фінансового активу. Бізнес-модель застосовується ретроспективно до всіх фінансових активів, які існують на дату первісного застосування МСФЗ 9. Банківська група визначає бізнес-моделі на рівні, який відображає те, яким чином групи фінансових активів управляються разом для досягнення конкретної бізнес-цілі. Бізнес-модель Банківської групи не залежить від намірів керівництва щодо окремого інструмента; тому оцінка бізнес-моделі виконується на вищому рівні агрегування, ніж на основі окремого інструмента.

Банківська група має більше однієї бізнес-моделі для управління своїми фінансовими інструментами, які відображають те, яким чином Банківська група управляє своїми фінансовими активами для генерування потоків грошових коштів. Бізнес-моделі Банківської групи визначають, чи виникнуть потоки грошових коштів у результаті збирання потоків грошових коштів за договорами, продажу фінансових активів або того та іншого разом.

Банківська група розглядає усю доступну відповідну інформацію під час здійснення оцінки бізнес-моделі. Однак, ця оцінка не виконується на основі сценаріїв, які Банківська група не очікує обґрунтовано, що вони відбудуться, таких як так звані сценарії «найгіршого випадку» або «стресового випадку». Банківська група враховує усі доступні прийнятні докази, такі як:

- яким чином показники діяльності бізнес-моделі та фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі, оцінюються і доводяться до відома провідного управлінського персоналу Банківської групи;
- ризики, які впливають на показники діяльності (та фінансові активи, утримувані в рамках цієї бізнес-моделі) і, зокрема, спосіб, у який цими ризиками управляють; та
- яким чином відбувається компенсація для менеджерів бізнесу (наприклад, чи базується сума компенсації на справедливій вартості активів, якими управляють, чи на зібраних потоках грошових коштів за договорами).

На момент первісного визнання фінансового активу Банківська група визначає, чи є нові визнані фінансові активи частиною бізнес-моделі, яка існує, і чи відображають вони початок дії нової бізнес-моделі. Банківська група здійснює переоцінку своїх бізнес-моделей кожного звітного періоду для визначення того, чи змінилися бізнес-моделі у порівнянні з попереднім періодом. Для поточного звітного періоду Банківська група не виявила змін у своїх бізнес-моделях.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Коли борговий інструмент, який оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, припиняє визнаватися, накопичений прибуток/збиток, раніше визнаний у складі інших сукупних доходів, змінює свою класифікацію з капіталу на прибуток або збиток. І навпроти, для інвестиції у капітал, визначеної як така, що оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, накопичений прибуток/збиток, раніше визнаний у складі інших сукупних доходів, не змінює свою класифікацію у подальшому на прибуток або збиток, але переводиться до складу капіталу. Боргові інструменти, які у подальшому оцінюються за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, підлягають зменшенню корисності.

Фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображення переоцінки у складі прибутку або збитку. Фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, є:

- активами з потоками грошових коштів за договорами, які не є виплатами тільки основної суми та процентів; або/та
- активами, які утримуються у бізнес-моделі, яка не призначена для збирання потоків грошових коштів за договорами або утримується для їхнього збирання чи продажу; або
- активами, визначеними як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, із використання опції справедливої вартості.

Ці активи оцінюються за справедливою вартістю, причому будь-які прибутки/збитки, які виникають у результаті переоцінки, визнаються у складі прибутку або збитку.

Зміни класифікації. Якщо бізнес-модель, за якою Банківська група утримує фінансові активи, змінюється, то фінансові активи, які зазнали впливу, змінюють свою класифікацію. Вимоги до класифікації та оцінки, які стосуються нової категорії, застосовуються перспективно із першого дня першого звітного періоду після змін у бізнес-моделі, які призводять до зміни класифікації фінансових активів Банківської групи. Зміни у потоках грошових коштів за договорами розглядаються у рамках облікової політики у розділі «Зміни і припинення визнання фінансових активів», як описано внизу.

Зменшення корисності. Банківська група визнає резерв на покриття збитків щодо очікуваних кредитних збитків за такими фінансовими інструментами, які не оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку:

- грошові кошти та їхні еквіваленти;
- кошти в банках;
- кредити клієнтам;
- інвестиційні цінні папери;
- інші фінансові активи;
- випущені договори фінансових гарантій та кредитні зобов'язання.

Жодного збитку від зменшення корисності не визнається за інвестиціями у капітал.

За виключенням придбаних або створених фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику (які розглядаються окремо внизу), очікувані кредитні збитки вимагається оцінювати за рахунок резерву на покриття збитків у сумі, яка дорівнює:

- очікуваним кредитним збиткам на період 12 місяців, тобто очікуваним кредитним збиткам на весь термін дії активу, які виникають із таких подій дефолту, що можуть настати протягом 12 місяців після звітної дати (відносяться до Етапу 1); або
- очікуваним кредитним збиткам на повний термін дії активу, тобто очікуваним кредитним збиткам на весь термін дії активу, які виникають з усіх подій дефолту протягом строку дії фінансового інструмента (відносяться до Етапу 2 та Етапу 3).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків на повний термін дії активу вимагається формувати для фінансового інструмента, якщо кредитний ризик за цим фінансовим інструментом істотно збільшився з моменту первісного визнання. Для всіх інших фінансових інструментів очікувані кредитні збитки оцінюються у сумі, яка дорівнює очікуваним кредитним збиткам на період 12 місяців.

Очікувані кредитні збитки являють собою зважену на вірогідність оцінку теперішньої вартості кредитних збитків. Вони оцінюються як теперішня вартість різниці між потоками грошових коштів, належними для Банківської групи за договором, та потоками грошових коштів, які Банківська група передбачає отримати і які впливають зі зважування численних майбутніх економічних сценаріїв, дисконтованих за ефективною процентною ставкою активу.

- для невикористаних кредитних зобов'язань очікувані кредитні збитки являють собою різницю між теперішньою вартістю різниці між потоками грошових коштів за договорами, належними Банківській групі, якщо власник зобов'язання знімає кошти з кредиту, та потоками грошових коштів, які Банківська група передбачає отримати, якщо кошти з кредиту знімаються; та
- для договорів фінансових гарантій очікувані кредитні збитки являють собою різницю між очікуваними виплатами для відшкодування власнику гарантованого боргового інструмента, за вирахуванням будь-яких сум, які Банківська група передбачає отримати від власника, дебітора або іншої сторони.

Банківська група оцінює очікувані кредитні збитки на індивідуальній основі або колективній основі для портфелів кредитів, які мають аналогічні характеристики ризиків. Оцінка резерву на покриття збитків базується на теперішній вартості очікуваних потоків грошових коштів від активу із використанням первісної ефективною процентною ставки активу, незалежно від того чи оцінюється він на індивідуальній чи колективній основі.

Фінансові активи, знецінені у результаті дії кредитного ризику. Фінансовий актив є «знеціненим у результаті дії кредитного ризику», коли відбулися одна або більше подій, які мають негативний вплив на очікувані майбутні потоки грошових коштів від фінансового активу. Фінансові активи, знецінені у результаті дії кредитного ризику, відносяться до активів Етапу 3. Докази зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику включають дані, які піддаються спостереженню, про такі події:

- значні фінансові труднощі позичальника або емітента;
- порушення умов договору, наприклад дефолт або прострочення виплат;
- кредитор позичальника, з економічних або договірних причин, які стосуються фінансових труднощів позичальника, надає позичальнику уступку, яку інакше кредитор навіть і не розглядав би;
- зникнення активного ринку для цінного паперу у результаті дії фінансових труднощів; або
- придбання фінансового активу зі значною знижкою, яка відображає понесені кредитні збитки.

Між тим може виявитися неможливим виявити єдину явну подію; комбінований вплив декількох подій може спричинити зменшення корисності фінансових активів у результаті дії кредитного ризику. Банківська група оцінює, чи зазнали боргові інструменти, які є фінансовими активами, які оцінюються за амортизованою вартістю або справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику на кожну звітну дату. Для оцінки того, чи зазнали суверенні та корпоративні боргові інструменти зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику, Банківська група розглядає такі фактори як дохідність облігацій, кредитні рейтинги та здатність позичальника отримати фінансування.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Кредит вважається знеціненим у результаті дії кредитного ризику, коли позичальнику надається уступка у силу погіршення фінансового стану позичальника, якщо тільки не існують докази того, що у результаті надання уступки ризик неотримання потоків грошових коштів за договорами істотно зменшився і немає інших показників зменшення корисності. Для фінансових активів, за якими уступки передбачені, але не надаються, актив вважається знеціненим у результаті дії кредитного ризику, коли існують докази, які піддаються спостереженню, щодо зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику, включно з відповідністю визначення дефолту. Визначення дефолту (див. внизу) включає індикатори малої ймовірності здійснення оплати і припинення виплат, якщо виплата сум прострочена на 90 днів або більше.

Придбані або створені фінансові активи, знецінені у результаті дії кредитного ризику. До придбаних або створених фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику, ставляться інакше, тому що активи зазнали зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику на момент первісного визнання. Для цих активів Банківська група визнає усі зміни в очікуваних кредитних збитках на увесь період дії інструмента з моменту первісного визнання як резерв на покриття збитків, причому будь-які зміни визнаються у складі прибутку або збитку. Сприятлива зміна для таких активів створює прибуток від зменшення корисності.

Визначення дефолту. Критично важливим для визначення очікуваних кредитних збитків є визначення дефолту. Визначення дефолту використовується під час оцінки суми очікуваних кредитних збитків і визначенні того, чи базується резерв на покриття збитків на очікуваних кредитних збитках на 12 місяців чи на весь період дії інструмента, оскільки дефолт є компонентом вірогідності дефолту (PD), яка впливає як на оцінку очікуваних кредитних збитків, так і на виявлення істотного збільшення кредитного ризику.

Банківська група розглядає такі елементи як складові події дефолту:

- позичальник здійснив прострочення на більш ніж 90 днів за будь-яких суттєвим зобов'язанням перед Банківською групою; або
- позичальник, скоріш за все, не виплатить свої кредитні зобов'язання перед Банківською групою у повному обсязі.

Під час оцінки того, чи існує низька ймовірність виплати позичальником своїх кредитних зобов'язань, Банківська група враховує як якісні, так і кількісні показники. Оцінювана інформація залежить від виду активу, наприклад, у корпоративному кредитуванні якісним показником, який використовується, є порушення фінансових умов, що не стосується роздрібного кредитування. Кількісні показники, такі як статус прострочення та невиплата за іншими зобов'язаннями того самого контрагента, є основними вхідними даними у цьому аналізі. Банківська група використовує різноманітні джерела інформації для оцінки дефолту, які або розробляються власними силами, або отримуються із зовнішніх джерел.

Істотне збільшення кредитного ризику. Банківська група здійснює моніторинг усіх фінансових активів, виданих кредитних зобов'язань та договорів фінансових гарантій, до яких застосовуються вимоги щодо зменшення корисності, для оцінки того, чи відбулося істотне збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання. Якщо відбулося істотне збільшення кредитного ризику, Банківська група здійснить оцінку резерву на покриття збитків на основі очікуваних кредитних збитків скоріше на весь строк дії інструмента, ніж на 12 місяців.

Під час оцінки того, чи збільшився кредитний ризик за фінансовим інструментом істотно з моменту первісного визнання, Банківська група порівнює ризик настання дефолту за фінансовим інструментом на звітну дату на основі залишку строку до терміну погашення інструмента із ризиком настання дефолту, який очікувався для залишку строку до терміну погашення на поточну звітну дату, коли фінансовий інструмент був визнаний уперше. Під час здійснення такої оцінки Банківська група бере до уваги як кількісну, так і якісну інформацію, яка є обґрунтованою та корисною, включно з історичним досвідом та прогнозною інформацією, яка доступна без докладання надлишкових витрат чи зусиль, на основі історичного досвіду Банківської групи та експертної кредитної оцінки, включно з прогнозною інформацією.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Численні економічні сценарії складають основу для визначення вірогідності дефолту на момент первісного визнання і на подальші звітні дати. Різні економічні сценарії приводять до різної вірогідності дефолту. Зважування цих різних сценаріїв складає основу зваженої середньої вірогідності дефолту, яка використовується для визначення того, чи збільшився кредитний ризик істотно.

Враховуючи що істотне збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання є відносною оцінкою, конкретна зміна, в абсолютному вираженні, у вірогідності дефолту буде важливішою для

фінансового інструмента з меншим початковим рівнем вірогідності дефолту у порівнянні з фінансовим інструментом з вищим рівнем вірогідності дефолту.

Задля страхування, коли актив стає простроченим на 30 днів, Банківська група приймає, що відбулося істотне збільшення кредитного ризику, і актив знаходиться на Етапі 2 моделі зменшення корисності, тобто резерв на покриття збитків оцінюється як очікувані кредитні збитки на весь строк дії інструмента.

Зміна і припинення визнання фінансових активів. Зміна фінансового активу відбувається тоді, коли переглядаються договірні умови, які регулюють потоки грошових коштів від фінансового активу або зазнають інших змін у періоді між первісним визнанням та погашенням фінансового активу. Зміна впливає на суму та/або строки потоків грошових коштів за договором або негайно, або на певну майбутню дату. Окрім того, запровадження або коригування чинних фінансових умов за чинним кредитом являтиме собою зміну, навіть якщо ці нові або скориговані фінансові умови ще не впливають на потоки грошових коштів негайно, але можуть вплинути на потоки грошових коштів у залежності від того, чи буде виконуватись фінансова умова, чи ні (наприклад, зміна щодо збільшення процентної ставки, яка виникає у випадку порушення фінансових умов).

Банківська група переглядає кредити, надані клієнтам, які зазнають фінансових труднощів, для максимального збільшення їхнього повернення та мінімізації ризику дефолту. Відмова від примусового стягнення кредиту застосовується у випадках, коли, незважаючи на те що позичальник вжив усіх достатніх зусиль для його виплати згідно з первісними договірними умовами, існує високий ризик настання дефолту або дефолт уже відбувся, і позичальник, як очікується, зможе виконати переглянуті умови. До переглянутих умов у більшості випадків належать подовження термінів погашення кредиту, зміни у строках потоків грошових коштів від кредиту (погашення основної суми та процентів), скорочення суми належних до виплати потоків грошових коштів (списання основної суми та процентів) і внесення поправок до фінансових умов. Банківська група має розроблену політику щодо відмов від примусового стягнення заборгованості, яка застосовується до корпоративного та роздрібного кредитування.

Коли у фінансовий актив вноситься зміна, Банківська група оцінює, чи призводить ця зміна до припинення визнання. Згідно з політикою Банківської групи зміна призводить до припинення визнання, коли вона спричиняє виникнення суттєво інших умов.

У випадку коли фінансовий актив припиняє визнаватися, відбувається переоцінка резерву на покриття очікуваних кредитних збитків на дату припинення визнання для визначення чистої балансової вартості активу на цю дату. Різниця між цією переглянutoю балансовою вартістю і справедливою вартістю нового фінансового активу з новими умовами призведе до виникнення прибутку або збитку після припинення визнання. Новий фінансовий актив матиме резерв на покриття збитків, який оцінюється на основі очікуваних кредитних збитків на 12 місяців, за виключенням рідких випадків, коли новий кредит вважається створеним активом, який знецінився у результаті дії кредитного ризику. Це застосовується у випадку, коли справедлива вартість нового кредиту визнається зі значною знижкою у порівнянні з його переглянutoю номінальною вартістю, тому що залишається високий ризик дефолту, який не зменшився у результаті зміни.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)**

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Банківська група здійснює моніторинг кредитного ризику змінених фінансових активів за рахунок оцінки якісної та кількісної інформації, такої як чи має позичальник статус такого, що прострочує виплати за новими умовами.

Коли договірні умови фінансового активу змінюються, і ця зміна не призводить до припинення визнання, Банківська група визначає, чи не збільшився кредитний ризик фінансового активу суттєво з моменту первісного визнання.

Для фінансових активів, змінених у рамках політики Банківської групи щодо відмов від примусового стягнення заборгованості, у випадку коли зміна не призвела до припинення

визнання, оцінка вірогідності дефолту відображає здатність Банківської групи зібрати змінені потоки грошових коштів з урахуванням попереднього досвіду Банківської групи з аналогічними діями щодо відмови від примусового стягнення заборгованості, а також різноманітних поведінкових показників, включно з показниками виплат позичальника, щодо змінених умов за договором. Якщо кредитний ризик залишається значно вищим, ніж очіувалося на момент первісного визнання, резерв на покриття збитків продовжуватиме оцінюватись у сумі, яка дорівнює очікуваному кредитному збитку протягом всього строку дії інструмента.

Резерв на покриття збитків за утримуваними від примусового стягнення кредитами загалом оцінюватиметься тільки на основі очікуваних кредитних збитків на 12 місяців, коли існують докази того, що позичальник покращив поведінку з виплат після зміни, що привело до сторнування раніше значного збільшення кредитного ризику.

У випадку коли зміна не призводить до припинення визнання, Банківська група розраховує прибуток/збиток від зміни, порівнюючи валову балансову вартість до і після зміни (за виключенням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків). Потім Банківська група оцінює очікувані кредитні збитки для зміненого активу, коли очікувані потоки грошових коштів, які виникають зі зміненого фінансового активу, включаються до розрахунку очікуваних нестач грошових коштів від первісного активу.

Банківська група припиняє визнавати фінансовий актив лише тоді, коли права за договором на потоки грошових коштів від активу спливають (включно із закінченням строку, яке виникає у результаті зміни на суттєво інші умови), або коли фінансовий актив і усі суттєві ризики та винагороди від володіння активом передаються іншому підприємству. Якщо Банківська група ані передає, ані зберігає усі суттєві ризики та винагороди від володіння і продовжує контролювати переданий актив, Банківська група визнає свою збережену частку в активі і відповідне зобов'язання на сумі, які він може бути змушений виплатити. Якщо Банківська група зберігає усі суттєві ризики та винагороди від володіння переданим фінансовим активом, Банківська група продовжує визнавати фінансовий актив і також визнає забезпечену позику на суму отриманих надходжень.

Після повного припинення визнання фінансового активу різниця між балансовою вартістю активу та сумою компенсації отриманої і до отримання та накопиченим прибутком/збитком, який був визнаний у складі інших сукупних доходів та накопичений у складі капіталу, визнається у складі прибутку або збитку, за виключенням інвестиції у капітал, визначеної як така, що оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, коли накопичений прибуток/збиток, раніше визнаний у складі інших сукупних доходів, у подальшому не змінює свою класифікацію на прибуток або збиток.

Списання. Кредити та боргові цінні папери списуються, коли у Банківської групи немає обґрунтованих очікувань щодо відшкодування фінансового активу (повністю або частково). Це відбувається тоді, коли Банківська група визначає, що у позичальника немає активів або джерел доходів, які можуть генерувати достатні потоки грошових коштів для погашення сум, які підлягають списанню. Списання являє собою подію припинення визнання. Банківська група може застосувати примусові дії до списаних фінансових активів. Відшкодування у результаті примусових дій Банківської групи приводить до прибутку від зменшення корисності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Подання резерву на покриття очікуваних кредитних збитків у звіті про фінансовий стан. Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків подаються у звіті про фінансовий стан таким чином:

- для фінансових активів, оцінюваних за амортизованою вартістю: як вирахування з валової балансової вартості активів;
- для боргових інструментів, оцінюваних за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів: жодного резерву на покриття збитків не визнається у звіті про фінансовий стан, оскільки їхня балансова вартість є справедливою вартістю. Однак, резерв на покриття збитків включається як частина суми переоцінки у складі резерву переоцінки інвестицій;
- для кредитних зобов'язань та договорів фінансових гарантій: як резерв.

Фінансові зобов'язання. Фінансові зобов'язання класифікуються або як фінансові зобов'язання, які оцінюються «за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку», або «інші фінансові зобов'язання».

Фінансові зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку. Фінансові зобов'язання класифікуються як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, коли фінансове зобов'язання (i) утримується для торгівлі або (ii) воно визначене як таке, що оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку.

Фінансове зобов'язання класифікується як утримуване для торгівлі, якщо:

- воно виникло, у першу чергу, для цілей його викупу у найближчому майбутньому; або
- на момент первісного визнання воно є частиною портфеля ідентифікованих фінансових інструментів, якими Банківська група управляє разом і має недавній фактичний приклад отримання короткострокового прибутку від них; або
- воно є похідним фінансовим інструментом, який не призначений як такий і не є фактично інструментом хеджування.

Фінансове зобов'язання, яке не є фінансовим зобов'язанням, утримуваним для торгівлі, або умовною компенсацією, яка може бути виплачена отримувачем як частина об'єднання підприємств, може визначатися як таке, що оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, після первісного визнання, якщо:

- таке визначення усуває або істотно зменшує оцінку або визнання невідповідності, яка б інакше виникла; або
- фінансове зобов'язання є частиною групи фінансових активів чи фінансових зобов'язань або тих і тих разом, якими управляють і показники діяльності яких оцінюються на основі справедливої вартості згідно із задокументованою політикою Банківської групи з управління ризиками або інвестиційною стратегією, і інформація про таке групування надається усередині Банківської групи на цій основі; або
- воно є частиною договору, який містить один або більше вбудованих похідних фінансових інструментів, і МСФЗ 9 дозволяє визначати увесь гібридний (комбінований) договір як такий, що оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку.

Фінансові зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, відображаються за справедливою вартістю, причому усі прибутки/збитки, які виникають у результаті переоцінки, визнаються у складі прибутку або збитку у тій мірі, в якій вони не є частиною визначених відносин хеджування. Чистий прибуток/збиток, визнаний у складі прибутку або збитку, включає будь-які проценти, виплачені за цим фінансовим зобов'язанням, і включається до статті «Чистий прибуток/збиток від інших фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку» у звіті про прибутки або збитки.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Однак, для непохідних фінансових зобов'язань, які визначені як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, сума зміни у справедливій вартості фінансового зобов'язання, яка стосується змін у кредитному ризику цього зобов'язання, визнається у складі інших сукупних доходів, якщо тільки визнання впливу змін у кредитному ризику зобов'язання у складі інших сукупних доходів не створить або не збільшить обліковий дисбаланс у прибутку або збитку. Решта суми зміни у справедливій вартості зобов'язання визнається у складі прибутку або збитку. Зміни у справедливій вартості, які стосуються кредитного ризику фінансового зобов'язання і які визнаються у складі інших сукупних доходів, не змінюють свою класифікацію у подальшому на прибуток або збиток; замість цього вони переводяться до складу нерозподіленого прибутку після припинення визнання фінансового зобов'язання.

Для виданих кредитних зобов'язань та договорів фінансових гарантій, які визначені як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, усі прибутки та збитки визнаються у складі прибутку або збитку.

Під час визначення того, чи створює або збільшує визнання змін у кредитному ризику зобов'язання, включеного до складу інших сукупних доходів, обліковий дисбаланс у прибутку або збитку, Банківська група оцінює, чи передбачає він, що вплив змін у кредитному ризику зобов'язання буде взаємно зарахований у складі прибутку або збитку за рахунок зміни у справедливій вартості іншого фінансового інструмента, який оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку. Це визначення робиться на момент первісного визнання.

Інші фінансові зобов'язання. Інші фінансові зобов'язання, включно з депозитами та позиками, первісно оцінюються за справедливою вартістю, за вирахуванням витрат на здійснення операції. У подальшому інші фінансові зобов'язання оцінюються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної процентної ставки.

Ефективна процентна ставка є методом розрахунку амортизованої вартості фінансового зобов'язання та розподілу процентних витрат протягом відповідного періоду. Щодо детальної інформації про ефективну процентну ставку див. розділ «Чисті процентні доходи» вгорі.

Припинення визнання фінансових зобов'язань. Банківська група припиняє визнавати фінансові зобов'язання тоді і тільки тоді, коли зобов'язання Банківської групи виконані, відмінені або спливає строк їхньої дії. Різниця між балансовою вартістю фінансового зобов'язання, визнання якого було припинене, і компенсацією сплаченою або до виплати визнається у складі прибутку або збитку.

Похідні фінансові інструменти. Банківська група укладає різноманітні договори про похідні фінансові інструменти, причому деякі з них утримуються для торгівлі, у той час як інші утримуються для управління своїм ризиком зміни процентних ставок; кредитним ризиком; та ризиком зміни курсів обміну валют. До похідних фінансових інструментів належать договори валютних форвардів, свопи за процентними ставками, процентні свопи за різними валютами та свопи кредитного дефолту.

Похідні фінансові інструменти первісно визнаються за справедливою вартістю на дату укладення договору про похідний фінансовий інструмент і у подальшому переоцінюються на їхню справедливую вартість на звітну дату. Отриманий у результаті прибуток/збиток визнається негайно у складі прибутку або збитку.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Похідний фінансовий інструмент з позитивною справедливою вартістю визнається як фінансовий актив, у той час як похідний фінансовий інструмент з від'ємною справедливою вартістю визнається як фінансове зобов'язання. Похідний фінансовий інструмент подається як необоротний актив або довгострокове зобов'язання, якщо залишок до терміну погашення інструмента становить більше 12 місяців і не передбачається його реалізація або погашення протягом 12 місяців. Інші похідні фінансові інструменти подаються як оборотні активи або короткострокові зобов'язання.

Договори фінансових гарантій. Договір фінансової гарантії являє собою договір, який вимагає від особи, яка його видала, здійснити визначені платежі для відшкодування особі, яка його утримує, збитків, понесених у результаті того, що певний дебітор не виконає належних платежів згідно з умовами боргового інструмента.

Договори фінансових гарантій, які видала Банківська група, первісно оцінюються за справедливою вартістю і, якщо вони не визначені як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, і не виникають у результаті передачі фінансового активу, у подальшому оцінюються за більшою з величин:

- суми резерву на покриття збитків, як визначено у відповідності до МСФЗ 9; та
- первісно визнаної суми, за вирахуванням, коли доцільно, накопиченої суми доходу, визнаного згідно з політикою Банківської групи щодо визнання доходів.

Договори фінансових гарантій, не визначені як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, подаються як резерви у звіті про фінансовий стан, а оцінка подається у складі інших доходів.

Банківська група не визначила жодних договорів фінансових гарантій як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Вплив першого застосування МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» на комбінований звіт про фінансовий стан та станом на 1 січня 2018 року наведений у наступній таблиці:

Оцінюється за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Оцінка за МСБО 39 станом на 31 грудня 2017 року	Рекла-сифіковано	Вплив від впровадження МСФЗ 9			Створені кредитно-знецнені активи	Оцінка за МСФЗ 9 станом на 1 січня 2018 року
			Етап 1	Етап 2	Етап 3		
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	694,060	-	(28,105)	-	-	-	665,955
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід до вирахування резерву на покриття збитків від знецнення	694,060	-	(28,105)	-	-	-	694,060
Резерв на покриття збитків від знецнення інвестицій	-	-	-	-	-	-	(28,105)
Оцінюється за амортизованою собівартістю	Оцінка за МСБО 39 станом на 31 грудня 2017 року	Рекла-сифіковано	Етап 1	Етап 2	Етап 3	Створені кредитно-знецнені активи	Оцінка за МСФЗ (IFRS) 9 станом на 1 січня 2018 року
Кошти в банках	3,714,347	-	2,291	-	-	-	3,716,638
Кошти в банках до вирахування резерву на покриття збитків від знецнення	3,716,795	-	-	-	-	-	3,716,795
Резерви на покриття збитків від знецнення	(2,448)	-	2,291	-	-	-	(157)
Кредити клієнтам	21,085,627	-	85,690	(201,217)	(242,948)	(44,462)	20,682,690
Кредити клієнтам до вирахування резерву на покриття збитків від знецнення	27,278,074	83,549	-	-	-	-	27,361,623
Резерви на покриття збитків від знецнення	(6,192,447)	(83,549)	85,690	(201,217)	(242,948)	(44,462)	(6,678,933)
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	4,458,228	-	-	-	-	-	4,458,228
Умовні та кредитні контрактні зобов'язання	2,864,767	-	(30,426)	-	-	-	2,834,341
Умовні та кредитні контрактні зобов'язання до вирахування резерву на покриття збитків від знецнення	2,914,447	-	-	-	-	-	2,914,447
Резерв на покриття збитків від гарантій та інших зобов'язань	(49,680)	-	(30,426)	-	-	-	(80,106)
Вплив від впровадження МСФЗ 9 на нерозподілені прибутки			57,555	(201,217)	(242,948)	(44,462)	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

МСФЗ 15 (IFRS) 15 «Виручка за контрактами з клієнтами» (та Поправки до МСФЗ 15): застосовується до звітного періоду, що починається з 1 січня 2018 року. Новий стандарт передбачає модель, що включає п'ять етапів, яка буде застосовуватися щодо виручки за договорами з покупцями ключовий принцип, в якому дохід повинен бути визнаний, коли товари або послуги передаються покупцеві за ціною угоди. Кожна окрема партія товарів або послуг повинна бути визнана окремо, і всі знижки та ретроспективні знижки за договірною ціною зазвичай виділяються на окремі предмети. Якщо сума відшкодування змінюється з будь-якої причини, мінімальна сума повинна бути визнана, якщо вона не підлягає значному ризику сторнування. Витрати, пов'язані з наданням договорів з покупцями, повинні бути капіталізовані і амортизуються за період, протягом якого споживається користь від контракту. Ці зміни не мали суттєвого впливу на результати діяльності Банківської групи.

Оскільки стандарт не застосовується до доходів, пов'язаних з фінансовими інструментами та орендою, тому він не впливає на більшість доходів Банківської групи, включаючи процентні доходи, чисті доходи/(витрати) за операціями з інвестиційними цінними паперами, доходи від оренди, до яких застосовуються МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» і МСФЗ (IAS) 17 «Оренда».

Роз'яснення КТМФЗ 22 «Операції в іноземній валюті та передоплата відшкодування»: застосовується до звітного періоду, що починається з 1 січня 2018 року. Роз'яснення врегульовує питання про визначення дати операції при застосуванні стандарту обліку операцій в іноземній валюті МСФЗ (IAS) 21. Роз'яснення застосовується у випадках, коли організація виплачує чи отримує відшкодування в якості попередньої оплати за договорами в іноземній валюті. У роз'ясненні зазначається, що датою операції є дата, на яку організація спочатку визнає негрошовий актив або негрошове зобов'язання, що виникли в результаті виплати або отримання попередньої оплати. У разі декількох операцій вчинення або отримання попередньої оплати роз'яснення вимагає, щоб організація визначала дату операції для кожної виплати або отримання попередньої оплати. Впровадження роз'ясень не завдало жодного впливу на фінансову звітність Банківської групи.

Застосування наведених нижче поправок до стандартів не завдало жодного впливу на фінансовий стан або показники діяльності Банківської групи, і не призвело до будь-яких змін в обліковій політиці Банківської групи та сумах, відображених за поточний або попередні роки:

- Поправки до МСФЗ (IFRS) 2 «Оплата за акціями» (видано 20 червня 2016 року і введено в дію на річні періоди, починаючи з 1 січня 2018 року).
- Щорічне удосконалення міжнародних стандартів фінансової звітності, 2014-2016 роки – поправки до МСФЗ (IFRS) 1 та МСФЗ (IAS) 8 (видано 8 грудня 2016 року і введено в дію на річні періоди, починаючи з 1 січня 2018 року або після цієї дати).
- Поправки до МСФЗ (IAS) 40 «Інвестиційна нерухомість» (видано 8 грудня 2016 року і вступають в силу для річних періодів, починаючи з 1 січня 2018 року або після цієї дати).

Облікові політики, презентації та методи розрахунку, які застосовувалися лише при підготовці фінансової звітності Банківської групи за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року

Визнання та оцінка фінансових інструментів. Банківська група визнає фінансові активи та зобов'язання у своєму комбінованому звіті про фінансовий стан тоді, коли він стає стороною контрактних зобов'язань стосовно даного інструменту. Операції зі звичайного придбання та реалізації фінансових активів та зобов'язань визнаються з використанням обліку за датою розрахунку. Усі інші операції з придбання або продажу фінансових інструментів визнаються тоді, коли суб'єкт господарювання стає стороною договору про придбання фінансового інструменту.

Згідно з положеннями МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка», фінансові активи класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, кредити клієнтам і дебіторська заборгованість, інвестиції, утримувані до погашення, або наявні для продажу.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Фінансові активи та зобов'язання первісно визнаються за справедливою вартістю плюс, у випадку, якщо фінансовий актив чи фінансове зобов'язання визнаються не за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, понесені витрати на проведення операції, які безпосередньо стосуються придбання або випуску даного фінансового активу або зобов'язання.

В подальшому фінансові активи та зобов'язання відображаються за справедливою вартістю, первісною вартістю або амортизованою вартістю залежно від їх класифікації.

Метод ефективної процентної ставки. Метод обчислення амортизованої вартості фінансового активу або зобов'язання та розподілу процентних доходів чи витрат на відповідний період.

Ефективна процентна ставка – це ставка, за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження (без урахування майбутніх кредитних збитків) дисконтуються протягом очікуваного терміну дії фінансового інструменту, або, у відповідних випадках, протягом коротшого терміну, до чистої балансової вартості фінансового активу або зобов'язання.

Прибутки та збитки від подальшої оцінки. Прибуток або збиток в результаті зміни справедливої вартості фінансового інструменту, класифікованого як фінансовий інструмент за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, визнається у прибутку або збитку.

Прибуток або збиток від зміни справедливої вартості фінансового активу, наявного для продажу, визнається безпосередньо в інших сукупних доходах (за винятком збитків від зменшення корисності і прибутків та збитків від курсових різниць по боргових фінансових інструментах, наявних для продажу) до моменту припинення визнання цього активу, коли кумулятивний прибуток або збиток, що раніше був визнаний в інших сукупних доходах, визнається у прибутку або збитку. Проценти, пов'язані з фінансовим активом, наявним для продажу, визнаються у прибутку або збитку у тому періоді, в якому вони були зароблені, і розраховуються за методом ефективної процентної ставки.

Прибуток або збиток від фінансових активів та зобов'язань, відображених за амортизованою вартістю, визнається у прибутку або збитку періоду, в якому відбувається припинення визнання фінансового активу чи зобов'язання або зменшується його корисність.

Припинення визнання фінансових активів та зобов'язань

Фінансові активи. Фінансовий актив (або, коли застосовується, частина фінансового активу або частина групи аналогічних фінансових активів) припиняє визнаватися, коли:

- припиняють свою дію контрактні права на отримання грошових потоків від даного фінансового активу;
- Банківська група передала свої права на отримання грошових потоків від активу або зберіг право на отримання грошових потоків від активу, але взяв на себе зобов'язання сплатити їх у повному обсязі без суттєвої затримки третій стороні на основі договору про передачу; та
- Банківська група або (а) передала усі істотні ризики та винагороди від володіння активом, або (б) не передавала і не зберігла усі істотні ризики та винагороди від володіння активом, а передала контроль над активом.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

**Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)**

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Фінансовий актив припиняє визнаватися, коли він був переданий і така передача відповідає критеріям припинення визнання. Передача вимагає, щоб Банківська група або: (а) передала контрактні права на отримання грошових потоків від даного активу; або (б) зберігла право на отримання грошових потоків від активу, але взяла на себе зобов'язання сплатити їх третій стороні. Після такої передачі Банківська група здійснює оцінку того, наскільки вони зберігла ризики та винагороди від володіння переданим активом. Якщо усі істотні ризики та винагороди були збережені, актив залишається у комбінованому звіті про фінансовий стан. Якщо усі істотні ризики та винагороди були передані, актив припиняє визнаватися. Якщо усі істотні ризики та винагороди не були ні збережені, ні передані, Банківська група здійснює оцінку на предмет того, чи зберігла вона контроль над цим активом.

Якщо вона не зберігла контроль над активом, то такий актив припиняє визнаватися. У випадках, коли Банківська група зберігає контроль над активом, вона продовжує визнавати його пропорційно до своєї участі у даному активі.

Фінансові зобов'язання. Фінансове зобов'язання припиняє визнаватися, коли воно виконане, анульоване або минає строк його дії.

У випадку, коли існує фінансове зобов'язання замінюється на інше від того самого кредитора на суттєво інших умовах, або в умови існуючого зобов'язання вносяться істотні коригування, то така заміна або коригування вважаються припиненням визнання первісного зобов'язання та визнанням нового зобов'язання, а різниця відповідної балансової вартості визнається у комбінованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи.

Кошти в банках. У процесі звичайної діяльності Банківська група надає кошти або розміщує депозити в інших банках на різні строки. Кошти, надані банкам з фіксованими термінами погашення, згодом оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Кошти, які не мають фіксованих термінів погашення, обліковуються за амортизованою вартістю відповідно до очікуваних дат погашення таких активів. Суми, розміщені в банках, обліковуються за вирахуванням будь-якого резерву на покриття збитків від знецінення.

Кредити клієнтам. Кредити клієнтам являють собою фінансові активи, які не є похідними фінансовими інструментами, з фіксованими або такими, що можуть бути визначені, платежами, які не котируються на активному ринку, за виключенням активів, які класифікуються як інші категорії фінансових активів.

Кредити клієнтам первісно визнаються за справедливою вартістю з урахуванням відповідних витрат на проведення операції, які безпосередньо стосуються придбання або створення таких фінансових активів. У випадку, коли справедлива вартість наданої компенсації відрізняється від справедливої вартості кредиту, наприклад, якщо кредит наданий за ставкою, нижчою за ринкову, різниця між справедливою вартістю наданої компенсації та справедливою вартістю кредиту визнається у комбінованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи. У подальшому кредити відображаються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної процентної ставки. Кредити клієнтам, відображаються за вирахуванням будь-якого резерву на покриття збитків від знецінення.

Списання кредитів. Кредити списуються за рахунок резерву на покриття збитків від знецінення у випадку неможливості їх повернення, включаючи випадки вилучення забезпечення за неплатежі. Кредити списуються після того, як керівництво використало усі наявні у нього можливості для повернення суми заборгованості перед Банківською групою, та після того, як Банківська група реалізувала все заставне майно, яке є у нього в наявності, і суд прийняв відповідне рішення. Подальше відшкодування раніше списаних сум включається до складу інших доходів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Реструктуризація кредитної заборгованості. Проводиться Банківською групою по можливості, замість звернення щодо стягнення застави, з метою запобігання погіршенню якості кредитного портфелю та створення сприятливих умов для виконання боргових зобов'язань позичальниками.

Реструктуризація передбачає використання наступних методів у різних комбінаціях та послідовності, до яких відносяться: зміна графіку погашення основної суми та процентів по кредиту; зміна номінальної процентної ставки за кредитом; зміна кінцевої дати погашення кредиту (продовження); капіталізація простроченої суми по кредиту; капіталізація строкових та прострочених відсотків; зміна валюти кредитної заборгованості; переуступка або переведення заборгованості по кредиту.

При проведенні реструктуризації однією з головних вимог є дотримання принципу незмінності дохідності (правило рівності NPV), згідно якого дохідність кредитної операції до та після реструктуризації повинна залишатися на незмінному рівні. За умови дотримання зазначеного принципу зміна графіку та форми погашення кредиту (у т.ч. надання відстрочення терміну погашення), а також зміна номінальної процентної ставки не призводять до коригування балансової вартості кредитної заборгованості при реструктуризації. Керівництво постійно аналізує реструктуризовані кредити, щоб переконатися та оцінити можливість здійснення позичальниками майбутніх платежів по процентах та основній сумі заборгованості за кредитом.

Непродуктивні кредити. Кредитам надається статус непродуктивних, коли не виконуються зобов'язання із виплати процентів або основної суми кредиту і подальше відшкодування процентних доходів є сумнівним. Керівництво Банківської групи приймає рішення щодо надання кредиту статусу непродуктивного і початку процесу його відшкодування у судовому порядку.

Резерв на покриття збитків від знецінення фінансових активів. Банківська група обліковує збитки від знецінення фінансових активів, коли існує об'єктивне свідчення того, що фінансовий актив або група фінансових активів знецінились. Збитки від знецінення фінансових активів, які відображаються за амортизованою вартістю, визначаються як різниця між балансовою вартістю та теперішньою вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків (без урахування майбутніх кредитних збитків), які дисконтуються за первісною ефективною процентною ставкою для фінансового активу. За фінансовими активами, забезпеченими заставою, розрахунок теперішньої вартості майбутніх потоків відображає грошові потоки, що можуть виникнути в результаті звернення стягнення на предмет застави незалежно від ймовірності звернення стягнення на предмет застави.

Якщо у подальшому періоді сума збитку від знецінення зменшується, і це зменшення можна об'єктивно віднести до події, яка відбувається після визнання знецінення, то раніше визнаний збиток від знецінення сторнується.

Визначення суми збитків від знецінення відбувається на основі аналізу ризику фінансових активів та відображає суму, яка, на думку керівництва, достатня для покриття понесених збитків. Резерви створюються у результаті індивідуальної оцінки ризику фінансових активів, які окремо являють собою суттєві суми, та індивідуальної або колективної (групової) оцінки фінансових активів, суми яких окремо не є суттєвими.

Майбутні грошові потоки в групі фінансових активів, які оцінюються на колективній основі на предмет знецінення, розраховуються на основі передбачених договорами грошових потоків від активів та досвіду керівництва стосовно змін суми простроченої заборгованості позичальників, об'єднаних у групи на основі схожих характеристик кредитного ризику. З метою визначення того, яка сума відшкодування може бути отримана за групою фінансових активів з урахуванням накопиченого досвіду, історичні дані коригуються на існуючі умови, які не враховувались у попередніх періодах, а умови, які існували в минулому і які не існують на даний момент, виключаються.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Збитки від знецінення визнаються у складі прибутку або збитку по мірі їх виникнення у результаті однієї або декількох подій, що настали після первісного визнання активу («збиткових подій»), а загальна сума збитків від знецінення вираховується із суми активів, відображеної у комбінованому звіті про фінансовий стан. Фактори, які Банківська група враховує при визначенні того, чи є об'єктивні свідчення понесення збитку від знецінення фінансових активів, включають інформацію щодо показників ліквідності та платоспроможності, рівня операційного та фінансового ризику діяльності позичальників, порушення умов договору щодо сплати процентів та основної суми боргу, ймовірність банкрутства чи фінансової реорганізації, рівні та тенденції непогашення у строк за аналогічними фінансовими активами, загальнодержавні та місцеві економічні тенденції та умови, а також справедливую вартість забезпечення і гарантій. Ці та інші фактори, окремо або разом, на думку керівництва, надають об'єктивні свідчення того, що збиток від знецінення фінансового активу або групи фінансових активів був понесений. Основними критеріями, які враховуються при визначенні знецінення фінансових активів, є їх прострочений статус та можливість реалізації відповідного забезпечення.

Для фінансових активів, які відображаються за собівартістю, збитки від знецінення визначаються як різниця між балансовою вартістю фінансового активу і теперішньою вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків, дисконтованих за поточною ринковою ставкою прибутку для аналогічного фінансового активу. Такі збитки від знецінення не сторнуються.

Банківська група обліковує збитки від знецінення фінансових активів, що оцінюються за амортизованою вартістю з використанням рахунку резерву, а фінансові активи, які оцінюються за собівартістю, шляхом прямого списання.

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням. Банківська група бере на себе зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, в тому числі, зобов'язання з надання кредитів, зобов'язання, пов'язані з виданими фінансовими гарантіями, акредитивами тощо. Фінансові гарантії являють собою зобов'язання здійснити виплати в якості компенсації збитку, що виникає у випадку неспроможності клієнта виконати свої зобов'язання перед третіми особами за первісними або модифікованими умовами боргового зобов'язання. Видані фінансові гарантії первісно визнаються за справедливою вартістю, яка підтверджується сумою отриманої комісії. У подальшому вони оцінюються за вартістю, більшою із: а) суми, визнаної як оціночні витрати, необхідні для погашення зобов'язання, визначені згідно з МСБО 37 «Резерви, умовні зобов'язання та умовні активи» або б) первісно визнаної суми отриманої комісії за вирахуванням накопиченої амортизації, визнаної у доходах за прямолінійним методом, в залежності від того, яка із вказаних сум є більшою. Зобов'язання з кредитування, як зобов'язання надати кредит на визначених умовах, оцінюються відповідно до МСБО 37 «Резерви, умовні зобов'язання та умовні активи».

Інвестиції, наявні для продажу. Інвестиції, наявні для продажу, є непохідними фінансовими активами, які визначені як наявні для продажу або не класифіковані як (а) кредити та дебіторська заборгованість, (б) утримувані до погашення, або (в) фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю з переоцінкою через прибуток або збиток.

Інвестиції, наявні для продажу, являють собою інвестиції у боргові інструменти та капітал, які передбачається утримувати протягом невизначеного періоду часу, і які можуть бути продані для покриття потреб ліквідності, або внаслідок змін процентних ставок та ринкових цін. Такі інвестиції обліковуються за справедливою вартістю. Прибуток або збиток від переоцінки інвестицій, наявних до продажу, до справедливої вартості відображаються у інших сукупних доходах, за виключенням збитків від знецінення, до тих пір, поки вони не будуть реалізовані, тоді кумулятивний прибуток або збиток, первісно визнаний в інших сукупних доходах, виключається з капіталу та відноситься на прибуток або збиток за рік. При цьому процентні доходи, розраховані за методом ефективної процентної ставки, відображаються у складі прибутку або збитку.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Для визначення справедливої вартості інвестицій, наявних для продажу, Банківська група використовує ринкові котирування. Якщо активний ринок для таких інвестицій відсутній, Банківська група визначає справедливу вартість, використовуючи методи оцінки. Методи оцінки включають використання останньої інформації про останні ринкові операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами, посилання на поточну справедливу вартість іншого, практично ідентичного інструменту, дисконтування грошових потоків та інші відповідні методи. У разі наявності методу оцінки, який зазвичай використовують учасники ринку для визначення ціни даного інструменту, та коли існують підтвердження, що цей метод забезпечує достовірне визначення цін, одержаних при фактичному проведенні ринкових операцій, Банківська група застосовує цей метод.

Коли існують об'єктивні свідчення того, що інвестиції, наявні для продажу, знецінилися, кумулятивний збиток, який раніше був визнаний у складі інших сукупних доходів, вилучається із капіталу і визнається у складі прибутку або збитку. При цьому кумулятивний збиток розраховується як різниця між вартістю придбання (зменшена на суму виплат основного боргу та амортизації) та поточною справедливою вартістю, зменшеною на збитки від знецінення, визнані в прибутку або збитку.

Сторнування збитків від знецінення боргових інструментів, яке можна об'єктивно віднести до події, яка сталася після знецінення, визнаного у складі прибутку або збитку, відображається у звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи за період. Сторнування збитків від знецінення інструментів капіталу у звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи не здійснюється.

Інвестиції, утримувані до погашення. Це непохідні фінансові активи, які мають визначені або фіксовані суми платежів та фіксовані дати погашення, які Банківська група має безсумнівний намір та здатність утримувати до їх погашення. Інвестиції, утримувані до погашення, оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки процента, за вирахуванням будь-якого знецінення.

Якщо Банківська група змушена була продати або змінити класифікацію більшої за несуттєву частку утримуваних до погашення інвестицій до закінчення терміну погашення (за виключенням певних спеціальних обставин), то уся категорія втрапить своє значення і її необхідно перекласифікувати до інвестицій, наявних для продажу. Більше того, Банківській групі буде заборонено класифікувати будь-які фінансові активи як утримувані до погашення протягом наступних двох років.

Торгові цінні папери. Фінансовий актив класифікується як утримуваний для торгівлі, коли:

- він був придбаний, переважно, для продажу у найближчому майбутньому; або
- після первісного визнання він є частиною портфеля ідентифікованих фінансових інструментів, якими Банківська група управляє спільно і стосовно яких існує недавня фактична історія отримання короткострокових прибутків; або
- він є похідним фінансовим інструментом, який не визначений як такий і не є фактично інструментом хеджування.

Торгові цінні папери, відображаються за справедливою вартістю, причому будь-які прибутки або збитки, які виникають у результаті переоцінки, визнаються у складі прибутку або збитку. Чистий прибуток або збиток, визнаний у складі прибутку або збитку, включає суму будь-яких дивідендів або процентів, отриманих від фінансового активу, і включається у статтю інших прибутків та збитків та процентних доходів, відповідно, у комбінованому звіті про прибутки або збитки та інші сукупні доходи.

Для визначення справедливої вартості торгових цінних паперів Банківська група використовує ринкові котирування. Якщо активний ринок для таких інвестицій відсутній, Банківська група визначає справедливу вартість, використовуючи методи оцінки.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

**Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)**

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Методи оцінки включають використання останніх ринкових операцій між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами, посилання на поточну справедливу вартість іншого, практично ідентичного інструменту, дисконтування грошових потоків та інші відповідні методи.

У разі наявності методу оцінки, який зазвичай використовують учасники ринку для визначення ціни даного інструменту, та коли існують підтвердження, що цей метод забезпечує достовірне визначення цін, одержаних при фактичному проведенні ринкових операцій, Банківська група застосовує цей метод.

Облікові політики, презентації та методи розрахунку, які були застосовані в поточному році та застосовувалися при підготовці фінансової звітності Банківської групи за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року

Основа комбінації. Дана комбінована фінансова звітність включає фінансову звітність підприємств, що здійснюють діяльність в Україні, знаходяться під спільним контролем кінцевого акціонера. Перелік підприємств, що комбінуються, представлено у Примітці 1.

Контроль досягається тоді, коли контролююча сторона:

- має владні повноваження щодо об'єкта інвестування;
- зазнає ризиків або має права щодо змінних результатів діяльності об'єкта інвестування; та
- має здатність використовувати свої владні повноваження щодо об'єкта інвестування для впливу на свої результати.

Фінансова звітність підприємств, що комбінуються, включається у комбіновану фінансову звітність Банківської групи з дати, коли кінцева контролююча сторона отримує контроль над підприємством, та припиняється, коли вона втрачає контроль над підприємством.

У фінансову звітність підприємств, що комбінуються, вносяться коригування для приведення їхньої облікової політики у відповідність до облікової політики Банківської групи.

При підготовці комбінованої фінансової звітності всі операції, залишки за розрахунками, а також доходи і витрати, які виникли у результаті операцій між підприємствами Банківської групи, виключаються.

Комбінована фінансова звітність була підготовлена на такій основі:

- активи, зобов'язання, прибутки або збитки підприємств, що входять до Банківської групи, були агреговані у всіх періодах, що надаються.
- всі операції та залишки по операціях між підприємствами Банківської групи були виключені.
- всі операції та залишки за операціями з підприємствами, що знаходяться під контролем кінцевих акціонерів, але не входять до Банківської групи, класифікуються як операції з пов'язаними сторонами.
- капітал був агрегований так як і активи та зобов'язання. Відповідно, залишок нерозподіленого прибутку Банківської групи, представляє собою нерозподілений прибуток підприємств, що входять до Банківської групи.

Безперервна діяльність. Комбінована фінансова звітність була підготовлена на основі припущення, що Банківська група здатна продовжувати свою діяльність на безперервній основі у найближчому майбутньому. Керівництво та акціонери мають намір і в подальшому розвивати діяльність Банківської групи в Україні. На думку керівництва, застосування припущення щодо здатності Банківської групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі є адекватним, враховуючи належний рівень достатності капіталу, наміри акціонерів надавати підтримку Банківській групі, а також історичний досвід, який свідчить, що короткострокові зобов'язання будуть рефінансовані у ході звичайної господарської діяльності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Функціональна валюта. Позиції, включені в фінансову звітність Банківської групи, виражені у валюті, що найкращим чином відповідає економічній сутності подій та умов, що стосуються Банківської групи («функціональна валюта»). Функціональною валютою даної фінансової звітності є українська гривня. Всі значення заокруглені до цілих тисяч гривень, якщо не вказано інше.

Взаємозалік. Фінансові активи та зобов'язання згортаються, а в комбінованому звіті про фінансовий стан відображається згорнутий залишок, якщо Банківська група має юридичне право здійснювати залік відображених у звіті про фінансовий стан сум та має намір або зробити взаємозалік, або реалізувати актив та погасити зобов'язання одночасно. Доходи і витрати не згортаються у комбінованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи, за виключенням тих випадків, коли це вимагається або дозволяється МСФЗ або відповідним тлумаченням, при цьому такі випадки окремо розкриваються в обліковій політиці Банківської групи. При обліку передачі фінансового активу, яка не веде до припинення визнання такого активу, Банківська група не згортає переданий актив та пов'язане з ним зобов'язання.

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та рахунки у Національному банку України для цілей складання комбінованого звіту про фінансовий стан включають готівку в касі та залишки на кореспондентських та строкових депозитних рахунках у Національному банку України. Для цілей складання звіту про рух грошових коштів до грошових коштів та їх еквівалентів включають активи, які можуть бути вільно конвертовані у відповідну суму грошових коштів протягом короткого періоду часу, а саме: готівку в касі, необмежені у використанні залишки на кореспондентських рахунках у Національному банку України, кошти, розміщені в банках, та угоди зворотнього продажу з первісним строком погашення до 90 днів, за виключенням гарантійних депозитів та інших обмежених у використанні залишків на рахунках. При складанні звіту про рух грошових коштів сума обов'язкового мінімального резерву, який депонується у Національному банку України, не включається до еквівалентів грошових коштів через існуючі обмеження щодо його використання.

Фінансова оренда. Це оренда, за умовами якої відбувається передача всіх істотних ризиків та винагород, пов'язаних з володінням активом, причому право власності на об'єкт оренди може перейти орендарю, так і залишитись у орендодавця. Визначення того, чи є оренда фінансовою чи операційною, залежить від сутності операції, а не від форми договору. Оренда класифікується як фінансова у випадку коли:

- за умовами оренди володіння активом передається орендарю в кінці строку оренди;
- орендар має можливість придбати актив за ціною, яка, як очікується, буде значно нижчою за справедливу вартість на дату реалізації цієї можливості, і на початку строку оренди існує обґрунтована впевненість у тому, що така можливість буде реалізована;
- строк оренди становить більшу частину строку корисного використання активу, навіть у випадку коли право власності не передається;
- на початок строку оренди теперішня вартість мінімальних орендних платежів дорівнює практично всій справедливій вартості орендованого активу; та
- орендовані активи належать до таких спеціалізованих активів, що лише орендар може використати їх, не здійснюючи значних модифікацій.

Банківська група як орендодавець. Банківська група як орендодавець визнає активи за угодами про фінансову оренду у комбінованому звіті про фінансовий стан та подає їх як заборгованість клієнтів, первісно оцінює їх у сумі, яка дорівнює сумі чистої інвестиції в оренду. У подальшому визнання фінансових доходів відбувається на основі моделі, яка відображає постійну періодичну ставку прибутку від чистої інвестиції Банківської групи у фінансову оренду.

Банківська група не проводила операції фінансового лізингу в якості орендаря ні в звітному році, ні в попередніх періодах.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Договори РЕПО і зворотного РЕПО. Цінні папери, продані за угодами про зворотний викуп («РЕПО»), обліковуються як забезпечені операції фінансування, при цьому цінні папери, продані за договорами РЕПО, продовжують відображатися у комбінованому звіті про фінансовий стан, а зобов'язання контрагента включається до сум виплат за операціями РЕПО у складі депозитів і залишків коштів в інших банках або поточних рахунків і депозитів клієнтів залежно від ситуації. Різниця між ціною продажу і ціною зворотного викупу являє собою витрати на виплату процентів і визнається у прибутку або збитку протягом строку дії угоди про зворотний викуп за методом ефективної процентної ставки. Цінні папери, придбані за угодами про зворотний продаж («зворотне РЕПО»), обліковуються як суми до отримання за операціями зворотного продажу у складі коштів у банках або кредитів клієнтам залежно від ситуації. Різниця між ціною придбання та ціною продажу являє собою процентний дохід і визнається у прибутку або збитку протягом строку дії угоди про зворотний продаж за методом ефективної процентної ставки. Якщо активи, придбані за угодою про зворотний продаж, продаються третім особам, зобов'язання щодо повернення цінних паперів обліковується як зобов'язання і оцінюється за справедливою вартістю.

Похідні фінансові інструменти. У ході звичайної господарської діяльності Банківська група укладає різноманітні договори похідних фінансових інструментів, включаючи форвардні договори та свопи, призначені для управління валютним ризиком та ризиком ліквідності, а також для цілей торгівлі. Похідні фінансові інструменти, що використовуються Банківською групою, не призначені для хеджування і не кваліфікуються для обліку хеджування. Похідні фінансові інструменти первісно відображаються за справедливою вартістю на дату укладення договору і в подальшому переоцінюються до справедливої вартості на кожну звітну дату. Похідні фінансові інструменти відображаються як активи, коли їхня справедлива вартість має позитивне значення, і як зобов'язання, коли від'ємне.

Похідні фінансові інструменти включаються до складу інших активів або інших зобов'язань у комбінованому звіті про фінансовий стан. Прибутки та збитки, які виникають від цих інструментів, включаються до складу інших доходів у комбінованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи.

Оподаткування. Витрати з податку на прибуток представляють собою суму витрат з поточного та відстроченого податків.

Поточний податок на прибуток. Витрати за поточним податком на прибуток базуються на оподаткованому прибутку за рік. Оподатковуваний прибуток відрізняється від фінансового прибутку до оподаткування, відображеного у комбінованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи, оскільки не включає статей доходів або витрат, які оподатковуються або відносяться на витрати в інші роки, а також виключає статті, які ніколи не оподатковуються і не відносяться на витрати в цілях оподаткування. Витрати Банківської групи за поточними податками розраховуються з використанням податкових ставок, які діяли протягом звітного періоду.

Відстрочений податок на прибуток. Це податок, який, як очікується, повинен бути сплачений або відшкодований за різницями між балансовою вартістю активів та зобов'язань у комбінованій фінансовій звітності та відповідною податковою базою, яка використовується при розрахунках оподаткованого прибутку та обліковується за методом балансових зобов'язань. Відстрочені податкові зобов'язання, як правило, визнаються по відношенню до всіх оподатковуваних тимчасових різниць, а відстрочені податкові активи визнаються з урахуванням ймовірності отримання у майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого можуть бути реалізовані тимчасові різниці, які відносяться на витрати. Такі активи і зобов'язання не визнаються, якщо тимчасові різниці виникають у результаті гудвілу або внаслідок первісного визнання (крім випадків об'єднання компаній) інших активів та зобов'язань у рамках операції, яка не впливає на розмір податкового чи бухгалтерського прибутку.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату та зменшується у тій мірі, в якій більше не існує ймовірності того, що буде отриманий оподатковуваний прибуток, якого буде достатньо для повного або часткового відшкодування такого активу.

Відстрочені податкові зобов'язання відображаються з урахуванням тимчасових різниць, що стосуються компаній, що входять до Банківської групи, за винятком випадків, коли Банківська група має можливість контролювати терміни відновлення тимчасових різниць, і існує висока ймовірність того, що дана різниця не буде відновлена в осяжному майбутньому. Відстрочені податкові активи компаній, що входять до Банківської групи підприємств визнаються за умови високої ймовірності отримання в майбутньому оподатковуваного прибутку, достатнього для використання тимчасових різниць, і очікування того, що вони будуть реалізовані в найближчому майбутньому.

Відстрочений податок визнається у комбінованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи, крім тих випадків коли він пов'язаний зі статтями, які безпосередньо відносяться до статей капіталу, при цьому відстрочений податок також визнається у складі капіталу.

Відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання з податку на прибуток взаємно заліковуються та відображаються згорнуто у комбінованому звіті про фінансовий стан, коли:

- Банківська група має юридично закріплене право погасити поточні податкові активи з податку на прибуток за рахунок поточних податкових зобов'язань; та
- відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання з податку на прибуток відносяться до податку на прибуток, який стягується одним і тим самим податковим органом з одного і того самого податкового суб'єкта.

В Україні також існують інші податки, якими обкладається діяльність Банківської групи. Ці податки включені як компонент операційних витрат у звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи.

Основні засоби та нематеріальні активи. Основні засоби та нематеріальні активи відображаються за первісною історичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та будь-якого визнаного збитку від знецінення.

Історична вартість основних засобів складається з їх первісної вартості з урахуванням усіх витрат, пов'язаних з придбанням, доставкою, монтажем і введенням в експлуатацію зазначених активів.

Усі нематеріальні активи Банківської групи мають кінцевий термін використання і включають переважно програмне забезпечення та ліцензії на право користування програмними продуктами.

Сума амортизації нараховується на балансову вартість основних засобів та нематеріальних активів з метою поступового списання активів протягом очікуваного строку їх корисного використання. Вона розраховується з використанням прямолінійного методу.

У 2018 році строки корисного використання основних засобів та нематеріальних активів переглядалися, терміни експлуатації основних засобів було приведено у відповідність до Податкового Кодексу України, строк корисного використання нематеріальних активів визначається, згідно з Положенням про порядок обліку основних засобів та нематеріальних активів АТ «ОТП Банк».

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Покращення орендованого майна амортизується протягом строку дії оренди або терміну корисного використання відповідного орендованого активу, в залежності від того, який з них коротший. Витрати на ремонт та відновлення активів нараховуються у тому періоді, в якому вони понесені, та включаються до статті операційних витрат, якщо вони не підлягають капіталізації.

Витрати на поліпшення об'єктів основних засобів, що призводять до збільшення первісно очікуваних вигід від їх використання, збільшують первісну або переоцінену вартість цих об'єктів. Витрати на ремонт та обслуговування основних засобів визнаються в періоді їх здійснення в складі витрат Банківської групи.

Об'єкт основних засобів та матеріальних активів припиняє визнаватися після вибуття або коли більше не очікується отримання майбутніх економічних вигід від продовження використання цього активу.

Результат від реалізації основних засобів, який розраховується як різниця між сумою отриманих коштів і балансовою вартістю активів, визнається у комбінованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи.

Незавершене будівництво в обліку відображається за первісною вартістю. Після завершення будівництва активи включаються до класу будівель і споруд за первісною вартістю. Незавершене будівництво не амортизується до того часу, доки актив не буде готовий до використання.

Балансова вартість основних засобів та нематеріальних активів переглядається на кожну звітну дату з метою визначення можливого перевищення балансової вартості над вартістю відшкодування. Якщо балансова вартість активів перевищує очікувану вартість відшкодування, вона знижується до вартості відшкодування.

Сума відшкодування являє собою більшу з двох величин: справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж та вартості при використанні. Знецінення визнається у відповідному періоді та включається до статті операційних витрат. Після визнання збитку від знецінення, амортизація основних засобів та нематеріальних активів систематично коригується в майбутніх періодах з метою врахування переглянutoї балансової вартості активів, за вирахуванням їхньої ліквідної вартості (якщо така існує), протягом залишку терміну їх корисного використання.

Інвестиційна нерухомість. Необоротні активи класифікуються як інвестиційна нерухомість, якщо вони є нерухомістю (землею, будівлею чи частиною будівлі або їх поєднанням), яка утримується Банківською групою з метою отримання лізингових (орендних) платежів або отримання прибутку від збільшення їх ринкової вартості чи для досягнення обох цілей. Під час первісного визнання інвестиційної нерухомості Банківська група оцінює та відображає її в бухгалтерському обліку за первісною вартістю, яка включає ціну придбання цієї нерухомості та всі витрати, що безпосередньо пов'язані з її придбанням.

Витрати на поточне обслуговування, ремонт та утримання об'єкта інвестиційної нерухомості відносяться на прибуток або збиток під час їх здійснення.

Після первісного визнання об'єкта інвестиційної нерухомості, подальшу його оцінку Банківська група здійснює за первісною вартістю з урахуванням накопиченої амортизації та втрат від зменшення корисності.

Метод амортизації всіх об'єктів (крім земельної ділянки) – прямолінійний, ставка амортизації – 5%-6,7%, строк корисного використання для будинків – 20 років, для споруд – 15 років. Вартість земельної ділянки не підлягає амортизації.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

В 2018 році строки корисного використання інвестиційної нерухомості переглядалися, та затведжено терміни, згідно з Положенням про порядок обліку основних засобів та нематеріальних активів АТ «ОТП Банк».

Інші активи. Інші активи відображаються за вартістю придбання за вирахуванням збитків від зменшення корисності, за винятком стягнутої застави.

Стягнута застава оцінюються за меншою з двох вартостей: за фактичною вартістю або за чистою вартістю реалізації. Фактична вартість включає витрати на придбання, виробничі та інші витрати, понесені на доставку запасів до теперішнього місцезнаходження та на приведення їх у теперішній стан. Чиста вартість реалізації представляє собою оцінену ціну продажу в ході звичайної діяльності за вирахуванням оцінених витрат на завершення виробництва та реалізацію.

Умовні активи. Не визнаються у комбінованому звіті про фінансовий стан, але розкриваються у примітках до комбінованої фінансової звітності у тому випадку, коли існує вірогідність надходження економічних вигод.

Умовні зобов'язання. Не визнаються у комбінованому звіті про фінансовий стан, але розкриваються у примітках до комбінованої фінансової звітності, за виключенням випадків, коли ймовірність відтоку ресурсів у результаті погашення є незначною.

Резерви за умовними зобов'язаннями. Визнаються, коли Банківська група має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, яке виникло у результаті минулих подій, і ймовірно, що для погашення цього зобов'язання потрібне використання ресурсів, які втілюють у собі певні економічні вигоди; причому розмір таких зобов'язань можна достовірно оцінити. Резерви за умовними зобов'язаннями оцінюються у відповідності з МСБО 37 «Резерви, умовні зобов'язання та умовні активи», який вимагає застосування оцінки та судження керівництва.

Інструменти власного капіталу. Інструмент власного капіталу – це будь-який договір, що підтверджує право на залишкову частку в активах Банківської групи після вирахування всіх його зобов'язань. Інструменти капіталу, випущені Банківською групою, відображаються в сумі надходжень за ними за вирахуванням прямих витрат на їх випуск. Випуск інструментів власного капіталу Банківської групи визнається і віднімається безпосередньо з капіталу. Прибуток або збиток не відображається у звіті про прибутки та збитки при купівлі, продажу, випуску або анулюванні інструментів власного капіталу Банківської групи.

Акціонерний капітал та емісійний дохід. Внески до акціонерного капіталу визнаються за первісною вартістю. Емісійний дохід виникає при перевищенні суми внесених коштів над номінальною вартістю випущених акцій. Прибутки та збитки від реалізації власних акцій відносяться до емісійного доходу.

Дивіденди від простих акцій визнаються у складі капіталу як зменшення капіталу в тому періоді, в якому вони були оголошені. Згідно з МСБО 10 «Події після звітного періоду» дивіденди, які були оголошені після дати балансу, вважаються подією після звітної дати та розкриваються відповідно.

Резерви капіталу. Резерви, відображені у складі капіталу (інших сукупних доходів) у комбінованому звіті про фінансовий стан Банківської групи, включають резерв переоцінки, який включає зміни справедливої вартості інвестицій, наявних для продажу.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Витрати на утримання персоналу. Витрати на заробітну плату, внески до загальнодержавних соціальних фондів, оплачувані щорічні відпустки, виплати за листками непрацездатності, премії, а також негрошові винагороди нараховуються в тому році, у якому відповідні послуги надавалися працівниками. Банківська група згідно із законодавством України здійснює перерахування внесків (зборів) до таких загальнодержавних соціальних фондів: пенсійного, соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття та соціального страхування від нещасних випадків.

Кошти, що перераховуються до загальнодержавних соціальних фондів, визнаються витратами Банківської групи в міру їх здійснення. В складі витрат на утримання персоналу відображаються витрати на формування резервів на оплату відпусток та виплату премій. Банківська група не має жодних інших зобов'язань за виплатами після звільнення працівників або інших істотних виплат, які потребують нарахування.

Операції з іноземною валютою. Фінансова звітність Банківської групи представлена в українській гривні, валюті основного економічного середовища, в якому веде свою операційну діяльність Банківська група (функціональній валюті). Монетарні активи та зобов'язання, виражені у валютах, які відрізняються від функціональної валюти Банківської групи (іноземних валютах), перераховуються в українську гривню за відповідними офіційними курсами обміну валют, які діють на звітну дату.

Балансові активи та зобов'язання в іноземній валюті відображаються у звіті про фінансовий стан за офіційним курсом, що діяв на дату їх виникнення, та переоцінюються за курсом на звітну дату. Доходи і витрати в іноземній валюті відображаються за офіційним курсом, що діяв на дату їх виникнення, а не на дату розрахунків, а при застосуванні касового методу – за курсом на день розрахунку. Усі отримані прибутки та збитки, які виникають у результаті такого перерахування, включаються до складу чистого прибутку/(збитку) від операцій з іноземною валютою.

Курси обміну валют. Банківська група використовувала такі офіційні курси обміну валют на кінець року під час підготовки цієї комбінованої фінансової звітності:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Гривня/1 долар США	27.688264	28.067223
Гривня/1 євро	31.714138	33.495424
Гривня/1 швейцарський франк	28.248096	28.618783

Звітність за сегментами. Банківська група виділяє наступні операційні сегменти своєї діяльності: сегмент казначейських операцій, сегмент корпоративного бізнесу, сегмент середнього та малого бізнесу, сегмент роздрібного бізнесу та інші операції.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нові і переглянуті прийняті МСФЗ

Банківська група не застосувала таких нових і переглянутих МСФЗ, які були випущені, але ще не набули чинності:

Стандарти/тлумачення	Набувають чинності для річних облікових періодів, які починаються на або після
МСФЗ 16 «Оренда»	1 січня 2019 року
Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 23 «Невизначеність при відображенні податку на прибуток»	1 січня 2019 року
Річні удосконалення МСФЗ, 2015 – 2017 роки – Поправки до МСФЗ (IFRS) 3, МСФЗ (IFRS) 11, МСФЗ (IAS) 12 та МСФЗ (IAS) 23	1 січня 2019 року
Поправки до МСФЗ (IAS) 19 «Зміна, зменшення та врегулювання пенсійного плану»	1 січня 2019 року
Поправки до концептуальних основ фінансової звітності	1 січня 2020 року

Очікується, що нові стандарти і роз'яснення, що зазначені в таблиці, не будуть мати значного впливу на діяльність Банківської групи, окрім МСФЗ 16.

МСФЗ 16 «Оренда» (випущений 13 січня 2016 року і набуває чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати). Новий стандарт визначає оцінку, облік, презентацію та розкриття у звітності за договорами оренди. Всі договори оренди призводять до отримання орендарем права використання активу з моменту початку дії договору оренди, а також до отримання фінансування, якщо орендні платежі здійснюються протягом періоду часу. Відповідно до цього, МСФЗ (IFRS) 16 скасовує класифікацію оренди в якості операційної або фінансової, як це передбачається МСФЗ (IAS) 17, і замість цього вводить єдину модель обліку операцій оренди для орендарів. Орендарі повинні будуть визнавати: (а) активи і зобов'язання по відношенню до всіх договорів оренди з терміном дії понад 12 місяців, за винятком випадків, коли вартість об'єкта оренди є незначною; і (б) амортизацію об'єктів оренди окремо від відсотків по орендним зобов'язанням в звіті про прибутки і збитки. Відносно обліку оренди в орендодавця МСФЗ (IFRS) 16, по суті, зберігає вимоги до обліку, передбачені МСФЗ (IAS) 17.

За попередніми даними Банківська група оцінює, що у разі застосування МСФЗ 16, кількісним впливом МСФЗ 16 на суму активу буде збільшення на 436,516 тисяч гривень, що не завдасть суттєвого впливу на значення економічних нормативів, зокрема, достатність регулятивного капіталу та регулятивний капітал.

Сфери застосування істотних суджень керівництва та джерела невизначеності оцінок.

При підготовці фінансової звітності згідно з МСФЗ від керівництва Банківської групи вимагається робити оцінки та припущення, які впливають на відображені суми активів та зобов'язань, розкриття умовних активів та зобов'язань на звітну дату, а також відображених у звітності сум доходів і витрат протягом звітного періоду. Керівництво здійснює свої оцінки та приймає професійні судження на постійній основі. Оцінки та судження керівництва ґрунтуються на історичному досвіді та різних інших факторах, які, на їхню думку, є доцільними в даних обставинах. Незважаючи на те, що оцінки базуються на інформації, яка є у керівництва щодо поточних подій та обставин, фактичні результати можуть відрізнятись від даних оцінок в залежності від різних припущень або умов.

Наступні оцінки та судження вважаються найбільш важливими для відображення фінансового стану Банківської групи:

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Оцінка бізнес-моделі. Класифікація і оцінка фінансових активів залежить від результатів тестування щодо виплат тільки основної суми та процентів, а також бізнес-моделі. Банківська група визначає бізнес-модель на рівні, який відображає те, яким чином групи фінансових активів управляються разом для досягнення конкретної бізнес-цілі. Ця оцінка включає використання суджень, які відображають усі відповідні докази, включно зі способами оцінки показників діяльності активів та оцінки їхніх показників, ризику, які впливають на показники діяльності активів і способи їхнього управління, а також те, яким чином відбувається компенсація менеджерів активів. Банківська група здійснює моніторинг фінансових активів, які оцінюються за амортизованою вартістю або справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, які припиняють визнаватися до настання терміну їхнього погашення, для того, щоб зрозуміти причину їхнього вибуття, і чи відповідають такі причини цілі господарської діяльності, заради якої ці активи утримуються. Моніторинг є частиною постійної оцінки Банківською групою того, чи продовжує бізнес-модель, заради якої утримуються залишки фінансових активів, залишатися доречною і, якщо вона перестає бути доречною, чи відбулися зміни у бізнес-моделі та, відповідно, перспективні зміни у класифікації цих активів.

Істотне збільшення кредитного ризику. Як зазначено у Примітці 3, очікувані кредитні збитки оцінюються як резерв, який дорівнює очікуваним кредитним збиткам на період 12 місяців для активів Етапу 1 або очікуваним кредитним збиткам на весь строк дії інструментів для активів Етапу 2 або Етапу 3. Актив переходить до Етапу 2, коли його кредитний ризик значно зростає з моменту первісного визнання. МСФЗ 9 не визначає те, що входить до істотного збільшення кредитного ризику. Під час оцінки того, чи збільшився кредитний ризик активу істотно, Банківська група враховує якісну та кількісну обґрунтовану та корисну прогнозну інформацію.

Створення груп активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику. Коли очікувані кредитні збитки оцінюються на колективній основі, фінансові активи групуються на основі спільних характеристик ризику. Банківська група здійснює постійний моніторинг доречності характеристик кредитного ризику для оцінки того, чи продовжують вони залишатися аналогічними. Це вимагається для забезпечення того, щоб, у випадку зміни характеристик кредитного ризику, існував спосіб належного перерозподілу активів за сегментами. У результаті цього можуть бути створені нові портфелі або активи можуть перейти до портфеля, який вже існує і краще відображає аналогічні характеристики кредитного ризику цієї групи активів. Перерозподіл портфелів за сегментами та рух між портфелями стають поширенішими, коли відбувається істотне збільшення кредитного ризику (або коли таке істотне збільшення сторнується), і таким чином активи переходять з групи очікуваних кредитних збитків на період у 12 місяців до активів на весь строк дії інструментів, або навпаки, але це також може відбуватися у рамках портфелів, які продовжують оцінюватися на тій же основі як очікувані кредитні збитки на період у 12 місяців чи на весь строк дії інструментів, але сума очікуваних кредитних збитків змінюється, оскільки кредитний ризик портфелів є іншим.

Моделі і припущення, які використовуються. Банківська група використовує різноманітні моделі та припущення під час оцінки справедливої вартості фінансових активів, а також під час оцінки очікуваних кредитних збитків. Судження застосовуються під час виявлення найдоречнішої моделі для кожного виду активів, а також під час визначення припущень, використаних у цих моделях, включно з припущеннями, які стосуються основних факторів кредитного ризику.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Справедлива вартість будівель та споруд, що отримані у якості забезпечення. Вартість будівель та споруд (нерухомості), що отримані у якості забезпечення кредитних операцій, визначається Банківською групою за справедливою вартістю. Оскільки станом на кінець дня 31 грудня 2018 року активний ринок для певних типів будівель та споруд відсутній, а існуючі стандарти та правила оцінки майна не містять алгоритму визначення ринкової вартості в умовах кризових явищ, то фактично, при визначенні вартості заставного майна застосовується оціночна вартість, яка в більшій мірі спирається на професійну думку фахівців з оцінки, ніж на ринкові фактори. Оцінка справедливої вартості нерухомості вимагає формування суджень та застосування припущень щодо порівнянності об'єктів майна та інших факторів. Виходячи з вищенаведеного, резерв під знецінення кредитів може зазнати впливу від застосування оціночної вартості заставного майна в умовах існування кризових явищ або їх наслідків. Облікові оцінки, пов'язані з оцінкою нерухомості в умовах відсутності ринкових цін, які формуються на активному ринку, є основним джерелом виникнення невизначеності оцінки, тому що: (i) їй властива висока мінливість від періоду до періоду, та (ii) визнання зміни оцінок може потенційно мати суттєвий вплив.

Первісне визнання операцій з пов'язаними сторонами. У ході звичайної діяльності Банківська група здійснює операції з пов'язаними сторонами. МСФЗ 9 вимагає обліковувати фінансові інструменти при початковому визнанні за справедливою вартістю. За відсутністю активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими цінами та ставками, використовують професійне судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних фінансових інструментів та операцій з ними, у тому числі аналіз ефективної ставки та параметрів укладених угод.

Податкове законодавство. Внаслідок наявності в українському господарському, зокрема, податковому, законодавстві положень, які дозволяють більш ніж один варіант тлумачення, а також внаслідок практики, яка склалася в загалом нестабільному економічному середовищі через довільне тлумачення податковими органами різних аспектів економічної діяльності, Банківська група, можливо, буде змушена визнати додаткові податкові зобов'язання, штрафи та пеню у разі, якщо податкові органи піддадуть сумніву певне тлумачення, засноване на судженні керівництва Банківської групи. Податкові записи залишаються відкритими для перегляду податковими органами протягом трьох років.

Відстрочені податкові активи. Відстрочені податкові активи визнаються для всіх тимчасових різниць, які відносяться на податкові витрати, у тій мірі, в якій існує вірогідність отримання податкового прибутку, за рахунок якого можна реалізувати ці тимчасові різниці, які відносяться на зменшення оподаткованого прибутку. Оцінка такої вірогідності базується на прогнозі керівництва щодо майбутнього оподаткованого прибутку та доповнюється суб'єктивними судженнями.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

4. Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки активів, за якими нараховуються проценти

Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки, за якими нараховуються проценти, представлений таким чином:

	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Процентні доходи		
Процентні доходи за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю:		
- процентні доходи за активами, що знаходяться на Етапі 3	332,061	275,756
- процентні доходи за активами, які знаходяться на Етапі 1-2	4,343,864	3,144,668
Процентні доходи за фінансовими активами, відображеними за справедливою вартістю	120,349	135,651
Всього процентних доходів	4,796,274	3,556,075
Процентні доходи за фінансовими активами:		
Процентні доходи за кредитами клієнтам	4,227,563	3,049,115
Процентні доходи за інвестиціями, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	122,088	136,687
Процентні доходи за коштами в банках	79,640	29,603
Процентні доходи за інвестиціями, що оцінюються за амортизованою собівартістю	366,983	340,670
Всього процентних доходів	4,796,274	3,556,075
Процентні витрати		
Процентні витрати за фінансовими зобов'язаннями, що оцінюються за амортизованою вартістю:		
Процентні витрати за рахунками клієнтів	(1,216,832)	(1,047,750)
Процентні витрати за коштами банків та інших фінансових установ	(334,843)	(276,988)
Процентні витрати за облігаціями власного боргу	(1,368)	(3,024)
Всього процентних витрат	(1,553,043)	(1,327,762)
Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки, за якими нараховуються проценти	3,243,231	2,228,313

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

5. Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків, інші резерви

Інформація про рух резервів на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти, була представлена таким чином:

	Кошти в банках	Кредити клієнтам	Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Всього
31 грудня 2016 року	3,393	10,133,176	-	10,136,569
(Відшкодування)/формування резерву	(1,152)	382,283	-	381,131
Вплив зміни курсів іноземних валют	207	63,645	-	63,852
Списання активів	-	(1,366,744)	-	(1,366,744)
Вплив продажу кредитів	-	(3,019,913)	-	(3,019,913)
31 грудня 2017 року	2,448	6,192,447	-	6,194,895
Вплив від впровадження МСФЗ 9	(2,291)	486,486	28,105	512,300
1 січня 2018 року	157	6,678,933	28,105	6,707,195
Формування резерву під очікувані кредитні збитки	1,127	369,607	4,713	375,447
Вплив зміни курсів іноземних валют	7	(78,470)	(1,154)	(79,617)
Списання активів	-	(320,210)	-	(320,210)
Вплив продажу кредитів	-	(924,423)	-	(924,423)
Коригування процентних доходів	-	67,490	-	67,490
31 грудня 2018 року	1,291	5,792,927	31,664	5,825,882

Інформація про продаж кредитів клієнтам факторинговим компаніям представлена в Примітці 14.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

5. Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків, інші резерви (продовження)

Інформація про рух резервів на покриття очікуваних кредитних збитків за іншими операціями
була представлена таким чином:

	Інші активи	Гарантії та інші зобов'язання	Всього
31 грудня 2016 року	31,981	17,257	49,238
(Відшкодування)/формування резерву	(4,147)	30,916	26,769
Вплив зміни курсів іноземних валют	(36)	1,507	1,471
Списання активів	(3,154)	-	(3,154)
31 грудня 2017 року	24,644	49,680	74,324
Вплив від впровадження МСФЗ 9	-	30,426	30,426
1 січня 2018 року	24,644	80,106	104,750
Формування/(відшкодування) резерву під очікувані кредитні збитки	6,285	(10,629)	(4,344)
Вплив зміни курсів іноземних валют	(19)	(682)	(701)
Списання активів	(15,526)	-	(15,526)
31 грудня 2018 року	15,384	68,795	84,179

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

6. Комісійні доходи і витрати

Комісійні доходи і витрати представлені таким чином:

	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Комісійні доходи		
Розрахунково-касові операції з клієнтами	691,689	576,126
Операції з іноземною валютою	287,810	241,437
Операції з пластиковими картками	247,217	172,411
Кредитне обслуговування	83,561	39,040
Видані гарантії	61,807	48,319
Комісійні від агентської діяльності	43,688	17,164
Комісії від страхових партнерів	37,872	9,521
Операції з цінними паперами	8,058	6,525
Інші доходи	41,227	60,000
Всього комісійних доходів	1,502,929	1,170,543
Комісійні витрати		
Операції з пластиковими картками	(196,895)	(125,448)
Комісійні агентів	(79,948)	(38,493)
Розрахункові операції	(53,930)	(44,893)
Операції з цінними паперами	(1,084)	(316)
Інші витрати	(10,206)	(5,561)
Всього комісійних витрат	(342,063)	(214,711)

7. Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами

Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами представлений таким чином:

	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Торгівельні операції, нетто	219,057	162,585
Курсові різниці, нетто	(72,315)	133,889
Всього чистого прибутку від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	146,742	296,474

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

8. Чистий прибуток/(збиток) від операцій з похідними фінансовими інструментами

Чистий прибуток/(збиток) від операцій з похідними фінансовими інструментами, представлений таким чином:

	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Торгівельні операції, нетто	166,613	(60,607)
Зміни ринкової вартості, нетто	(2,389)	(5,661)
Всього прибуток/(збитку) від операцій з похідними фінансовими інструментами	164,224	(66,268)

9. Операційні витрати

Операційні витрати представлені таким чином:

	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Витрати на персонал	744,226	660,251
Операційна оренда	157,498	140,822
Обслуговування основних засобів	140,103	131,237
Податки та відрахування, пов'язані із заробітною платою	132,063	115,771
Амортизація	99,622	81,238
Відрахування до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	81,215	74,121
Професійні послуги	70,106	67,626
Витрати на рекламу	52,418	42,635
Послуги зв'язку	22,192	25,077
Витрати на безпеку	11,593	10,282
Податки, крім податку на прибуток	10,644	16,219
Канцелярські товари	7,823	5,618
Уцінка майна, що перейшло у власність Банківської групи, як заставодержателя, до чистої реалізаційної вартості (Примітка 18)	6,542	34,333
Витрати на відрядження	6,472	4,508
Витрати на інкасацію	6,146	4,613
Представницькі витрати	3,500	2,626
Збитки від знецінення основних засобів (Примітка 16)	3,335	-
Витрати на професійну підготовку	3,192	2,222
Обробка даних та обслуговування інформаційних систем	2,887	2,718
Страховання	1,129	894
Внески на членство у професійних організаціях	655	612
Благодійність та спонсорські витрати	547	509
Збитки від знецінення інвестиційної нерухомості (Примітка 17)	441	1,205
Штрафи та пені	126	6,870
Збитки від продажу основних засобів та нематеріальних активів	74	198
Збиток від реалізації вилученого та повернутого майна, що перейшло у власність Банківської групи, за договорами фінансової оренди	-	5,491
Інші витрати	157,156	132,649
Всього операційних витрат	1,721,705	1,570,345

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

10. Податок на прибуток

Відстрочені податкові активи/(зобов'язання) Банківської групи представлені таким чином:

	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Відстрочені активи з податку на прибуток	177,315	467,237
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток	(53,565)	(45,125)
Чисті відстрочені активи з податку на прибуток	123,750	422,112

Тимчасові різниці станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років включають:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Тимчасові різниці, які підлягають вирахуванню:		
Резерв на покриття кредитних збитків	948,517	1,831,626
Резерви за зобов'язаннями	68,871	49,680
Основні засоби та нематеріальні активи	74,504	79,344
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	(3,201)
Інші тимчасові різниці	21,619	19,641
Збиток від продажу цінних паперів	9,536	10,581
Всього тимчасових різниць, які підлягають вирахуванню	1,123,047	1,987,671
Тимчасові різниці, які підлягають оподаткуванню:		
Заборгованість за фінансовою орендою	299,905	464,582
Інші тимчасові різниці	10,383	5,638
Всього тимчасових різниць, які підлягають оподаткуванню	310,288	470,220
Чисті тимчасові різниці, які підлягають оподаткуванню	(812,759)	(1,517,451)
Чисті відстрочені активи з податку на прибуток	146,296	273,141
Податкові збитки, перенесені на майбутні періоди ¹	-	178,310
Нараховані процентні витрати, перенесені на майбутні періоди	-	3,842
Невизнані відстрочені податкові активи	(22,546)	(33,181)
Чисті відстрочені активи з податку на прибуток	123,750	422,112

¹ Згідно Податкового кодексу України, податкові збитки, перенесені на наступні періоди, не мають обмежень щодо граничного терміну реалізації.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

10. Податок на прибуток (продовження)

Ставка податку на прибуток у 2018 та 2017 роках становила 18%.

Узгодження витрат з податку на прибуток та облікового прибутку за роки, які закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років:

	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Прибуток до оподаткування	2,705,881	1,545,881
Податок за встановленою податковою ставкою	487,059	278,259
Ефект переходу на МСФЗ 9	7,387	-
Податковий вплив інших постійних різниць	(5,106)	15,300
Зміна невизнаного відстроченого податкового активу	(10,635)	(4,932)
Витрати з податку на прибуток	478,705	288,627
Витрати з поточного податку на прибуток	95,154	571
Витрати з відстроченого податку на прибуток	383,551	288,056
Витрати з податку на прибуток	478,705	288,627
Відстрочені (активи) з податку на прибуток		
Початок періоду	(422,112)	(720,728)
Вплив переходу до МСФЗ 9	(84,576)	-
Скоригований залишок на початок періоду	(506,688)	(720,728)
Податковий вплив змін резерву переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(613)	10,560
Витрати з відстроченого податку на прибуток	383,551	288,056
Кінець періоду	(123,750)	(422,112)

11. Грошові кошти та рахунки у Національному банку України

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Грошові кошти	733,150	830,816
Залишки на рахунках в Національному банку України	1,587,308	1,351,904
Всього грошових коштів та рахунків у Національному банку України	2,320,458	2,182,720

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

11. Грошові кошти та рахунки у Національному банку України (продовження)

Грошові кошти та їх еквіваленти для цілей звіту про рух грошових коштів представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	2,320,458	2,182,720
Кореспондентські рахунки в банках (Примітка 12)	2,490,263	3,488,021
в Україні	12,875	16,060
в країнах ОЕСР	2,415,257	3,405,399
в інших країнах	62,131	66,562
Кредити	-	224,526
в країнах ОЕСР	-	224,526
Кредити за операціями репо	17,521	-
В Україні	17,521	-
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	4,828,242	5,895,267

12. Кошти в банках

Кошти в банках представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Кореспондентські рахунки в банках	2,491,036	3,490,422
Строкові депозити в банках	2,200	1,800
Кредити в банках	-	224,573
Кредити за операціями репо	18,039	-
Резерви під кредитні збитки	(1,291)	(2,448)
Всього коштів в банках	2,509,984	3,714,347

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років Банківська група надала в заставу цінні папери, які є заставою за договорами зворотного продажу (РЕПО) на суму 18,039 тисяч гривень та нуль гривень, відповідно.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років, до складу коштів в банках включені нараховані проценти на суму 1,487 тисяч гривень та 35 тисяч гривень, відповідно.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року залишки у двох банках на загальну суму 1,376,170 тисяч гривень індивідуально перевищували 10% капіталу Банківської групи. Станом на кінець дня 31 грудня 2017 року залишки у трьох банках на загальну суму 3,107,499 тисяч гривень індивідуально перевищували 10% капіталу Банківської групи.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років максимальний кредитний ризик за коштами в банках становив 2,509,984 тисяч гривень та 3,714,347 тисяч гривень відповідно.

Кредитна якість коштів в банках розкрита у Примітці 29.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

13. Кредити клієнтам

Кредити клієнтам представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Кредити юридичним особам та фізичним особам-підприємцям	16,799,023	15,185,729
Заборгованість за фінансовою орендою	7,104,588	4,744,709
Споживчі кредити фізичним особам	6,106,219	3,393,511
Іпотечні кредити фізичним особам	3,359,928	3,953,255
Кредити за договорами зворотного репо	184,113	-
Інші кредити фізичним особам	1,287	870
	33,555,158	27,278,074
За вирахуванням резерву на покриття кредитних збитків	(5,792,927)	(6,192,447)
Всього кредитів клієнтам	27,762,231	21,085,627

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років Банківська група надавала в заставу цінні папери, які є об'єктом застави за договорами зворотного продажу (РЕПО) на суму 184,113 тисяч гривень та нуль тисяч гривень, відповідно.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років до складу кредитів клієнтам включені нараховані проценти на суму 1,378,120 тисяч гривень та 674,612 тисяч гривень, відповідно.

Інформацію про рух резервів на покриття очікуваних збитків розкрито у Примітці 5.

Забезпечення кредитів та інші інструменти зменшення кредитного ризику. Розмір та види забезпечення кредитів, що вимагається Банківською групою, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Банківська група запровадила основні принципи прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки. Основні види отриманої застави включають:

- при кредитуванні фізичних осіб – нерухоме майно житлового призначення та інше нерухоме майно, автомобілі;
- при комерційному кредитуванні – нерухоме майно нежитлового призначення (комерційна нерухомість, інше нерухоме майно, обладнання, запаси та права на них, грошові кошти на депозитних рахунках).

Керівництво здійснює моніторинг ринкової вартості застави. При необхідності Банківська група здійснює переоцінку її вартості.

Переоцінка вартості заставного майна Банківської групи, за умови суттєвого відхилення від його справедливої вартості, проводиться шляхом: а) визначення ринкової вартості майна незалежними акредитованими оціночними компаніями або співробітниками Банківської групи відповідної фахової кваліфікації; б) індексації вартості для груп майна з подібними технічними характеристиками, призначенням та умовами використання.

Банківська група не утримує заставу, яку дозволяється продати чи перезаставити у випадку, коли власник застави виконує свої зобов'язання.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

13. Кредити клієнтам (продовження)

Наведена нижче таблиця відображає пропорційну суму кредитів клієнтам, забезпечених заставою, а не справедливую вартість самої застави:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Гарантії	146,689	119,274
Забезпечені кредити:	21,901,565	18,342,479
Кредити, забезпечені іншою нерухомістю	8,153,896	8,113,605
Кредити, забезпечені житловою нерухомістю	2,338,932	6,655,426
Кредити, забезпечені обладнанням, запасами та правами на них	10,641,977	2,950,136
Кредити, забезпечені грошовими коштами або гарантійними депозитами в Банку	582,647	623,312
Кредити, забезпечені цінними паперами	184,113	-
Незабезпечені кредити та кредити не покриті заставою	11,506,904	8,816,321
Всього кредитів клієнтам до вирахування резерву на покриття кредитних збитків	33,555,158	27,278,074
За вирахуванням резерву на покриття кредитних збитків	(5,792,927)	(6,192,447)
Всього кредитів клієнтам	27,762,231	21,085,627

Наведена нижче таблиця відображає пропорційну суму знецінених кредитів клієнтам, забезпечених заставою, а не справедливую вартість самої застави:

	31 грудня 2018 року
Гарантії	-
Забезпечені кредити:	4,208,198
Кредити, забезпечені іншою нерухомістю	2,084,789
Кредити, забезпечені житловою нерухомістю	1,605,742
Кредити, забезпечені обладнанням, запасами та правами на них	503,215
Кредити, забезпечені грошовими коштами або гарантійними депозитами в Банку	14,452
Незабезпечені кредити та кредити не покриті заставою	3,191,601
Всього кредитів клієнтам до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	7,399,799
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(5,262,661)
Всього кредитів клієнтам	2,137,138

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років значна сума кредитів (99.9%) від кредитів клієнтам) надана компаніям, які ведуть свою діяльність в Україні, що представляє собою значну географічну концентрацію в одному регіоні (Примітка 29).

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років Банківська група надала кредити одній групі клієнтів та трьом групам клієнтів на загальну суму 637,475 тисяч гривень та 1,684,517 тисяч гривень, відповідно, сума кожного з яких окремо перевищувала 10% капіталу Банківської групи.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

13. Кредити клієнтам (продовження)

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років максимальний кредитний ризик за кредитами клієнтам, становив 27,762,231 тисяч гривень та 21,085,627 тисяч гривень відповідно. Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років максимальний кредитний ризик за умовними кредитними зобов'язаннями та невикористаними кредитними лініями становив 5,437,308 тисяч гривень та 2,864,767 тисяч гривень, відповідно. Кредитна якість кредитів клієнтам розкрита в Примітці 29.

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років максимальний кредитний ризик за кредитами, наданими клієнтам, що зареєстровані в Криму, Донецькій та Луганській областях, становив:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Кредити, надані клієнтам, що зареєстровані в Донецькій та Луганській областях	674,076	490,743
Кредити, надані клієнтам, що зареєстровані в Криму	86	124
Всього кредитів клієнтам, що зареєстровані в Криму, Донецькій та Луганській областях до вирахування резервів	674,162	490,867
За вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків, наданих клієнтам, що зареєстровані в Донецькій та Луганській областях	(414,275)	(490,743)
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків, наданих клієнтам, що зареєстровані в Криму	(56)	(124)
Всього кредитів клієнтам, що зареєстровані в Криму, Донецькій та Луганській областях	259,831	-

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років максимальний кредитний ризик за умовними кредитними зобов'язаннями та невикористаними кредитними лініями, наданими Банківською групою клієнтам, що зареєстровані в Криму та клієнтам, що зареєстровані в Донецькій та Луганській областях, становив 334 тисячі гривень, 19,462 тисячі гривень та 333 тисячі гривень, 16,793 тисячі гривень, відповідно.

У 2018 році Банківська група здійснила продаж частини свого кредитного портфелю, вартість до вирахування резерву якого становила 1,046,959 тисяч гривень, за 122,536 тисяч гривень. У результаті відбулося списання резервів у сумі 924,423 тисяч гривень (Примітка 5). У 2017 році Банківська група здійснила продаж частини свого кредитного портфелю, вартість до вирахування резерву якого становила 3,451,341 тисяч гривень, за 431,428 тисяч гривень. У результаті відбулося списання резервів у сумі 3,019,913 тисяч гривень (Примітка 5).

Кредити клієнтам включають заборгованість за фінансовою орендою, інформація про яку представлена таким чином:

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

13. Кредити клієнтам (продовження)

	31 грудня 2018 року	
	Мінімальні лізингові платежі	Приведена вартість мінімальних лізингових платежів
Заборгованість за фінансовою орендою:		
до 1 року	3,417,418	2,718,933
від 1 до 5 років	5,042,004	4,290,772
від 5 років	103,810	94,883
	8,563,232	7,104,588
Незароблені фінансові доходи за договорами фінансової оренди	(1,458,644)	-
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків за договорами фінансової оренди	(209,306)	(209,306)
Чисті інвестиції в фінансову оренду	6,895,282	6,895,282
Поточна заборгованість за фінансовою орендою		2,638,831
Непоточна заборгованість за фінансовою орендою		4,256,451
Чисті інвестиції в фінансову оренду		6,895,282
	31 грудня 2017 року	
	Мінімальні лізингові платежі	Приведена вартість мінімальних лізингових платежів
Заборгованість за фінансовою орендою:		
до 1 року	2,377,880	1,789,246
від 1 до 5 років	3,490,501	2,859,053
від 5 років	111,191	96,410
	5,979,572	4,744,709
Незароблені фінансові доходи за договорами фінансової оренди	(1,234,863)	-
Резерв на покриття збитків від знецінення за договорами фінансової оренди	(271,962)	(271,962)
Чисті інвестиції в фінансову оренду	4,472,747	4,472,747
Поточна заборгованість за фінансовою орендою		1,686,688
Непоточна заборгованість за фінансовою орендою		2,786,059
Чисті інвестиції в фінансову оренду		4,472,747

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

14. Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Боргові цінні папери:		
- Державні	1,143,076	693,022
- Корпоративні та банківські	240	183
Дольові цінні папери	1,311	855
Боргові цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	1,144,627	694,060
Резерв на покриття збитків	(31,664)	-
Всього інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	1,112,963	694,060

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років до складу інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, включені нараховані проценти в сумі 14,808 тисяч гривень та 15,309 тисяч гривень, відповідно.

Кредитна якість інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, розкрита у Примітці 29.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років Банківська група надала в заставу цінні папери, які є об'єктом застави за договорами зворотного продажу (РЕПО) на суму 202,152 тисячі гривень та нуль гривень, відповідно.

15. Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю, були представлені державними борговими цінними паперами на суму 3,677,428 тисяч гривень та 4,458,228 тисяч гривень відповідно.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років до складу інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю, включені нараховані проценти в сумі 7,440 тисяч гривень та 8,237 тисяч гривень, відповідно.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

16. Основні засоби та нематеріальні активи

Основні засоби та нематеріальні активи представлені таким чином:

	Будівлі та інша нерухомість	Меблі та обладнання	Інші необоротні матеріальні активи	Транспортні засоби	Незавершене будівництво	Нематеріальні активи	Всього
За первісною вартістю							
31 грудня 2016 року	142,629	348,531	100,168	19,950	21,955	495,140	1,128,373
Надходження та внутрішні переміщення	7,491	59,198	14,328	9,127	10,900	61,788	162,832
Вибуття	(15,777)	(39,893)	(5,039)	(3,911)	(6)	(87,259)	(151,885)
31 грудня 2017 року	134,343	367,836	109,457	25,166	32,849	469,669	1,139,320
Надходження та внутрішні переміщення	75	74,184	16,956	24,356	8,626	68,661	192,858
Вибуття	(397)	(10,345)	(6,556)	(4,024)	(5,169)	(14,334)	(40,825)
Знецінення	(3,335)	-	-	-	-	-	(3,335)
31 грудня 2018 року	130,686	431,675	119,857	45,498	36,306	523,996	1,288,018
Накопичена амортизація							
31 грудня 2016 року	25,343	281,227	96,936	10,167	-	360,047	773,720
Нарахування за рік	2,804	25,043	4,446	1,707	-	46,049	80,049
Списано при вибутті	(5,099)	(38,222)	(5,037)	(2,236)	-	(87,213)	(137,807)
31 грудня 2017 року	23,048	268,048	96,345	9,638	-	318,883	715,962
Нарахування за рік	2,782	33,200	9,273	2,943	-	50,989	99,187
Списано при вибутті	(134)	(10,096)	(6,555)	(2,120)	-	(14,335)	(33,240)
31 грудня 2018 року	25,696	291,152	99,063	10,461	-	355,537	781,909
Чиста балансова вартість							
31 грудня 2018 року	104,990	140,523	20,794	35,037	36,306	168,459	506,109
31 грудня 2017 року	111,295	99,788	13,112	15,528	32,849	150,786	423,358

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років у складі основних засобів та нематеріальних активів відсутні:

- основні засоби, стосовно яких є передбачені законодавством обмеження щодо володіння, користування та розпорядження;
- основні засоби та нематеріальні активи, оформлені у заставу;
- основні засоби, що тимчасово не використовуються (знаходяться на консервації, реконструкції тощо);
- основні засоби, вилучені з експлуатації на продаж;
- нематеріальні активи, щодо яких є обмеження прав власності;
- збільшення або зменшення основних засобів та нематеріальних активів протягом звітного періоду, які виникають у результаті переоцінок, а також у результаті збитків від зменшення корисності, визнаних або сторнованих безпосередньо у власному капіталі.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років в складі основних засобів та нематеріальних активів відображено повністю амортизовані основні засоби та нематеріальні активи на суму 419,734 тисячі гривень та 423,572 тисячі гривень, відповідно.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

17. Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість представлена таким чином:

За собівартістю:

31 грудня 2016 року	183,747
Звернено стягнення на заставне майно	71,830
Рекласифіковано з заставного майна	1,258
Вибуття	(214,697)
Збитки від знецінення	(1,205)
31 грудня 2017 року	40,933
Звернено стягнення на заставне майно	6,110
Рекласифіковано з заставного майна	1,922
Вибуття	(7,280)
Збитки від знецінення	(441)
31 грудня 2018 року	41,244
Накопичена амортизація:	
31 грудня 2016 року	6,512
Нарахування за рік	1,107
Амортизація переміщення	84
Списано при вибутті	(5,808)
31 грудня 2017 року	1,895
Нарахування за рік	435
Списано при вибутті	(467)
31 грудня 2018 року	1,863
Чиста балансова вартість:	
31 грудня 2018 року	39,381
31 грудня 2017 року	39,038

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років справедлива вартість інвестиційної нерухомості становила 37,884 тисячі гривень та 47,891 тисячу гривень, відповідно.

Справедлива вартість інвестиційної нерухомості була визначена незалежними оцінювачами на підставі ринкового порівняльного підходу, який відображає ціни угод з аналогічними об'єктами нерухомості, а також на підставі методу дисконтованих грошових потоків та капіталізації доходу, що відповідає категорії Рівень 3 ієрархії справедливої вартості.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

18. Інші активи

Інші активи представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Інші фінансові активи		
Дебіторська заборгованість та розрахункові/транзитні рахунки	105,285	105,415
Нараховані доходи	51,223	36,610
Похідні фінансові активи	2,183	178
Інші фінансові активи до вирахування резерву на покриття кредитних збитків	158,691	142,203
За вирахуванням резерву на покриття кредитних збитків	(12,248)	(22,556)
Всього інших фінансових активів	146,443	119,647
Інші нефінансові активи		
Витрати майбутніх періодів	138,584	109,709
Запаси	81,717	39,993
Майно, що перейшло у власність Банківської групи як заставодержателя, та активи, наявні для продажу	61,879	56,703
Аванси постачальникам	11,549	45,929
Передоплати за основні засоби та нематеріальні активи	778	694
Податки до відшкодування та передоплати за податками, крім податку на прибуток	1,133	1,985
Дорогоцінні метали	4,645	2,675
Інші аванси та передоплати	7,652	1,642
Інші нефінансові активи до вирахування резерву на покриття кредитних збитків	307,937	259,330
За вирахуванням резерву на покриття кредитних збитків	(3,136)	(2,088)
Всього інших нефінансових активів	304,801	257,242
Всього інших активів	451,244	376,889

Інформація про рух резервів на покриття кредитних збитків інших активів за роки, які закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років, розкривається у Примітці 5.

За рік, що закінчився 31 грудня 2018 та 2017 років, Банківська група у складі витрат визнала уцінку майна, що перейшло у власність як заставодержателя, до чистої реалізаційної вартості в розмірі 6,542 тисячі гривень та 34,333 тисячі гривень, відповідно (Примітка 9).

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років похідні фінансові активи включали справедливую вартість форвардних контрактів у сумі 2,180 тисяч гривень та 34 тисячі гривень, відповідно, та угод своп у сумі 3 тисячі гривень та 144 тисячі гривень, відповідно.

Кредитна якість інших фінансових активів розкрита в Примітці 29.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

19. Кошти банків та інших фінансових установ

Кошти банків та інших фінансових установ представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Кредити, отримані від міжнародних фінансових установ	4,802,108	3,307,187
Кореспондентські рахунки інших банків	126	127
Всього коштів банків та інших фінансових установ	4,802,234	3,307,314

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років до складу коштів банків та інших фінансових установ включені нараховані проценти в сумі 61,972 тисячі гривень та 30,197 тисяч гривень, відповідно.

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років позики від банків та інших фінансових установ були отримані від пов'язаних сторін, ЄБРР та фонду «Green for Growth», що становить істотну концентрацію.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років загальна сума коштів, залучених Банківською групою від одного контрагента компанії «ОТП Холдинг Лтд» (пов'язаної сторони), становила 3,810,830 тисяч гривень (79.4%) та 2,764,308 тисяч гривень (83.6%), відповідно, що являє собою значну концентрацію. Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року відповідна сума була залучена у доларах США (із процентними ставками від 5.18% до 6.43% річних і терміном погашення від 9 жовтня 2020 року до 15 вересня 2021 року) та Євро (із процентними ставками від 3% до 5,6% річних і терміном погашення від 13 серпня 2021 року до 15 вересня 2021 року).

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років Банківська група використала як забезпечення за позикою від ЄБРР дебіторську заборгованість за договорами фінансової оренди у сумі 397,070 тисяч гривень та 697,547 тисяч гривень, відповідно.

Позики, отримані від ЄБРР та фонду «Green for Growth», передбачають низку фінансових та нефінансових умов. За оцінками керівництва Банківської групи, усі умови виконані станом на 31 грудня 2018 та 2017 років і за роки, які закінчилися зазначеними датами.

Узгодження зобов'язань за позиками від банків та інших фінансових установ, які виникають у результаті фінансової діяльності

У таблиці нижче подано детальну інформацію про зміни у зобов'язаннях за позиками від банків та інших фінансових установ, які виникають у результаті фінансової діяльності, включно з грошовими та негрошовими змінами. Зобов'язання за позиками від банків та інших фінансових установ, які виникають у результаті фінансової діяльності, стосуються зобов'язань, стосовно яких потоки грошових коштів були, або майбутні потоки грошових коштів будуть, класифіковані у комбінованому звіті Банківської групи про рух грошових коштів як рух грошових коштів від фінансової діяльності.

Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Залишок на початок періоду	Надходження/ (вибуття) грошових коштів	Проценти сплачені	Негрошові зміни		Залишок на кінець періоду
				Процентні витрати	Курсові різниці	
Запозичені кошти	3,307,314	1,449,851	(298,856)	313,831	30,094	4,802,234

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

19. Кошти банків та інших фінансових установ (продовження)

Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року	Залишок на початок періоду	Надходження/ (вибуття) грошових коштів	Проценти сплачені	Негрошові зміни		Залишок на кінець періоду
				Процентні витрати	Курсові різниці	
Запозичені кошти	3,725,373	(501,461)	(241,342)	273,042	51,702	3,307,314

20. Рахунки клієнтів

Рахунки клієнтів представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Поточні рахунки та депозити до запитання	22,688,169	21,768,042
Строкові депозити	4,062,500	3,899,411
Всього рахунків клієнтів	26,750,669	25,667,453

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років до складу рахунків клієнтів включені нараховані проценти в сумі 61,180 тисяч гривень та 70,998 тисяч гривень, відповідно.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років рахунки клієнтів у сумі 2,736,406 тисяч гривень (10.2%) та 2,662,687 тисяч гривень (10.4%) були отримані від двадцяти клієнтів та восьми клієнтів, відповідно, що являє собою значну концентрацію.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років рахунки клієнтів у сумі 710,622 тисячі гривень та 740,517 тисяч гривень, відповідно, були використані в якості забезпечення виданих кредитів клієнтам, гарантій, акредитивів та інших операцій, пов'язаних з умовними зобов'язаннями, а саме:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Гарантії	81,683	75,908
Кредити клієнтам	628,939	664,609
Всього рахунків клієнтів, що були використані в якості забезпечення виданих зобов'язань з кредитування	710,622	740,517

21. Субординований борг

Угода про субординований кредит була підписана компанією ТОВ «ОТП Лізинг» з банком Kreditanstalt für Wiederaufbau («KfW») (Німеччина, член ОЕСР) у червні 2018 року на суму 17,000 тисяч доларів США з датою погашення 30 червня 2025 року. Річна процентна ставка є фіксованою та встановлена на рівні 5%. Відповідно до умов кредитної угоди всі відсотки погашаються одним траншем на дату погашення.

У разі банкрутства або ліквідації ТОВ «ОТП Лізинг» погашення цієї заборгованості здійснюється після виплати зобов'язань ТОВ «ОТП Лізинг» перед усіма іншими кредиторами.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

21. Субординований борг (продовження)

Відповідно до умов кредитної угоди, ТОВ «ОТП Лізинг» повинна, зокрема, дотримуватись зазначених фінансових та нефінансових умов. Угода не передбачає жодних конкретних дій у разі невиконання ТОВ «ОТП Лізинг» цих умов. Керівництво вважає, що всі умови виконані станом на 31 грудня 2018 року.

Узгодження зобов'язань з субординованого боргу, що виникає в результаті фінансової діяльності

У таблиці нижче подано детальну інформацію про зміни у зобов'язаннях з субординованого боргу, що виникають у результаті фінансової діяльності, включно з грошовими та негрошовими змінами. Зобов'язання з субординованого боргу, що виникають в результаті фінансової діяльності, стосуються зобов'язань, стосовно яких потоки грошових коштів були, або майбутні потоки грошових коштів будуть, класифіковані у комбінованому звіті Банківської групи про рух грошових коштів як рух грошових коштів від фінансової діяльності.

Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Залишок на початок періоду	Надходження/ (вибуття) грошових коштів	Проценти сплачені	Негрошові зміни		Залишок на кінець періоду
				Процентні витрати	Курсові різниці	
Субординований борг	-	443,487	-	12,879	27,213	483,579

22. Інші зобов'язання

Інші зобов'язання представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Інші фінансові зобов'язання		
Резерв невикористаних відпусток та премій	273,196	244,660
Транзитні та розрахункові рахунки	176,428	143,113
Платежі до сплати іншим контрагентам	28,744	27,978
Кредиторська заборгованість за основні засоби	13,342	1,941
Похідні фінансові зобов'язання	4,572	6,177
Інші	24,876	15,037
Усього інших фінансових зобов'язань	521,158	438,906
Інші нефінансові зобов'язання		
Податки до сплати, крім податку на прибуток	121,751	99,616
Аванси отримані від клієнтів	70,653	144,620
Зобов'язання за внесками до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	22,700	18,354
Резерв на покриття збитків від гарантій та інших контрактних зобов'язань	68,795	49,753
Доходи майбутніх періодів	51,172	35,436
Інші	92	-
Усього інших нефінансових зобов'язань	335,163	347,779
Всього інших зобов'язань	856,321	786,685

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

22. Інші зобов'язання (продовження)

Інформація про рух резервів на покриття збитків від гарантій та інших зобов'язань за роки, які закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років, розкривається у Примітці 5.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років похідні фінансові зобов'язання включали справедливую вартість угод своп у сумі нуль гривень та 6,177 тисяч гривень, відповідно та справедливую вартість форвардних контрактів у сумі 4,572 тисячі гривень та нуль гривень, відповідно.

23. Акціонерний капітал, емісійний дохід та інший додатковий капітал

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Кількість простих акцій в обігу	499,238	499,238
Зареєстрований та сплачений акціонерний капітал	6,240,528	6,240,528
Емісійний дохід	405,075	405,075
Інший додатковий капітал	1,236,294	1,236,294
Всього акціонерного капіталу, емісійного доходу та іншого додаткового капіталу	7,881,897	7,881,897
	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Зареєстрований та сплачений акціонерний капітал:		
АТ ОТП Банк	6,186,023	6,186,023
ТОВ «ОТП Лізинг»	45,495	45,495
ТОВ КУА «ОТП Капітал»	10,000	10,000
Всього акціонерного капіталу	6,241,518	6,241,518
<i>За виключенням капіталу при комбінації</i>		
Взаємна доля участі*	(990)	(990)
Всього акціонерного капіталу	6,240,528	6,240,528

* Взаємна доля участі виникає в результаті взаємного володіння компаніями Банківської групи в капіталі один одного.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років зареєстрований та сплачений акціонерний капітал був представлений 499,238 простими акціями номінальною вартістю 12,390.93 гривні кожна.

Всі акції випущені в бездокументарній формі і належать єдиному акціонеру Банківської Групи – ОТП Банк Ріс. – юридичній особі за законодавством Угорщини.

Акції на пред'явника та привілейовані акції Банком не випускались.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

23. Акціонерний капітал, емісійний дохід та інший додатковий капітал (продовження)

Акціонери Банку мають право:

- (i) Брати участь в управлінні справами Банку в порядку, визначеному в Статуті Банку та внутрішніх положеннях Банку.
- (ii) Брати участь у розподілі прибутку Банку та одержувати його частку (дивіденди). Право отримувати частку прибутку (дивіденди) пропорційно кількості належних їм акцій мають особи, які є акціонерами на початок строку виплати дивідендів.
- (iii) Отримувати повну та достовірну інформацію про діяльність Банку.
- (iv) Розпоряджатися акціями, що їм належать, у порядку, визначеному чинним законодавством України.
- (v) Переважне право на придбання додатково випущених Банком акцій в кількості, пропорційній частці акціонера в акціонерному капіталі Банку у випадку приватного розміщення акцій Банку.
- (vi) Вносити пропозиції щодо питань, включених до порядку денного Загальних зборів акціонерів Банку.
- (vii) У разі ліквідації Банку отримати частину вартості його майна, пропорційну належних йому акцій.

Акції, призначені для випуску за умовами опціонів і контрактів з продажу, Банком не розміщувались.

Прибуток Банку, який підлягає розподілу, обмежений сумою його резервів, інформація про які розкривається у фінансовій звітності згідно нормативних вимог щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в банківських установах України. Резерви, які не підлягають розподілу, представлені резервним фондом, який створюється відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних актів Національного банку України для покриття непередбачених збитків під невизначені ризики під час проведення банківських операцій. Резервний фонд Банку створюється за рішенням акціонерів в розмірах, передбачених законодавством за умови, що такі відрахування будуть становити не менше 5% чистого прибутку Банку. Даний резерв був створений у відповідності до Статуту Банку, який передбачає створення резерву для цих цілей.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років емісійний дохід у сумі 405,075 тисяч гривень представляв собою перевищення сум отриманих внесків над номінальною вартістю випущених акцій.

В 2018 та 2017 роках усі прості акції мають однакову юридичну силу та право на один голос.

З метою виконання вимог Національного банку України в 2009 році Банком була отримана гарантія, видана Материнським банком. Гарантія була визнана Банком у сумі 1,632,338 тисяч гривень на основі договору про надання гарантії від 23 грудня 2009 року, укладеного з OTP Bank Plc.

В 2010 році договір на отримання гарантії було скасовано, а OTP Bank Plc. сплатив 155,255 тисяч доларів США в якості відшкодування, що станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років обліковується в складі іншого додаткового капіталу в сумі 1,236,294 тисячі гривень.

Протягом 2018 та 2017 років Банк не сплачував акціонеру дивіденди.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

24. Умовні та контрактні зобов'язання

У процесі своєї звичайної діяльності для задоволення потреб своїх клієнтів Банківська група використовує фінансові інструменти із позабалансовими ризиками. Дані інструменти, включно з тими, які несуть у собі кредитні ризики різного ступеня, не відображені у комбінованому звіті про фінансовий стан.

Максимальна сума можливих кредитних збитків Банківської групи у результаті виникнення умовних зобов'язань і зобов'язань з продовження кредитів, у випадку невиконання зобов'язань іншою стороною, коли зустрічні вимоги, застава або забезпечення виявляються знеціненими, визначається контрактними сумами цих інструментів.

Для позабалансових зобов'язань Банківська група використовує ту саму методику кредитного контролю та управління ризиками, що й для балансових операцій.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років номінальні або контрактні суми умовних зобов'язань були представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Умовні та кредитні контрактні зобов'язання		
Видані гарантії та аналогічні контрактні зобов'язання:	1,744,989	1,412,759
Гарантії випущені	1,696,592	1,245,772
Імпортні акредитиви	27,058	123,364
Авалі	21,339	43,623
Безвідкличні невикористані кредитні лінії	3,761,114	1,501,688
Умовні та кредитні контрактні зобов'язання до вирахування резерву під гарантії та інші зобов'язання	5,506,103	2,914,447
За вирахуванням резерву під збиток по гарантіям та іншим зобов'язанням	(68,795)	(49,680)
Всього умовних та кредитних контрактних зобов'язань	5,437,308	2,864,767

Інформацію про рух резервів на покриття збитків під гарантії та інші зобов'язання за роки, що закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років розкрито у Примітці 5.

Зобов'язання за договорами операційної оренди

Майбутні мінімальні орендні платежі за договорами операційної оренди, де Банківська група виступає орендарем, станом на 31 грудня 2018 та 2017 років представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Не більше одного року	134,037	117,235
Більше одного року, але не більше п'яти років	135,627	109,711
Всього зобов'язань за договорами операційної оренди	269,664	226,946

Судові розгляди. Керівництво Банківської групи вважає, що у результаті розгляду судових справ Банківська група може зазнати збитків, у зв'язку з чим, станом на 31 грудня 2018 року був створений резерв на потенційні юридичні зобов'язання у сумі 77 тисяч гривень (у 2017 році – 73 тисячі гривень).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

24. Умовні та контрактні зобов'язання (продовження)

Інші контрактні зобов'язання. Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року загальна сума контрактних зобов'язань Банківської групи, пов'язаних із придбанням основних засобів, становила 1,420 тисяч гривень, у тому числі: за нерухомість – 250 тисяч гривень, за інше обладнання – 225 тисяч гривень, з будівництва та реконструкції приміщень – 945 тисяч гривень. Контрактні зобов'язання за нематеріальними активами та іншим програмним забезпеченням склали 2,678 тисяч гривень та 455 тисяч долларів.

Станом на кінець дня 31 грудня 2017 року загальна сума контрактних зобов'язань Банківської групи, пов'язаних із придбанням основних засобів, становила 1 395 тисяч гривень, у тому числі: за нерухомість – 605 тисяч гривень, за інше обладнання – 678 тисяч гривень, з будівництва та реконструкції приміщень – 112 тисяч гривень. Контрактні зобов'язання за нематеріальними активами та іншим програмним забезпеченням склали 546 тисяч гривень.

Оподаткування. Українська економіка характеризується підвищеним податковим навантаженням та непередбачуваністю податкової системи. Банки виступають не тільки платниками податків, а й виконують функції податкових агентів та посередників між платниками податків та державою, що підвищує податкові ризики.

Недосконала нормотворча техніка може призвести до додаткових податкових зобов'язань, штрафів та пені. Керівництво Банківської групи, ґрунтуючись на своєму трактуванні податкового законодавства, вважає, що всі чинні податки були нараховані.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року Банківська група не має умовних зобов'язань пов'язаних з оподаткуванням, так само як відсутні відкриті чи нерозглянуті судові справи в частині можливого накладання штрафних санкцій.

25. Операційні сегменти

Формат звітності за сегментами базується на внутрішній управлінській звітності, яка відображає розподіл бізнесу Банківської групи за сегментами відповідно до здійснюваних обов'язків. Сегменти бізнесу представлені як незалежні бізнес-підрозділи, які генерують доходи, несуть витрати, та операційні результати яких регулярно контролюються керівництвом Банківської групи.

Сегмент корпоративного бізнесу. Корпоративний бізнес включає великі корпорації, підприємства та установи державного сектору, міністерства, органи місцевого самоврядування, мультинаціональні корпорації, компанії середнього розміру (річний оборот яких перевищує 50 мільйонів гривень), а також компанії фінансового сектору: брокерські, страхові та лізингові компанії, кредитні спілки, пенсійні фонди.

Сегмент середнього та малого бізнесу. Сегмент середнього та малого бізнесу охоплює компанії середнього розміру (з річним оборотом менше 50 мільйонів гривень), включаючи фізичних осіб, що займаються комерційною діяльністю, та приватних підприємців.

Сегмент роздрібного бізнесу. Сегмент роздрібного бізнесу охоплює приватних клієнтів, включаючи тих, що користуються послугами приватного банкінгу, а також співробітників Банківської групи.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

25. Операційні сегменти (продовження)

Сегмент казначейських операцій. Сегмент казначейства включає відносини з міжнародними фінансовими установами, казначейські операції та операції інвестиційного банкінгу, торгівлю іноземною валютою, курсові різниці та операції з цінними паперами.

Інші операції. Інші операції охоплюють все інше, що не відноситься до вищенаведених сегментів бізнесу.

Методи. Методика розрахунку прибутковості операційних сегментів базується на методології трансфертного ціноутворення. Доходи та операційні витрати розраховуються на рівні кожної окремої угоди/рахунку клієнта, в той час як накладні адміністративні витрати обліковуються у розрізі центрів витрат та розподіляються на сегменти на пропорційній основі, згідно існуючої методики розподілу. Базою для розподілу накладних адміністративних витрат є: кількість співробітників, кількість квадратних метрів займаної площі, кількість клієнтів, угод/рахунків, а також фіксовані відсотки, встановлені згідно експертної оцінки. Одним з основних принципів методики є те, що загальний управлінський результат повинен збігатися із загальним фінансовим результатом Банківської групи.

Чистий прибуток за операціями з іноземною валютою був алокований до казначейства, оскільки управління валютним ризиком покладено на підрозділ Казначейства.

Одним з основних критеріїв оцінки прибутковості сегментів є прибуток до оподаткування, який в складі управлінських звітів контролюється керівництвом Банківської групи на щомісячній основі.

Інформація про географічні зони. Банківська група здійснює свою операційну діяльність виключно на території України.

Інформація про основних клієнтів. Банківська група не має значних концентрацій доходів від зовнішніх клієнтів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

25. Операційні сегменти (продовження)

Інформація про прибутки/(збитки), активи та зобов'язання операційних сегментів
За рік, що закінчився 31 грудня 2018 року

	Корпора- тивний бізнес	Середній та малий бізнес	Роздрібний бізнес	Казна- чейство	Інші	Всього
Процентні доходи від зовнішніх клієнтів	2,710,760	161,223	1,355,580	568,711	-	4,796,274
Процентні витрати від зовнішніх клієнтів	(1,032,710)	(116,675)	(398,153)	(5,505)	-	(1,553,043)
Міжсегментна процентна маржа по активах	(1,329,679)	(116,048)	(640,182)	(570,040)	-	(2,655,949)
Міжсегментна процентна маржа по зобов'язаннях	1,108,975	434,031	759,810	4,731	-	2,307,547
Маржинальні доходи/(витрати) по активах	1,381,081	45,175	715,398	(1,329)	-	2,140,325
Маржинальні доходи/(витрати) по зобов'язаннях	76,265	317,356	361,657	(774)	-	754,504
Трансформаційний результат	-	-	-	348,402	-	348,402
Маржинальний дохід	1,457,346	362,531	1,077,055	346,299	-	3,243,231
Чистий комісійний дохід	494,371	249,282	408,237	8,976	-	1,160,866
Торговельний результат	-	-	-	316,200	-	316,200
Інші доходи	-	-	-	-	98,712	98,712
ВАЛОВИЙ ДОХІД	1,951,717	611,813	1,485,292	671,475	98,712	4,819,009
Формування резерву під очікувані збитки, чистий збиток від модифікації фінансових активів та чистий збиток від припинення визнання фінансових активів/зобов'язань	90,099	(70,813)	(401,176)	(5,515)	(4,018)	(391,423)
ВАЛОВІ ДОХОДИ ПІСЛЯ ФОРМУВАННЯ РЕЗЕРВУ	2,041,816	541,000	1,084,116	665,960	94,694	4,427,586
ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ	(416,814)	(225,421)	(984,940)	(47,717)	(46,813)	(1,721,705)
ПРИБУТОК/(ЗБИТОК) ДО ОПОДАТКУВАННЯ	1,625,002	315,579	99,176	618,243	47,881	2,705,881
Витрати з податку на прибуток	-	-	-	-	(478,705)	(478,705)
ЧИСТИЙ ПРИБУТОК/(ЗБИТОК)	1,625,002	315,579	99,176	618,243	(430,824)	2,227,176
Надходження основних засобів, нематеріальних активів та інвестиційної нерухомості	-	-	-	-	198,968	198,968
Знос та амортизація	-	-	-	-	(99,622)	(99,622)
Збиток від знецінення основних засобів та інвестиційної нерухомості	-	-	-	-	(3,776)	(3,776)
АКТИВИ	21,004,983	945,260	5,812,066	7,301,824	3,622,672	38,686,805
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	10,863,275	5,091,275	10,796,119	5,290,385	905,314	32,946,368

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

25. Операційні сегменти (продовження)

	За рік, що закінчився 31 грудня 2017 року					
	Корпора- тивний бізнес	Середній та малий бізнес	Роздрібний бізнес	Казна- чейство	Інші	Всього
Процентні доходи від зовнішніх клієнтів	2,094,905	88,124	871,640	501,406	-	3,556,075
Процентні витрати від зовнішніх клієнтів	(858,963)	(67,773)	(394,064)	(6,962)	-	(1,327,762)
Міжсегментна процентна маржа по активах	(1,027,302)	(76,863)	(517,185)	(517,182)	-	(2,138,532)
Міжсегментна процентна маржа по зобов'язаннях	1,087,450	323,460	649,450	6,129	-	2,066,489
Маржинальні доходи/(витрати) по активах	1,067,603	11,261	354,455	(15,776)	-	1,417,543
Маржинальні доходи/(витрати) по зобов'язаннях	228,487	255,687	255,386	(833)	-	738,727
Трансформаційний результат	-	-	-	72,043	-	72,043
Маржинальний дохід	1,296,090	266,948	609,841	55,434	-	2,228,313
Чистий комісійний дохід	416,418	196,609	335,562	7,243	-	955,832
Торговельний результат	-	-	-	219,625	-	219,625
Інші доходи	-	-	-	-	120,356	120,356
ВАЛОВИЙ ДОХІД	1,712,508	463,557	945,403	282,302	120,356	3,524,126
Формування резерву під збитки	(156,988)	(57,268)	(203,509)	1,136	8,729	(407,900)
ВАЛОВІ ДОХОДИ ПІСЛЯ ФОРМУВАННЯ РЕЗЕРВУ	1,555,520	406,289	741,894	283,438	129,085	3,116,226
ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ	(413,062)	(193,684)	(863,859)	(46,839)	(52,901)	(1,570,345)
ПРИБУТОК/(ЗБИТОК) ДО ОПОДАТКУВАННЯ	1,142,458	212,605	(121,965)	236,599	76,184	1,545,881
Витрати з податку на прибуток	-	-	-	-	(288,627)	(288,627)
ЧИСТИЙ ПРИБУТОК/(ЗБИТОК)	1,142,458	212,605	(121,965)	236,599	(212,443)	1,257,254
Надходження основних засобів, нематеріальних активів та інвестиційної нерухомості	-	-	-	-	234,662	234,662
Знос та амортизація	-	-	-	-	(81,238)	(81,238)
Збиток від знецінення основних засобів та інвестиційної нерухомості	-	-	-	-	(1,205)	(1,205)
АКТИВИ	15,795,868	844,926	4,407,733	8,865,461	3,713,676	33,627,664
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	11,175,967	4,420,980	9,575,575	3,307,228	1,326,827	29,806,577

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

26. Операції з пов'язаними сторонами

При розгляді взаємовідносин кожної можливої пов'язаної сторони особлива увага надається змісту відносин, а не лише їх юридичній формі.

Банківська група мала такі залишки за операціями з пов'язаними сторонами станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років:

	31 грудня 2018 року		31 грудня 2017 року	
	Залишки за операціями з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями комбінованої фінансової звітності	Залишки за операціями з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями комбінованої фінансової звітності
Кошти в банках	696,170	2,509,984	1,975,149	3,714,347
- материнська компанія	634,039		1,913,961	
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	62,131		61,188	
Кредити клієнтам, до вирахування резерву	5,938	33,555,158	1,836	27,278,074
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	5,316		274	
- провідний управлінський персонал	622		1,562	
Резерв на покриття очікуваних збитків кредитів клієнтам	(2,875)	(5,792,927)	(140)	(6,192,447)
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(2,872)		(2)	
- провідний управлінський персонал	(3)		(138)	
Інші активи	496	451,244	168	376,889
- материнська компанія	468		150	
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	28		18	
Кошти банків та інших фінансових установ	3,811,055	4,802,234	2,764,435	3,307,314
- материнська компанія	124		125	
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	3,810,931		2,764,310	
Рахунки клієнтів	112,175	26,750,669	62,248	25,667,453
- провідний управлінський персонал	32,798		31,891	
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	79,377		30,357	
Інші зобов'язання	54,564	856,321	58,720	786,685
- материнська компанія	2,720		5,069	
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	22,477		21,966	
- провідний управлінський персонал	29,367		31,685	
Безвідкличні зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями	50,098	3,761,114	10	1,501,688
- провідний управлінський персонал	259		10	
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	49,839		-	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

26. Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

До складу комбінованого звіту про прибутки і збитки та інші сукупні доходи за роки, які закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років, включені такі суми, які виникли за операціями із пов'язаними сторонами:

	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року		Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року	
	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорію згідно зі статтями комбінованої фінансової звітності	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорію згідно зі статтями комбінованої фінансової звітності
Процентні доходи	2,902	4,796,274	3,949	3,556,075
- материнська компанія	2,329		3,346	
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	461		446	
- провідний управлінський персонал	112		157	
Процентні витрати	(221,912)	(1,553,043)	(248,825)	(1,327,762)
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(220,594)		(247,479)	
- провідний управлінський персонал	(1,318)		(1,346)	
Комісійні доходи	628	1,502,929	443	1,170,543
- материнська компанія	27		27	
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	601		416	
Комісійні витрати	(7,910)	(342,063)	(3,790)	(214,711)
- материнська компанія	(7,862)		(3,767)	
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(48)		(23)	
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	85,755	146,742	139,588	296,474
- материнська компанія	84,364		188,836	
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	1,391		(49,248)	
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з похідними фінансовими інструментами	119,093	164,224	(40,965)	(66,268)
- материнська компанія	119,093		(40,965)	-
Формування/(відшкодування) резерву на покриття збитків від знецінення активів, за якими нараховуються проценти	132	(375,447)	54	(381,131)
- материнська компанія	-		15	
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(3)		36	
- провідний управлінський персонал	135		3	
Інші доходи	301	98,712	310	120,356
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	301		310	
Операційні витрати	(204,190)	(1,721,705)	(204,084)	(1,570,345)
- материнська компанія	(10,156)		(9,594)	
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(85,417)		(83,381)	
- провідний управлінський персонал	(108,617)		(111,109)	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

26. Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Протягом 2018 та 2017 років, винагорода провідному управлінському персоналу включала наступні виплати:

	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року		Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року	
	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями комбінованої фінансової звітності	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями комбінованої фінансової звітності
Провідний управлінський персонал	(108,617)	(876,289)	(111,109)	(776,022)
- короткострокові виплати працівникам	(108,617)		(111,109)	

Здійснюючи операції з пов'язаними сторонами, фінансові інструменти при початковому визнанні обліковуються за справедливою вартістю з використанням професійного судження.

27. Справедлива вартість фінансових інструментів

МСФЗ визначає справедливу вартість як ціну, яка була б отримана від продажу активу або виплачена під час передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань Банківської групи, які оцінюються за справедливою вартістю на постійній основі.

Деякі фінансові активи та фінансові зобов'язання Банківської групи оцінюються за справедливою вартістю на кінець звітного періоду. У нижченаведеній таблиці подається інформація про способи визначення справедливої вартості цих фінансових активів та фінансових зобов'язань (зокрема, методика(и) оцінки та використані вхідні дані).

Фінансові активи/ фінансові зобов'язання	Справедлива вартість станом на кінець дня		Ієрархія справед- ливої вартості	Методика(и) оцінки та ключові вхідні дані
	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року		
				Дисконтовані потоки грошових коштів.
1) Похідні фінансові активи	2,183	178	Рівень 2	Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі форвардних курсів обміну валют (із форвардних курсів обміну валют, які піддаються спостереженню на кінець звітного періоду) та форвардних ставок за договорами, дисконтованих за ставкою, яка відображає кредитний ризик від різних контрагентів.
2) Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	410,752	343,529	Рівень 1	Котирувані ціни пропозиції на активному ринку.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

27. Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

Фінансові активи/ фінансові зобов'язання	Справедлива вартість станом на кінець дня		Ієрархія справедливої вартості	Методика(и) оцінки та ключові вхідні дані
	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року		
3) Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	702,211	350,531	Рівень 2	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі інформації, для якої усі суттєві дані можна прямо або опосередковано отримати за допомогою спостереження на ринку, і оцінки використовують одну або декілька визначених цін, які піддаються спостереженню, для звичайних операцій на ринках, які не вважаються активними.
4) Похідні фінансові зобов'язання	4,572	6,177	Рівень 2	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі форвардних курсів обміну валют (із форвардних курсів обміну валют, які піддаються спостереженню на кінець звітного періоду) та форвардних ставок за договорами, дисконтованих за ставкою, яка відображає кредитний ризик від різних контрагентів.

Переміщення цінних паперів між рівнями ієрархії справедливої вартості відбувається у разі зміни методів оцінки цінних паперів. Переміщення з першого рівня відбувається, якщо станом на звітну дату відсутнє ринкове котирування, яке було наявне станом на попередню звітну дату. При цьому, якщо для оцінки станом на звітну дату використовується аналіз приведених грошових потоків на основі ринкових даних, які піддаються спостереженню, то такі цінні папери відносяться до другого рівня ієрархії справедливої вартості. Якщо використовується інформація, яка відрізняється від ринкових даних, які піддаються спостереженню, то такі цінні папери відносяться до третього рівня ієрархії справедливої вартості. Переміщення з другого та третього рівнів до першого відбувається у разі, якщо станом на звітну дату наявне ринкове котирування за цінними паперами, за якими воно було відсутнє станом на попередню звітну дату.

Протягом року, що закінчився 31 грудня 2018 та 2017 років переведень між рівнями ієрархії справедливої вартості не відбувалося.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, які не оцінюються за справедливою вартістю на постійній основі (але розкриття інформації про справедливую вартість є обов'язковим).

За виключенням викладеного у таблиці нижче, на думку керівництва, балансова вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, визнана у комбінованій фінансовій звітності, приблизно дорівнює їхній справедливій вартості.

	31 грудня 2018 року		31 грудня 2017 року	
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Балансова вартість	Справедлива вартість
Кредити клієнтам	27,762,231	27,647,976	21,085,627	21,063,329
Рахунки клієнтів	26,750,669	26,754,210	25,667,453	25,672,438

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

27. Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

Справедливу вартість кредитів, наданих фізичним особам в іноземній валюті, неможливо визначити достовірно, оскільки через регулятивні обмеження Національного банку України ринок цих фінансових інструментів протягом 2018 та 2017 років був відсутній, і немає можливості отримати достатню ринкову інформацію або застосувати будь-яку іншу методику оцінки таких інструментів. Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років балансова вартість кредитів, справедливу вартість яких достовірно визначити неможливо, складала 88,158 тисячі гривень та 254,952 тисяч гривень, відповідно.

	31 грудня 2018 року			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Кредити клієнтам	-	-	27,559,818	27,559,818
Рахунки клієнтів	-	-	26,754,210	26,754,210

	31 грудня 2017 року			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Кредити клієнтам	-	-	20,808,377	20,808,377
Рахунки клієнтів	-	-	25,672,438	25,672,438

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, включена до категорій Рівня 3 вище, визначалась у відповідності до загальноприйнятих моделей ціноутворення на основі аналізу дисконтованих потоків грошових коштів, причому до найсуттєвіших вхідних даних належала ставка дисконтування, яка відображає кредитний ризик контрагентів.

28. Управління капіталом

Мета Банківської групи в управлінні капіталом полягає у забезпеченні:

- 1) дотримання вимог до капіталу, встановлених Національним банком України;
- 2) спроможності Банківської групи стабільно функціонувати та розвиватись відповідно до затверджених стратегічних планів;
- 3) покриття негативних наслідків різноманітних ризиків, які бере на себе Банківська група в процесі діяльності;
- 4) утримання достатньої капітальної бази на рівні, необхідному для забезпечення коефіцієнту достатності капіталу у розмірі не менше ніж 8% згідно з Базельською Угодою.

Політика Банківської групи з управління капіталом полягає в визначенні ефективного рівня капіталу, максимально збільшуючи довгострокову цінність для акціонера, а саме, встановлення цілей та директив з управління капіталом Банківської групи так, щоб оптимізувати вимогу акціонера щодо прибутку від їхніх інвестицій з урахування наступних обмежень:

- дотримання вимог до капіталу, які встановлені наглядовими органами;
- відповідності рівня капіталу вимогам інвесторів та рейтингових агентств з метою забезпечення доступу Банківської групи до фінансування на міжнародних та внутрішніх ринках капіталу.

Банківська група з метою визначення реального розміру капіталу з урахуванням ризиків у своїй діяльності постійно оцінює якість своїх активів і позабалансових зобов'язань; здійснює відповідні коригування їх вартості шляхом формування резервів для покриття очікуваних (можливих) збитків за зобов'язаннями контрагентів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

28. Управління капіталом (продовження)

Кількісна оцінка капіталу доповнюється якісним, всебічним обговоренням. Результати підсумовуються у вигляді цілей щодо необхідного рівня капіталу, включаючи стратегічні напрямки щодо того, як підтримувати достатній рівень капіталу.

Структура капіталу Банківської групи складається з боргових інструментів та капіталу, який представлений акціонерним капіталом, резервами, (накопиченим дефіцитом)/ нерозподіленим прибутком, іншим додатковим капіталом, інформація про які розкривається у комбінованому звіті про зміни у власному капіталі.

У нижченаведеній таблиці представлений аналіз регулятивних капітальних ресурсів Банківської групи для цілей визначення адекватності капіталу згідно з принципами, які застосовуються Базельським комітетом:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Рух капіталу 1 рівня:		
Станом на початок року	3,821,087	2,516,131
Вплив від переходу до МСФЗ 9	(346,496)	-
Станом на 1 січня 2018 року	3,474,591	-
Акціонерний капітал	-	-
Акціонерний капітал в процесі реєстрації	-	-
Інший додатковий капітал	-	-
Розкриті резерви	2,265,846	1,304,956
Станом на кінець року	5,740,437	3,821,087
Склад регулятивного капіталу:		
Капітал 1 рівня:		
Акціонерний капітал	6,240,528	6,240,528
Інший додатковий капітал	1,236,294	1,236,294
Емісійний дохід	405,075	405,075
Розкриті резерви	(2,141,460)	(4,060,810)
Всього кваліфікованого капіталу 1 рівня	5,740,437	3,821,087
Капітал 2 рівня		
Субординований борг	483,579	-
Всього регулятивного капіталу	6,224,016	3,821,087
Коефіцієнти достатності капіталу:		
Капітал 1 рівня	17.2%	14.6%
Всього капіталу	18.6%	14.6%

Кількісні показники, встановлені Базельським комітетом для забезпечення адекватності капіталу, вимагають від Банківської групи підтримувати мінімальні суми та співвідношення загального капіталу (8%) та капіталу 1 рівня (4%) до суми зважених на ризик активів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками

Управління ризиками відіграє важливу роль у банківській діяльності та операціях Банківської групи. Основні ризики, властиві операціям Банківської групи, включають:

- кредитний ризик;
- ризик ліквідності;
- ринковий ризик.

Банківська група визнає, що важливо мати дієві та ефективні процеси управління ризиком. З цією метою Банківською групою встановлено основні принципи управління ризиками, що мають в майбутньому захистити Банківську групу від суттєвих ризиків, а також дозволити їй при цьому досягнути запланованих показників.

Кредитний ризик. Кредитним ризиком є ризик того, що одна сторона фінансового інструменту може зазнати збиток в результаті неспроможності іншої сторони здійснити платіж (або здійснити його вчасно) за своїми зобов'язаннями відповідно до умов контракту. Управління та моніторинг кредитних ризиків здійснюються Департаментом з управління ризиками, Кредитними комітетами та іншими комітетами, які діють на колегіальній основі, керівництвом Банківської групи в межах їхніх повноважень.

Перед поданням заявки на розгляд Кредитного комітету усі рекомендації стосовно кредитних процесів (визначення кредитних лімітів щодо позичальника або зміни умов кредитних угод і т.п.) розглядаються та затверджуються відповідним відділом в структурі Управління з контролю за кредитними ризиками. Щоденне управління ризиками здійснюється відповідним відділом в структурі Управління з моніторингу та адміністрування кредитів.

Банківська група структурує рівні кредитного ризику, який вона приймає на себе, встановлюючи обмеження на суму допустимого ризику по відношенню до позичальників, продуктів та інших напрямків. Обмеження на структуру кредитного портфеля встановлюються Департаментом з Управління ризиками та затверджуються Комітетом з управління активами та пасивами Банку. Порівняння фактичних сум можливих втрат із встановленими обмеженнями відбувається на щоденній основі.

Для більшості кредитів, де це доречно, Банківська група отримує заставу, корпоративні та персональні гарантії, проте значну частину являють собою кредити фізичним особам, де не завжди існує можливість отримати такі гарантії та забезпечення. Такі ризики постійно контролюються і їх огляд проводиться щорічно або частіше.

Кредитний ризик за позабалансовими фінансовими інструментами визначається як ймовірність отримання збитків через неспроможність протилежної сторони дотриматися умов угоди. Стосовно кредитного ризику із зобов'язань щодо продовження кредиту Банківська група може потенційно зазнати збитків на суму, яка дорівнює загальній сумі невикористаних зобов'язань. Проте, можлива сума збитків є меншою, ніж загальна сума невикористаних зобов'язань, оскільки більшість зобов'язань щодо продовження кредиту залежать від дотримання клієнтами певних кредитних нормативів. По відношенню до позабалансових зобов'язань Банківська група застосовує аналогічну кредитну політику, що і до балансових фінансових інструментів, тобто політику із використанням лімітів для мінімізації ризику та поточного моніторингу.

Банківська група відстежує строки до погашення позабалансових зобов'язань, оскільки довгострокові зобов'язання зазвичай мають вищий ступінь кредитного ризику, ніж короткострокові зобов'язання.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

Значне збільшення кредитного ризику. Оцінка кредитного ризику проводиться починаючи з дати визнання в обліку до дати припинення визнання. Банківська група визнає очікувані кредитні збитки за фінансовим активом на першій стадії зменшення корисності («Етап 1»), якщо на звітну дату рівень ризику за фінансовим активом значно не збільшився з дати первісного визнання активу. Банківська група визнає очікувані кредитні збитки за фінансовим активом на другій стадії зменшення корисності («Етап 2»), якщо на звітну дату рівень ризику з дня первісного визнання значно збільшився.

Основними ознаками, що свідчать про значне збільшення кредитного ризику є наступні:

- наявність простроченої заборгованості понад 30 календарних днів;
- проведення реструктуризації;
- відбулася суттєва девальвація національної валюти по відношенню до валюти заборгованості без наявності відповідного забезпечення у валюті;
- рейтинг фінансового активу погіршився на визначений рівень/до відповідного рівня, чи у порівнянні до історичного значення, до визначеного рівня;
- для іпотечних кредитів, показник відношення заборгованості до забезпечення перевищує 125%;
- наявні ознаки дефолту за іншими фінансовими активами позичальника Роздрібного бізнесу;
- за результатами процесу моніторингу заборгованості системою «Раннього реагування» фінансовий актив позичальника бізнес-лінії Корпоративні клієнти віднесено до гіршого ризик-статусу.

Банківська група визнає очікувані кредитні збитки за фінансовим активом на третій стадії зменшення корисності («Етап 3»), якщо на звітну дату фінансовий актив має об'єктивні свідчення зменшення корисності. Фінансові активи на Етапі 3 – це фінансові активи, за якими є об'єктивні докази очікуваного збитку чи спостерігаються одна або декілька подій, що мають негативний вплив на очікувані майбутні грошові потоки за таким фінансовим активом.

Основними ознаками, що свідчать про віднесення фінансового активу до Етапу 3, є наступні:

- значні фінансові труднощі емітента або позичальника;
- порушення умов договору, такі як дефолт або прострочення платежу, що відповідає критеріям дефолту;
- надання Банківською групою уступки своєму позичальнику з економічних або договірних умов, пов'язаних з фінансовими труднощами позичальника, які Банківська група не розглядала би за інших умов;
- висока ймовірність банкрутства або фінансова реорганізація позичальника;
- зникнення активного ринку для фінансового активу внаслідок фінансових труднощів;
- купівлю або створення фінансового активу з великою знижкою, що відображає понесені кредитні збитки;
- за результатами процесу моніторингу заборгованості системою «Раннього реагування» позичальника бізнес-лінії Корпоративні клієнти віднесено до найгіршого ризик-статусу.

Банківська група ураховує загальний ефект декількох подій, якщо неможливо ідентифікувати одну окрему подію, що спричинила знецінення фінансового активу.

Внутрішні кредитні рейтинги. Фінансові активи класифікуються наступним чином: суми коштів в банках класифікуються відповідно до поточних кредитних рейтингів, присвоєних визнаними на міжнародному рівні рейтинговими агентствами, а за їх відсутності – відповідно до рейтингової системи, розробленої Банківською групою; інвестиції класифікуються відповідно до поточного рейтингу України, присвоєного визнаними на міжнародному рівні рейтинговими агентствами; кредити клієнтам класифікуються відповідно до рейтингової системи, розробленої Банківською групою.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Оцінка кредитного ризику за фінансовими активами проводиться на індивідуальній основі чи портфельній основі. Фінансові активи для цілей розрахунку очікуваних кредитних збитків розподіляються на такі, що є суттєві та не суттєві. Суттєвими є активи корпоративних клієнтів, якщо сума заборгованості/ліміт за зобов'язаннями на дату оцінки перевищує еквівалент 400 тисяч євро. Кредити, що не є суттєвими та мають спільні характеристики кредитного ризику, оцінюються на портфельній основі, інші – на індивідуальній основі.

Використання прогнозної інформації. Банківська група використовує прогнозну інформацію, яка є доступною без застосування надлишкових витрат або зусиль, у своїй оцінці значного збільшення кредитного ризику, а також у своїй оцінці очікуваних кредитних збитків. Банківська група залучає фахівців ОТП Групи, які використовують зовнішню та внутрішню інформацію для створення «базового» варіанта майбутнього прогнозу щодо відповідних економічних змінних величин, разом із репрезентативним діапазоном інших можливих прогнозних сценаріїв. Використана зовнішня інформація включає економічні дані та прогнози, опубліковані державними органами та органами кредитно-грошового регулювання.

Банківська група застосовує вірогідності до виявлених прогнозних сценаріїв. Базовий сценарій є єдиним найбільш вірогідним результатом і складається з інформації, використаної Банківською групою для стратегічного планування та бюджетування. Банківська група використовує зовнішню та внутрішню інформацію для створення «базового сценарію» майбутніх прогнозованих економічних змінних разом з репрезентативним діапазоном інших можливих сценаріїв. Зовнішня інформація, що використовується, включає економічні дані та прогнози, опубліковані державними органами.

Банківська група застосовує вірогідності до ідентифікованих прогнозних сценаріїв. Банківська група виявила і задокументувала основні фактори кредитного ризику та кредитні збитки для кожного портфеля фінансових інструментів і, з використанням аналізу історичних даних, оцінив взаємовідносини між макроекономічними змінними величинами та кредитним ризиком і кредитними збитками. Банківська група не вносила змін до методики оцінки або істотних припущень, протягом звітного періоду.

Оцінка очікуваних кредитних збитків. Основними вхідними даними, які використовуються для оцінки очікуваних кредитних збитків, є такі:

- вірогідність дефолту (PD);
- рівень збитку у випадку дефолту (LGD); та
- експозиція під ризиком (EAD).

Як пояснюється вище, ці показники отримані, в основному, із розроблених власними силами статистичних моделей та інших історичних даних, і вони коригуються для відображення зваженої на вірогідність прогнозної інформації.

Вірогідність дефолту (PD) є оцінкою вірогідності настання дефолту протягом визначеного часового горизонту. Вона оцінюється на певний момент часу. Розрахунок базується на статистичних моделях. Ці статистичні моделі базуються на ринкових даних (коли вони доступні), а також внутрішніх даних, які включають як кількісні, так і якісні фактори. Оцінка базується на історичних даних та поточних умовах, скоригованих з урахуванням оцінок майбутніх умов, які впливатимуть на вірогідність дефолту.

Рівень збитку у випадку дефолту (LGD) є оцінкою збитків, які виникають у результаті дефолту. Вони базуються на різниці між належними потоками грошових коштів за договорами і потоками, які кредитор передбачає отримати, з урахуванням потоків грошових коштів від будь-якого забезпечення. Розрахунок рівня збитку у випадку дефолту для забезпечених активів беруть до уваги: покриття забезпеченням, дисконти з продажів, час реалізації забезпечення, вартість реалізації забезпечення, історичні дані щодо рівня та часу відшкодування. Розрахунок рівня збитку у випадку дефолту для незабезпечених активів беруть до уваги історичні дані щодо часу відшкодування та рівня отримання відшкодування після виходу в дефолт.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Експозиція під ризиком (EAD) є оцінкою заборгованості за активом на майбутню дату дефолту, з урахуванням очікуваних змін в заборгованості за активом після звітної дати, включно з виплатами основної суми та процентів, а також очікуваних скорочень кредитних зобов'язань. Підхід Банківської групи до моделювання EAD відображає очікувані зміни у непогашеному залишку протягом усього строку дії кредиту, які дозволені згідно з поточними умовами за договором, таких як погашення згідно графіку за договором, зміни у реалізації невикористаних зобов'язань, а також вжиті дії з пом'якшення кредитного ризику до настання дефолту.

Банківська група оцінює очікувані кредитні збитки за фінансовими активами, що віднесені до Етапу 2 або 3 з урахуванням ризику настання дефолту протягом максимального періоду за договором (включно з варіантами подовження), протягом якого Банківська група зазнає впливу кредитного ризику, але не довшого, навіть якщо подовження або поновлення договору є звичайною бізнес-практикою.

Оцінка очікуваних кредитних збитків базується на середньозваженому на вірогідність кредитному ризику. Як результат, оцінка резерву на покриття очікуваних збитків має бути такою самою, незалежно від того чи оцінюється він на індивідуальній або колективній основі (хоча оцінка на колективній основі є більш практичною для великих портфелів активів).

Для цілей визначення очікуваних кредитних збитків кредитів клієнтам, інших фінансових активів, коштів в банках, на які поширюються вимоги знецінення за МСФЗ 9, Банківська група розподіляє ці фінансові активи на п'ять рівнів ризику, залежно від кількості днів прострочки та ознак дефолту, а саме:

	Кредити, надані клієнтам	Інші фінансові активи	Кошти в банках
РІВЕНЬ 1	Договір не прострочено (DPD = 0)	Договір не прострочено (1-5 днів)	Договір не прострочено (DPD = 0)
РІВЕНЬ 2	Договір прострочено на 1-30 днів	Договір прострочено на 6-30 днів	Договір прострочено на 1-3 днів
РІВЕНЬ 3	Договір прострочено на 31-60 днів	Договір прострочено на 31-60 днів	Договір прострочено на 4-5 днів
РІВЕНЬ 4	Договір прострочено на 61-90 днів	Договір прострочено на 61-90 днів	Договір прострочено на 6-7 днів
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	Договір у стані дефолту	Договір у стані дефолту	Договір у стані дефолту

Для цілей визначення очікуваних кредитних збитків за інвестиціями, на які поширюються вимоги знецінення за МСФЗ 9, Банківська група розподіляє ці активи на 4 рівні ризику, залежно від рейтингу, присвоєного міжнародним рейтинговим агентством (Fitch, Moody's, S&P). Рівень 1 відповідає рейтингам від AAA до A-, Рівень 2 відповідає рейтингам від BBB+ до B-, Рівень 3 відповідає рейтингам від CCC+ до CCC-, Рівень 4 (дефолт) відповідає рейтингу CC.

Аналіз кредитного ризику Банківської групи за **класами фінансових активів, внутрішнім рейтингом та «Етапом»** наведено у наступних таблицях. Якщо не вказані окремо, суми в таблицях відображають валову балансову вартість. Для умовних та кредитних контрактних зобов'язань, суми наведені в таблицях, відображають суми зобов'язань.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Кредити клієнтам	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Звітна дата
				Придбані або створені первісно знецінені фінансові інструменти
РІВЕНЬ 1	22,982,459	2,298,225	2,223,452	683,273
РІВЕНЬ 2	618,025	91,353	57,774	300,100
РІВЕНЬ 3	-	133,717	45,089	93,841
РІВЕНЬ 4	-	31,580	68,831	11,625
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	-	-	3,826,512	89,302
Всього	23,600,484	2,554,875	6,221,658	1,178,141

Інші фінансові активи	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Звітна дата
РІВЕНЬ 1	-	143,307	-	-
РІВЕНЬ 2	-	-	-	-
РІВЕНЬ 3	-	-	-	-
РІВЕНЬ 4	-	-	-	-
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	-	-	-	15,384
Всього		143,307	-	15,384

Валова балансова вартість коштів в банках станом на 31 грудня 2018 року знаходиться на Етапі 1 та за Рівнем 1. Валова балансова вартість інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та інвестицій, що оцінюються за амортизованою вартістю, знаходиться на Етапі 1 та за Рівнем 2.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

У таблицях нижче проаналізовано інформацію про суттєві зміни валової балансової вартості фінансових активів протягом періоду, а також рух очікуваних збитків протягом 2018 року за класами фінансових активів:

Кредити клієнтам – зміна валової балансової вартості фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9, в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Придбані або створені первісно знецінені кредити
1 січня звітний рік	16,588,954	1,554,108	7,771,936	1,446,625
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	19,233,527	-	-	24,877
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(2,294,515)	1,728,264	439,952	-
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені кредити)	170,895	(361,840)	79,120	-
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені кредити)	81,116	181,732	(306,549)	-
Кредити, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(10,012,281)	(405,634)	(499,975)	(100,837)
Списано протягом звітного періоду	-	-	(1,213,700)	(30,933)
Кредити, що були реструктурізовані	(2,449)	(392)	(17,479)	-
Вплив інших зміни (в т.ч. вплив зміни валютних курсів)	(164,763)	(141,363)	(31,647)	(161,591)
Звітна дата	23,600,484	2,554,875	6,221,658	1,178,141

Кошти в банках – зміна валової балансової вартості фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9, в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL
1 січня звітний рік	3,716,795
Нові кошти розміщені у банках	200,905
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	-
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені кредити)	-
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені кредити)	-
Кошти в банках, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(229,154)
Списано протягом звітного періоду	-
Вплив інших зміни (в т.ч. вплив зміни валютних курсів)	(1,177,271)
Звітна дата	2,511,275

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Інвестиції, які обліковуються за амортизованою вартістю – зміна валової балансової вартості фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9, в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	
1 січня звітний рік	4,458,228	
Інвестиції, які були придбані	3,667,428	
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	-	
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені інвестиції)	-	
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені інвестиції)	-	
Інвестиції, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(4,448,228)	
Списано протягом звітного періоду	-	
Вплив інших зміни (в т.ч. вплив зміни валютних курсів)	-	
Звітна дата	3,677,428	
Інвестиції, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід – зміна валової балансової вартості фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9, в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	
1 січня звітний рік	694,060	
Інвестиції, які були придбані	1,120,631	
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	-	
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені інвестиції)	-	
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені інвестиції)	-	
Інвестиції, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(664,716)	
Списано протягом звітного періоду	-	
Вплив інших зміни (в т.ч. вплив зміни валютних курсів)	(5,348)	
Звітна дата	1,144,627	
Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів – зміна валової балансової вартості фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9, в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)
1 січня звітний рік	2,777,873	136,574
Нові гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів клієнтам	4,789,457	-
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(24,769)	24,342
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів)	107,158	(107,158)
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів)	-	-
Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(2,163,807)	(22,842)
Вплив інших зміни (в т.ч. вплив зміни валютних курсів)	(10,677)	(48)
Звітна дата	5,475,235	30,868

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Інші фінансові активи – зміна валової балансової вартості фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9, в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)
1 січня звітний рік	117,559	-	24,644
Нові інші активи	76,303	-	7,172
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	-	-	-
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені інші активи)	-	-	-
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені інші активи)	-	-	-
Інші активи, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(50,300)	-	(878)
Списано протягом звітного періоду	-	-	(15,526)
Вплив інших зміни (в т.ч. вплив зміни валютних курсів)	(255)	-	(28)
Звітна дата	143,307	-	15,384

Кредити клієнтам – Зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Придбані або створені первісно знецінені кредити
1 січня звітний рік	238,648	289,610	5,747,115	403,560
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	407,144	-	-	-
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(266,883)	192,189	150,176	-
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені кредити)	1,980	(63,502)	29,949	-
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені кредити)	715	22,743	(88,318)	-
Кредити, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(149,827)	(95,130)	(167,551)	(32,784)
Списано протягом звітного періоду	-	-	(1,213,700)	(30,933)
Вплив змін в моделях або параметрів ризику	(13,374)	(27,722)	427,727	109,071
Кредити, що були реструктуризовані	-	-	-	-
Вплив інших зміни (в т.ч. вплив зміни валютних курсів)	(2,428)	(3,897)	(65,562)	(6,089)
Звітна дата	215,975	314,291	4,819,836	442,825

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Кошти в банках - Зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL
1 січня звітний рік	157
Нові кошти в банках	1,001
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	
Кошти в банках, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	
Списано протягом звітного періоду	
Вплив змін в моделях або параметрів ризику	126
Вплив інших зміни (в т.ч. вплив зміни валютних курсів)	7
Звітна дата	1,291

Інвестиції, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід - Зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL
1 січня звітний рік	28,105
Нові інвестиції	26,987
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	-
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	-
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	-
Інвестиції, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(28,105)
Списано протягом звітного періоду	-
Вплив змін в моделях або параметрів ризику	5,830
Вплив інших зміни (в т.ч. вплив зміни валютних курсів)	(1,153)
Звітна дата	31,664

Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів - Зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)
1 січня звітний рік	54,350	25,756
Нові гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів	44,338	-
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(2,327)	2,326
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	687	(24,495)
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	-	-
Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(47,779)	(1,261)
Списано протягом звітного періоду	-	-
Вплив змін в моделях або параметрів ризику	17,688	194
Вплив інших зміни (в т.ч. вплив зміни валютних курсів)	(647)	(35)
Звітна дата	66,310	2,485

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Інші фінансові активи - Зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)
1 січня звітний рік	-	-	24,644
Нові інші активи	4,027	-	-
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(4,027)	-	4,027
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	-	-	-
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	-	-	-
Інші активи, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	-	-	(878)
Списано протягом звітного періоду	-	-	(15,526)
Вплив змін в моделях або параметрів ризику	-	-	3,136
Вплив інших змін (в т.ч. вплив зміни валютних курсів)	-	-	(19)
Звітна дата	-	-	15,384

У таблиці нижче проаналізовано вплив модифікацій за фінансовими активами, які обліковуються за амортизованою вартістю або справедливою вартістю через інший сукупний дохід за 2018 рік:

	За звітний період, що закінчився 31 грудня 2018
Амортизована вартість фінансових активів до модифікації (ECL до кінця строку дії)	1,094,557
Результат від модифікацій фінансових активів (ECL до кінця строку дії)	(20,320)
Валова балансова вартість модифікованих фінансових активів, на кінець звітного періоду, які були переведені до 12-місячний ECL	137,405

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

У нижченаведеній таблиці представлена інформація про балансову вартість непрострочених і незнецінених активів, які були визначені як знецінені на індивідуальній та на портфельній основі, а також строки виникнення просроченої заборгованості за активами, які були прострочені, але незнецінені:

	Фінансові активи прострочені, але які не були знецінені					Резерв на покриття збитку від знецінення, розрахований на індивідуальній основі	Фінансові активи, які були знецінені на індивідуальній основі	Резерв на покриття збитку від знецінення, розрахований на портфельній основі	Всього станом на кінець дня 31 грудня 2017 року
	Непрострочені та незнецінені активи	Резерви під не знецінені активи	0-3 місяця	3-6 місяців	6 місяців - 1 рік				
Кошти в банках	3,716,795	(2,448)	-	-	-	-	-	-	3,714,347
Кредити клієнтам	18,541,126	(639,706)	961,575	-	-	6,981,944	(4,779,275)	793,429	21,085,627
Інвестиції, наявні для продажу	694,060	-	-	-	-	-	-	-	694,060
Інвестиції, утримувані до погашення	4,458,228	-	-	-	-	-	-	-	4,458,228
Інші фінансові активи	119,078	-	-	-	-	23,125	(22,556)	-	119,647

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Фінансові активи класифікуються таким чином: суми коштів в банках класифікуються відповідно до поточних кредитних рейтингів, присвоєних визнаними на міжнародному рівні рейтинговими агентствами, а за їх відсутності – відповідно до рейтингової системи, розробленої Банківською групою; інвестиції, наявні для продажу, класифіковані відповідно до поточного рейтингу України, присвоєного визнаними на міжнародному рівні рейтинговими агентствами; кредити клієнтам, класифікуються відповідно до рейтингової системи, розробленої Банківською групою.

Нижче наведена класифікація за кредитними рейтингами фінансових активів Банківської групи, які були непростачені, та не знецінені:

	31 грудня 2017 року						Всього
	AAA	AA	A	BBB	Менше BBB	Кредитний рейтинг не визначений	
Кошти в банках	-	15,896	237,954	1,368,958	66,882	2,024,657	3,714,347
Кредити клієнтам	251	591,472	3,688,449	4,254,119	5,517,179	3,952,601	18,004,071
Інвестиції, наявні для продажу	-	-	-	-	694,060	-	694,060
Інвестиції, утримувані до погашення	-	-	-	-	4,458,228	-	4,458,228
Інші фінансові активи	-	-	-	-	-	119,078	119,078

Опис кредитних рейтингів представлений наступним чином:

Інвестиційний рівень фінансових активів відповідає рейтингам від AAA до BBB:

AAA	- боргові зобов'язання найвищої якості з мінімальним кредитним ризиком;
AA	- боргові зобов'язання високої якості з дуже низьким кредитним ризиком;
A	- боргові зобов'язання підвищеної середньої категорії з низьким кредитним ризиком;
BBB	- боргові зобов'язання з цим рейтингом схильні до помірного кредитного ризику і розглядаються як зобов'язання середньої категорії, які можуть володіти певними спекулятивними характеристиками.

Фінансові активи з рейтингом нижче BBB належать до спекулятивного рівня.

Ризик ліквідності

Сутність ризику. Ризиком ліквідності є ймовірність того, що нестача грошових надходжень ускладнить виконання фінансових зобов'язань Банківської групи. Цей ризик виникає через нездатність управляти незапланованим відтоком коштів або змінами джерел фінансування, а також через неможливість виконувати свої позабалансові зобов'язання.

Мета управління ризиком. Метою управління ризиком ліквідності є забезпечення достатніх коштів для повного та своєчасного виконання усіх зобов'язань Банківської групи перед клієнтами, кредиторами та іншими контрагентами та досягнення запланованого зростання її активів і рівня прибутковості, що передбачає:

- щоденне управління грошовими залишками та ностро-рахунками з метою забезпечення вчасного проведення розрахунків та платежів, виконання обов'язкових резервних вимог і дотримання нормативів ліквідності НБУ на кожну звітну дату;
- забезпечення фінансування сталого зростання бізнесу, передбаченого кредитно-інвестиційною стратегією Банківської групи;
- створення запасу ліквідних коштів на випадок кризи ліквідності – різкого відтоку клієнтських коштів та/або раптового закриття доступу до ресурсних ринків.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Політика управління ризиком. Комітет з управління активами і пасивами, якому керівництво Банківської групи делегує функції з управління активами і пасивами, визначає стратегію підтримання достатньої ліквідності з урахуванням підходів материнської компанії та затверджує її у вигляді політики з управління ризиком ліквідності.

Управління ліквідністю полягає у підтриманні мінімально необхідного запасу високоліквідних активів, контролі за величиною розривів між строками погашення активів та зобов'язань, як міри ризику, на який наражається Банківська група, шляхом обмеження їх величини, а також за рахунок диверсифікації зовнішніх джерел фінансування, планування фінансування кредитно-інвестиційної стратегії Банківської групи.

Значна увага приділяється концентраціям кредитного та депозитного портфелів, а також ступеню ліквідності існуючих активів. На випадок кризи ліквідності Комітет з управління активами і пасивами щорічно поновлює план антикризових заходів після проведення комплексного стресс-тестування.

Процеси. Внутрішні процеси управління ризиком ліквідності, як і іншими ризиками, складаються з:

- 1) ідентифікації джерел ризику та вимірюванні його величини, яку щомісячно здійснює Управління з управління активами та пасивами та контролінгу казначейства на основі даних операційної системи;
- 2) управління ризиком (відповідна функція на локальному рівні делегована Комітету з управління активами і пасивами, якому Управління з управління активами і пасивами та контролінгу казначейства регулярно надає інформацію про обсяг ризику, на який наражається Банківська група, та дотримання відповідних лімітів, а управління ризиками на комбінованому рівні здійснюється відповідним комітетом материнської компанії, яка отримує інформацію про наявний ризик щоквартально);
- 3) моніторингу наявності мінімально необхідного запасу високоліквідних активів, яку щоденно здійснює Управління активами та пасивами та контролінгу казначейства з наступним звітуванням перед Комітетом з управління активами і пасивами та материнською компанією;
- 4) щоденного контролю дотримання регулятивних вимог та внутрішніх лімітів;
- 5) оцінки ефективності стратегії та тактики управління ліквідністю, що є функцією Комітету з управління активами і пасивами.

Методи. Ідентифікація достатності ліквідності Банківської групи здійснюється на основі комплексного аналізу факторів, а саме:

- структури активів Банківської групи та їх розподілу за ступенем ліквідності (при цьому, особлива увага приділяється обсягу наявних високоліквідних активів);
- обсягу, структури та рівня диверсифікації пасивів (передусім аналізуються питома вага зобов'язань у пасивах Банківської групи, частка строкових коштів та коштів до запитання, коштів фізичних та юридичних осіб, а також інших банків, стабільність залучених коштів та ступінь залежності від дорогих чи нестабільних джерел фінансування);
- концентрації активів і пасивів (за контрагентами, за інструментами, за термінами погашення);
- розподілу грошових потоків у часі для кожного виду активів та зобов'язань у розрізі валют;
- впливу різних стрес-сценаріїв на ліквідну позицію та дотримання нормативів НБУ.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

**Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)**

29. Політика управління ризиками (продовження)

Управління ліквідністю здійснюється в розрізі національної та іноземних валют. Управління ліквідністю в національній валюті є децентралізованим та повністю покладається на локальний Комітет з управління активами і пасивами. Управління ліквідністю в іноземній валюті здійснюється централізовано на рівні материнської компанії за методом фондового пулу.

Комітет з управління активами і пасивами постійно аналізує ліквідну позицію та реалізує змішаний підхід до управління ліквідністю – як з боку активів, так і зі сторони пасивів, – з тим, аби забезпечити вчасне виконання зобов'язань Банківської групи.

Суть управління ліквідністю через активи полягає в підтриманні достатнього запасу ліквідних активів, що дозволяє виконувати резервні вимоги, нормативи Національного банку України, а також слугує джерелом покриття тимчасового дефіциту ліквідності. Цей підхід особливо ефективний у випадку тривалої кризи ліквідності, і в інших випадках, коли доступ до грошового ринку суттєво обмежений або відсутній. Управління ліквідністю через пасиви полягає в залученні міжбанківського фінансування для покриття тимчасових потреб у ліквідності.

Важливими елементами управління є аналіз кредитно-інвестиційної стратегії Банківської групи та вибір оптимальних джерел фінансування відповідно до напрямів розміщення коштів, а також розробка плану на випадок кризи ліквідності, що містить чіткий опис індикаторів кризи, дій персоналу, задіяного у антикризовому управлінні, інформаційних потоків та джерел поповнення ліквідних коштів.

На випадок кризи ліквідності План антикризових заходів визначає ключові фактори, що допомагають виявити кризу на ранній стадії, а також встановлює чітку процедуру, що регулює інформаційні потоки та дії персоналу, задіяного в процесі антикризового управління.

Ризик ліквідності контролюється шляхом встановлення лімітів на обсяг операційної ліквідності, чи короткострокових розривів між строками погашення активів та пасивів. Контроль за дотриманням лімітів полягає у співставленні фактичного розміру відповідної відкритої позиції та встановленого обмеження на неї. У випадку недотримання ліміту аналізуються причини його виникнення та пропонується план заходів щодо усунення порушення чи пропозиції щодо зміни існуючої системи лімітів.

У нижче наведених таблицях представлений аналіз ризику загальної ліквідності на основі балансової вартості фінансових активів та зобов'язань, як представлено у комбінованому звіті про фінансовий стан. Дані таблиці складені на основі строків погашення згідно контрактів з контрагентами.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

	Середньо- зважена ефективна процентна ставка	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	Термін погашення не визна- чений	31 грудня 2018 року Всього
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ АКТИВИ								
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України		2,320,458	-	-	-	-	-	2,320,458
Кошти в банках	0.5%	2,507,784	-	2,200	-	-	-	2,509,984
Кредити клієнтам	12%	3,699,095	4,697,781	8,781,940	9,232,224	1,351,191	-	27,762,231
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	11.7%	115,231	441,768	537,061	17,435	1,468	-	1,112,963
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	17.3%	3,677,428	-	-	-	-	-	3,677,428
Інші фінансові активи		144,260	-	-	-	-	-	144,260
Всього непохідних фінансових активів		12,464,256	5,139,549	9,321,201	9,249,659	1,352,659	-	37,527,324
Похідні фінансові активи		2,183	-	-	-	-	-	2,183
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ		12,466,439	5,139,549	9,321,201	9,249,659	1,352,659	-	37,529,507
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ								
Кошти банків та інших фінансових установ	7.2%	159,412	346,100	1,197,546	3,099,176	-	-	4,802,234
Рахунки клієнтів	4.5%	26,083,914	339,679	262,618	64,458	-	-	26,750,669
Інші фінансові зобов'язання		514,695	1,891	-	-	-	-	516,586
Субординований борг	5%	-	-	-	-	483,579	-	483,579
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання		1,733,896	-	-	-	-	-	1,733,896
Безвідкличні зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями		3,703,412	-	-	-	-	-	3,703,412
Всього непохідних фінансових зобов'язань		32,195,329	687,670	1,460,164	3,163,634	483,579	-	37,990,376
Похідні фінансові зобов'язання		1,487	-	3,085	-	-	-	4,572
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		32,196,816	687,670	1,463,249	3,163,634	483,579	-	37,994,948
Розрив ліквідності		(19,730,377)	4,451,879	7,857,952	6,086,025	869,080		
Кумулятивний розрив ліквідності		(19,730,377)	(15,278,498)	(7,420,546)	(1,334,521)	(465,441)		

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

	Середньо- зважена ефективна процентна ставка	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	Термін погашення не визначений	31 грудня 2017 року Всього
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ АКТИВИ								
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України		2,182,720	-	-	-	-	-	2,182,720
Кошти в банках	0.0%	3,711,656	891	1,800	-	-	-	3,714,347
Кредити клієнтам	11.3%	4,497,531	2,098,892	6,968,750	6,086,130	1,434,324	-	21,085,627
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	6.0%	855	1,683	537,506	154,016	-	-	694,060
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	13.7%	4,458,228	-	-	-	-	-	4,458,228
Інші фінансові активи		119,469	-	-	-	-	-	119,469
Всього непохідних фінансових активів		14,970,459	2,101,466	7,508,056	6,240,146	1,434,324	-	32,254,451
Похідні фінансові активи		178	-	-	-	-	-	178
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ		14,970,637	2,101,466	7,508,056	6,240,146	1,434,324	-	32,254,629
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ								
Кошти банків та інших фінансових установ	8.6%	30,398	126,599	2,594,122	555,844	351	-	3,307,314
Рахунки клієнтів	4.5%	25,525,811	49,028	87,521	5,093	-	-	25,667,453
Інші фінансові зобов'язання		432,729	-	-	-	-	-	432,729
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання		1,372,250	-	-	-	-	-	1,372,250
Безвідкличні зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями		1,492,517	-	-	-	-	-	1,492,517
Всього непохідних фінансових зобов'язань		28,853,705	175,627	2,681,643	560,937	351	-	32,272,263
Похідні фінансові зобов'язання		6,177	-	-	-	-	-	6,177
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		28,859,882	175,627	2,681,643	560,937	351	-	32,278,440
Розрив ліквідності		(13,889,245)	1,925,839	4,826,413	5,679,209	1,433,973		
Кумулятивний розрив ліквідності		(13,889,245)	(11,963,406)	(7,136,993)	(1,457,784)	(23,811)		

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Банківська група належним чином управляє різницею ліквідності, яка виникає у 2018 та 2017 роках за активами та зобов'язаннями, строк погашення яких становить менше 1 року.

Основна частина зобов'язань, за якими нараховуються проценти, представлена як депозитами клієнтів на вимогу, так і вкладками з можливістю дострокового розірвання договору, тому їх усіх віднесено до категорії, строк погашення яких становить до 1 місяця. На основі припущення щодо безперервності діяльності фактичний строк основних депозитів на вимогу вважається невизначеним.

Депозити клієнтів підлягають поверненню за вимогою та при настанні строку. Звичайно депозити на вимогу є достатньо стабільними та їх не знімають протягом одного місяця. Управління ризиком ліквідності Банківської групи включає оцінку залишків на поточних рахунках, а саме стабільної частини депозитів. Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років стабільна частина депозитів клієнтів, розрахована як сума депозитів та поточних рахунків клієнтів на кінець року за вирахуванням стандартного відхилення депозитів та поточних рахунків клієнтів за останні три роки, складає 18,777,003 тисячі гривень та 17,226,574 тисячі гривень, відповідно.

Таким чином, станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років перевищення короткострокових активів Банківської групи над короткостроковими зобов'язаннями Банківської групи, розраховане з врахуванням стабільної частини депозитів клієнтів, як зобов'язань, фактичний строк яких вважається невизначеним, становить 11,356,457 тисяч гривень та 10,089,581 тисяч гривень, відповідно.

Подальший аналіз ризику ліквідності представлений у наступних таблицях у відповідності до МСФЗ 7. Суми, які розкриваються у цих таблицях, не відповідають сумам, відображеним у комбінованому звіті про фінансовий стан, оскільки представлена нижче інформація включає аналіз за строками погашення фінансових зобов'язань, який вказує на загальну суму залишків платежів за договорами (включаючи виплату процентів), які не визнаються у комбінованому звіті про фінансовий стан за методом ефективної процентної ставки.

Дані таблиці складені на основі строків погашення згідно контрактів з контрагентами.

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2018 року Всього
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	194,248	393,653	1,455,150	3,683,685	-	5,726,736
Рахунки клієнтів	25,980,917	353,356	285,825	69,757	-	26,689,855
Інші фінансові зобов'язання	521,158	-	-	-	-	521,158
Субординований борг	-	-	-	-	638,715	638,715
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання	1,733,896	-	-	-	-	1,733,896
Зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями	3,703,412	-	-	-	-	3,703,412
Непохідні фінансові зобов'язання	32,133,631	747,009	1,740,975	3,753,442	638,715	39,013,772
Угоди своп	317,139	-	-	-	-	317,139
Форвардні контракти	328,549	-	30,773	-	-	359,322
Похідні фінансові зобов'язання	645,688	-	30,773	-	-	676,461
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	32,779,319	747,009	1,771,748	3,753,442	638,715	39,690,233

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2017 року Всього
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	59,516	170,918	2,692,391	614,255	351	3,537,431
Рахунки клієнтів	25,484,125	52,740	94,867	5,623	-	25,637,355
Інші фінансові зобов'язання	438,906	-	-	-	-	438,906
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання	1,372,250	-	-	-	-	1,372,250
Зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями	1,492,517	-	-	-	-	1,492,517
Непохідні фінансові зобов'язання	28,847,314	223,658	2,787,258	619,878	351	32,478,459
Угоди своп	1,004,863	-	-	-	-	1,004,863
Форвардні контракти	103,196	-	-	-	-	103,196
Похідні фінансові зобов'язання	1,108,059	-	-	-	-	1,108,059
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	29,955,373	223,658	2,787,258	619,878	351	33,586,518

Ринковий ризик

Сутність ризику. Банківська група наражається на ринковий (ціновий) ризик внаслідок неочікуваних змін ринкових цін на активи, що перебувають на її балансі або обліковуються на позабалансових рахунках. Втім, окрім наявності ризик-факторів, які не перебувають під безпосереднім контролем керівництва, та ступеню їх волатильності, необхідною передумовою ринкового ризику є існування відкритої позиції, що визначає ступінь чутливості фінансової установи до коливань ринкових індикаторів.

Мета управління ризиком. Метою управління ринковим ризиком є досягнення запланованого рівня прибутковості Банківської групи за прийняттого для акціонера рівня ризику, тобто обмеження потенційних втрат внаслідок неочікуваних коливань процентних ставок та валютних курсів.

Політика управління ризиком. Управління ринковими ризиками є дворівневим: на рівні ОТП Групи та локально.

Комітет з управління активами і пасивами, якому керівництво Банківської групи делегує функції з управління активами і пасивами, визначає стратегію управління ринковим ризиком з урахуванням єдиних стандартів управління ризиками ОТП Групи та затверджує її у вигляді політик з управління відсотковим та валютним ризиком, що є складовими частинами Політики з управління активами та пасивами.

Суть управління ризиком полягає у визначенні рівня толерантності до відповідного ризику, тобто суми максимально допустимих втрат від коливань ринкових індикаторів, та встановленні і контролі лімітів на величину відповідних відкритих позицій, що наражають Банківську групу на ризик.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Реалізація обраної стратегії управління ринковими ризиками передбачає координоване управління структурою активів та пасивів та встановлення мінімальних/максимальних відсоткових ставок за процентними активами/пасивами.

Процеси. Внутрішні процеси управління ринковим ризиком складаються з:

- 1) ідентифікації джерел ризику та вимірюванні його величини, яку щомісячно здійснює Управління активами і пасивами та контролінгу казначейства незалежно від підрозділів, що здійснюють ризикову діяльність, та на основі даних операційної системи.
- 2) управління ризиком – відповідна функція на локальному рівні делегована Комітету з управління активами і пасивами, якому Управління активами і пасивами та контролінгу казначейства регулярно надає інформацію про обсяг ризику, на який наражається Банківська група та дотримання відповідних лімітів. Управління ризиками на комбінованому рівні здійснюється відповідним комітетом материнської компанії, яка отримує інформацію про наявний ризик щоквартально.
- 3) моніторинг наявності мінімально необхідного запасу високоліквідних активів, яку щоденно здійснює Управління активами і пасивами та контролінгу казначейства з наступним звітуванням перед Комітетом з управління активами і пасивами та материнською компанією.
- 4) оцінка ефективності стратегії і тактик управління ризиками, що її здійснює Комітет з управління активами і пасивами.

Процентний ризик. Процентним ризиком є ризик того, що майбутні грошові потоки або справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань будуть змінюватись через зміну ринкових відсоткових ставок.

Головною метою управління процентним ризиком є обмеження впливу змін у відсоткових ставках на капітал Банківської групи шляхом управління відкритими позиціями у зв'язку зі зміною ситуації на фінансових ринках. Метою політики по управлінню процентним ризиком є опис та встановлення основних критеріїв для керівництва щодо управління та контролю процентного ризику. Банківської групи.

Ідентифікація джерел ризику здійснюється шляхом аналізу існуючої структури процентних активів та пасивів. Аналіз процентних розривів за строками до погашення (для активів та зобов'язань з фіксованими відсотковими ставками) або найближчої дати перегляду відсоткової ставки (для активів та зобов'язань з плаваючими відсотковими ставками, чи ставками, що періодично переглядаються) є зручною мірою для визначення позицій, що наражають Банківську групу на процентний ризик.

Банківська група здійснює кількісну оцінку процентного ризику на підставі аналізу чутливості чистого процентного доходу до зміни відсоткових ставок, а також оцінює зміну економічної вартості капіталу в результаті рівномірного зсуву кривих доходності на задану кількість процентних пунктів. Оцінка здійснюється за всіма балансовими та позабалансовими позиціями Банківської групи для інструментів, чутливих до змін відсоткової ставки.

Для отримання кількісної оцінки змін економічної вартості капіталу внаслідок коливань відсоткових ставок у довгостроковому періоді застосовується метод дюрації.

Материнський банк централізовано встановлює ліміт на обсяг зменшення економічної вартості капіталу для дочірніх банків – не вище 20% від обсягу регулятивного капіталу, а завданням Комітету з управління активами і пасивами є забезпечення мінімізації розривів між строками переоцінки процентних активів та пасивів за рахунок зміни параметрів окремих великих транзакцій та модифікації існуючих стандартів банківських продуктів і цінової політики. Забезпечення запланованого рівня процентного доходу здійснюється за рахунок управління відсотковим спредом.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Моніторинг середньозважених процентних ставок за фінансовими інструментами, за якими нараховуються проценти, станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років представлений таким чином:

	Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року, (%)				
	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Відсоткова ставка
ФІНАНСОВІ АКТИВИ					
Кошти в банках	0.01	1.50	(0.27)	0.02	фіксована/ плаваюча
Кредити клієнтам	15.42	8.78	7.2	6.82	фіксована/ плаваюча
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	18.43	5.65	4.04	-	фіксована/ плаваюча
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	17.31	-	-	-	фіксована
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Кошти банків та інших фінансових установ	18.70	5.59	3.83	-	фіксована/ плаваюча
Рахунки клієнтів:					
Поточні рахунки та депозити до запитання	5.39	0.11	0.02	-	фіксована/ плаваюча
Строкові депозити	13.15	1.58	1.43	0.01	фіксована
Субординований борг	-	5.00	-	-	плаваюча
Станом на кінець дня 31 грудня 2017 року, (%)					
	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Відсоткова ставка
ФІНАНСОВІ АКТИВИ					
Кошти в банках	-	-	-	-	
Кредити клієнтам	11.70	3.51	4.60	0.73	фіксована/ плаваюча
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	16.18	6.33	4.00	-	фіксована/ плаваюча
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	13.67	-	-	-	фіксована
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Кошти банків та інших фінансових установ	11.19	6.14	-	-	фіксована/ плаваюча
Рахунки клієнтів:					
Поточні рахунки та депозити до запитання	5.72	0.11	0.01	-	фіксована/ плаваюча
Строкові депозити	12.35	0.49	0.10	0.10	фіксована

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

У наведеній нижче таблиці представлений аналіз чутливості до ризику зміни процентних ставок. Вплив на прибуток або збиток та капітал представлений таким чином:

	Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року		Станом на кінець дня 31 грудня 2017 року	
	Процентна ставка +1%	Процентна ставка -1%	Процентна ставка +1%	Процентна ставка -1%
Вплив на прибуток або збиток та капітал				
Чутливість фінансових активів	350,626	(350,626)	262,379	(262,379)
Чутливість фінансових зобов'язань	(320,365)	320,365	(289,748)	289,748
Чистий вплив на прибуток або збиток та капітал	24,814	(24,814)	(22,443)	22,443

Валютний ризик

Валютним ризиком є ймовірність отримання втрат через зміну вартості активів, зобов'язань або позабалансових статей, виражених в іноземній валюті, що викликана зміною курсу іноземної валюти по відношенню до гривні.

Управління валютним ризиком здійснюється шляхом встановлення лімітів, з якими щоденно порівнюється фактичний розмір позицій, що наражають Банківську групу на валютний ризик.

Відповідно до політики управління активами і пасивами Банківської групи, вразливість Банківської групи до валютного ризику оцінюється як відкрита валютна позиція в окремій валюті та як загальна відкрита валютна позиція.

Контроль за дотриманням лімітів полягає у співставленні фактичного розміру відповідної відкритої позиції та встановленого обмеження на неї. У випадку недотримання ліміту аналізуються причини його виникнення та пропонується план заходів щодо усунення порушення чи пропозиції щодо зміни існуючої системи лімітів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Позиції Банківської групи щодо ризиків зміни курсів обміну валют представлені у таблиці нижче:

	Гривні	Долари США 1 долар США = 27.688264 гривні	Євро 1 євро = 31.714138 гривні	Інші валюти	Дорого- цінні метали	31 грудня 2018 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ						
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	2,068,915	135,695	103,621	12,227	-	2,320,458
Кошти в банках	21,556	1,083,318	1,217,083	188,025	2	2,509,984
Кредити клієнтам	16,319,121	9,962,077	1,458,814	22,219	-	27,762,231
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	530,371	284,957	297,635	-	-	1,112,963
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	3,677,428	-	-	-	-	3,677,428
Інші фінансові активи	126,424	11,231	8,788	-	-	146,443
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	22,743,815	11,477,278	3,085,941	222,471	2	37,529,507
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	713,689	3,531,178	557,367	-	-	4,802,234
Рахунки клієнтів	16,729,573	6,955,451	2,849,910	211,884	3,851	26,750,669
Інші фінансові зобов'язання	447,604	37,391	32,057	4,106	-	521,158
Субординований борг	-	483,579	-	-	-	483,579
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	17,890,866	11,007,599	3,439,334	215,990	3,851	32,557,640
ВАЛЮТНА ПОЗИЦІЯ	4,852,949	469,679	(353,393)	6,481	(3,849)	
Кредиторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	(30,773)	(693,200)	-	-	-	(723,973)
Дебіторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	329,607	27,688	364,713	-	-	722,008
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ ПОХІДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ	298,834	(665,512)	364,713	-	-	
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	5,151,783	(195,833)	11,320	6,481	(3,849)	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

	Гривні	Долари США 1 долар США = 28.067223 гривні	Євро 1 євро = 33.495424 гривні	Інші валюти	Дорого- цінні метали	31 грудня 2017 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ						
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	1,821,248	234,237	112,702	14,533	-	2,182,720
Кошти в банках	12,563	971,709	2,601,727	128,348	-	3,714,347
Кредити клієнтам	14,054,960	6,269,330	698,355	62,982	-	21,085,627
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	61,159	317,715	315,186	-	-	694,060
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	4,458,228	-	-	-	-	4,458,228
Інші фінансові активи	102,988	11,714	4,945	-	-	119,647
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	20,511,146	7,804,705	3,732,915	205,863	-	32,254,629
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	542,881	2,605,255	159,178	-	-	3,307,314
Рахунки клієнтів	16,525,555	6,268,899	2,660,813	207,996	4,190	25,667,453
Інші фінансові зобов'язання	393,255	13,888	30,231	1,532	-	438,906
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	17,461,691	8,888,042	2,850,222	209,528	4,190	29,413,673
ВАЛЮТНА ПОЗИЦІЯ	3,049,455	(1,083,337)	882,693	(3,665)	(4,190)	
Кредиторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	(18,227)	(71,571)	(1,018,261)	-	-	(1,108,059)
Дебіторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	82,338	1,019,722	-	-	-	1,102,060
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ ПОХІДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ	64,111	948,151	(1,018,261)	-	-	
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	3,113,566	(135,186)	(135,568)	(3,665)	(4,190)	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Чутливість до валютного ризику. У наведеній нижче таблиці представлено аналіз чутливості фінансового результату та капіталу Банківської групи до 10% (на 31 грудня 2017 року: 10%) збільшення і зменшення офіційного курсу гривні до долара США та євро. 10% (на 31 грудня 2017 року: 10%) – це рівень чутливості, який використовується Банківською групою при складанні звітів про валютний ризик для провідного управлінського персоналу Банківської групи і який являє собою оцінку керівництвом Банківської групи можливої зміни валютних курсів. В аналіз чутливості включені тільки суми в іноземній валюті, наявні на кінець періоду, при конвертації яких на кінець періоду використовуються курси, змінені на 10% (на 31 грудня 2017 року: 10%) по відношенню до діючих.

	Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року		Станом на кінець дня 31 грудня 2017 року	
	Гривня/долар США +10%	Гривня/долар США -10%	Гривня/долар США +10%	Гривня/долар США -10%
Вплив на збиток або прибуток та капітал	(16 058)	16 058	(11,085)	11,085

	Станом на 31 грудня 2018 року		Станом на 31 грудня 2017 року	
	Гривня/євро +10%	Гривня/євро -10%	Гривня/євро +10%	Гривня/євро -10%
Вплив на прибуток або збиток та капітал	928	(928)	(11,117)	11,117

Обмеження щодо аналізу чутливості. У наведених вище таблицях відображений вплив змін, які ґрунтуються на основному припущенні, у той час як інші припущення залишаються незмінними. В дійсності існує зв'язок між припущеннями та іншими факторами. Також необхідно зауважити, що чутливість має нелінійний характер, тому не повинна проводитися інтерполяція або екстраполяція отриманих результатів.

Аналіз чутливості не враховує, що Банківська група активно управляє активами та зобов'язаннями. Окрім того, фінансовий стан Банківської групи може змінюватись в залежності від фактичних змін, які відбуваються на ринку. Наприклад, стратегія Банківської групи щодо управління фінансовими ризиками спрямована на управління ризиком, який виникає у результаті ринкових коливань. У випадку різких негативних коливань цін на ринку цінних паперів керівництво може звертатися до таких методів як продаж інвестицій, зміна складу інвестиційного портфеля, а також інших методів хеджування. Відповідно, зміна припущень може не мати впливу на зобов'язання, але може суттєво вплинути на активи, які обліковуються у комбінованому звіті про фінансовий стан за ринковою ціною. У цій ситуації різні методи оцінки активів і зобов'язань можуть призвести до значних коливань величини капіталу.

Інші обмеження у наведеному вище аналізі чутливості включають використання гіпотетичних змін на ринку з метою розкриття потенційного ризику, які являють собою лише прогноз Банківської групи щодо майбутніх змін на ринку, які неможливо передбачити з якою-небудь мірою впевненості. Також обмеженням є припущення, що всі процентні ставки змінюються ідентичним чином.

Географічний ризик. Головною вимогою материнської компанії є дотримання лімітів на рівні країн, в яких розташовані банки-контрагенти. Оцінка та управління ризиком на рівні країн здійснюється у відповідності з Положенням про управління ризиком країн. Цей документ розроблений співробітниками Банківської групи у відповідності з процедурою материнської компанії, головною метою якої є доведення принципів встановлення рейтингів країн.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Географічна приналежність корпоративних позичальників встановлюється згідно критерію їх реєстрації. Згідно корпоративної кредитної політики Банківської групи цільовими клієнтами є юридичні особи-резиденти України. Нерезиденти можуть бути профінансовані у виключних випадках, якщо вони належать до заможних українських груп споріднених компаній. Станом на кінець дня 31 грудня 2018 та 2017 років в корпоративному портфелі відсутні позичальники-нерезиденти.

Концентрація активів та зобов'язань за регіонами наведена нижче:

	Україна	Країни, які не належать до ОЕСР	Країни ОЕСР	31 грудня 2018 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ				
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	2,320,458	-	-	2,320,458
Кошти в банках	32,596	62,131	2,415,257	2,509,984
Кредити клієнтам	27,760,677	891	663	27,762,231
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	1,112,963	-	-	1,112,963
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	3,677,428	-	-	3,677,428
Інші фінансові активи	145,975	3	465	146,443
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	35,050,097	63,025	2,416,385	37,529,507
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Кошти банків та інших фінансових установ	325	3,327,352	1,474,557	4,802,234
Рахунки клієнтів	26,262,942	133,775	353,952	26,750,669
Інші фінансові зобов'язання	519,954	-	1,204	521,158
Субординований борг	-	-	483,579	483,579
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	26,783,221	3,461,127	2,313,292	32,557,640
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	8,266,876	(3,398,102)	103,093	
<hr/>				
	Україна	Країни, які не належать до ОЕСР	Країни ОЕСР	31 грудня 2017 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ				
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	2,182,720	-	-	2,182,720
Кошти в банках	17,860	66,562	3,629,925	3,714,347
Кредити клієнтам	21,080,315	4,324	988	21,085,627
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	694,060	-	-	694,060
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	4,458,228	-	-	4,458,228
Інші фінансові активи	119,443	59	145	119,647
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	28,552,626	70,945	3,631,058	32,254,629
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Кошти банків та інших фінансових установ	473	2,764,310	542,531	3,307,314
Рахунки клієнтів	25,160,840	166,978	339,635	25,667,453
Інші фінансові зобов'язання	436,334	2,447	125	438,906
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	25,597,647	2,933,735	882,291	29,413,673
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	2,954,979	(2,862,790)	2,748,767	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

**Примітки до комбінованої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)**

30. Події після звітної дати

В січні 2019 року АТ «ОТП Банк» здійснив придбання 100% частки в статутному капіталі ТОВ «ОТП Факторинг Україна».

Решта подій, які можуть бути суттєвими для користувачів фінансової звітності Банківської групи, після звітної дати не відбувалося. Зокрема, не відбувалося: об'єднання бізнесу, припинення або прийняття рішення про припинення діяльності, інші суттєві придбання та реструктуризації активів, прийняття судових рішень на користь позивачів, що могли б спричинити виникнення суттєвих фінансових зобов'язань Банківської групи.